

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
slikostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 241 (13.472)

Trst, četrtek, 19. oktobra 1989

Za Kalifornijo »opomin« v pričakovanju strahotnega potresa v začetku prihodnjega stoletja

Katastrofalen potres v San Franciscu: Skoraj 300 mrtvih in na stotine ranjenih

*Največ žrtev je bilo na avtocesti in mostu, ki San Francisco povezuje z Oaklandom - Protipotresne zgradbe
vzdržale potresni sunek 6,9 stopinje po Richterjevi lestvici - Gmotna škoda znaša več kot milijardo dolarjev*

NEW YORK — Močan potres je v torek ob 17.04 prizadel širše območje ob San Franciscu in po še začasnih podatkih terjal življenje 273 oseb, več kot 650 je ranjenih, med katerimi so številni v kritičnem stanju. Epicenter potresa je bil v neposredni bližini mesteca Hollister jugovzhodno od San Franciscusa. Glavni potresni sunek je dosegel jakost 6,9 stopinje po Richterjevi lestvici in je trajal 15 sekund. Jakost je bila torej podobna jakosti potresa, ki je decembra lani prizadel Armenijo in terjal življenje 24.985 oseb.

V Kaliforniji je bil torej obračun žrtev lažji, v tistih za prizadeto prebivalstvo neskončnih 15 sekundah je potres rušil predvsem mostove in nadvoze, prizanesel pa stólpnicam in poslopjem, ki so jih zgradili s protipotresnimi koncepti. V San Franciscu, Oaklandu, Santa Cruzu in v drugih krajih severne Kalifornije je potres porušil le nesodobno zgrajena poslopja. Povsod pa je povzročil električne mrke in razdeljal plinsko in vodovodno omrežje. Kljub najso-odobnejšim protipožarnim sistemom so izbruhnili številni požari, ki so jim bili gasilci ob pomanjkanju vode le s težavo kos.

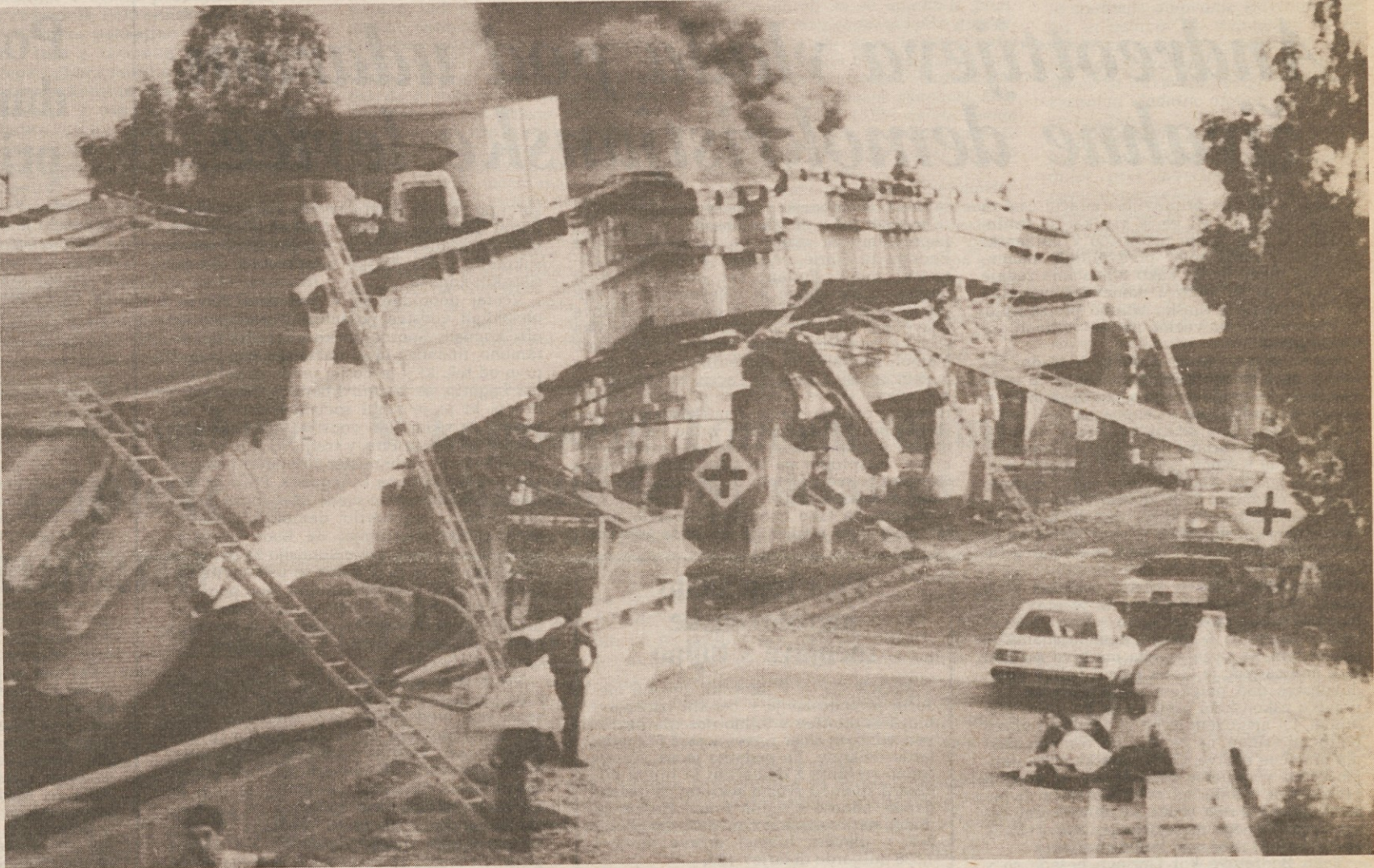
Namestnik kalifornijskega guvernerja Leo McCarthy je pohvalil za-držanje prebivalstva in proglasil sedem kalifornijskih območij za prizadeta področja. Ameriški predsednik Bush bo že ta teden obiskal prizade-te kraje, včeraj pa je nakazal 273 mi-lionov dolarjev prve pomoči in na-povedal druge ukrepe, saj znaša po prvih ocenah gmotna škoda več kot eno milijardo dolarjev.

Za krajevni geološki inštitut pa je bil torkov sunek le »opozorilo«
v pričakovanju tako imenovanega »big one«, največjega možnega po-tresa nad 8. jakostno stopnjo po Ric-hterjevi lestvici. Ljudje v Kaliforniji živijo torej v večnem strahu.

San Francisco je bil še v torek po-poldne živahno mesto. Kot običajno so skupine številnih turistov križari-le po mestu, si ogledovale znani tramvaj na vleko, kitajsko četrt in sloviti most Golden Gate (Zlata vrata). Sredi popoldneva so se proti sta-dionu Candlestick (Svečnik) začele valiti množice navijačev. Dvajset minut čez peto popoldne (po zahod-noameriškem času oziroma ob 1,20 zjutraj po srednjeevropskem času) naj bi se namreč na stadionu začela odločilna tekma v okviru tako ime-novane World Series med baseball moštvoma San Francisco Giants in Oakland Athletics. Na stadionu se je do 17. ure zbralo že skoraj 60 tisoč ljudi.

Po sodobnih večpasovnicah, ki San Francisco čez zaliv povezujejo z Oaklandom, so se ob tem času začele valiti še gostejše kolone avtomobi-lov. Delo po uradih, ustanovah in podjetjih se je končalo ob 17. uri in najbolj »prizadevni«
so bili ob tem času že na cestah, na poti domov, na zmenke, na kozarec s prijatelji.

Štiri minute čez peto popoldansko uro pa se je zemlja pod zalivskim območjem San Franciscusa razklala. Potresni sunek, ki je trajal petnajst sekund, je s smrtonosno močjo uda-ril v cvetoče mesto in okolico na se-vernokalifornijski pacifiški obali. Zdelo se je, kot da je v somraku ne-vidna mogočna roka zgrabila mesto, ga dvignila v zrak in ga potem po-gnala v divji vrtilinec. Trgovine, bol-nišnice, poslovne zgradbe, domovi, cestišča, mostovi... vse se je v nekaj trenutkih spremenilo v ogromne kupe ruševin. Zemlja se je zatresla tako naglo in nepričakovano, da je med ljudmi šok nastopil šele kasne-j. Potem ko je bilo majanja že ko-nec, so na ulice prihiteli prebivalci, prodajalci, zdravniki in pa-

Potresni sunek je dobesedno razdeljal dvonastropno večpasovno avtocesto, ki San Francisco povezuje z Oaklandom

(Telefoto AP)

Novi predsednik NDR in tajnik partije postal Egon Krenz

Pritisk vzhodnonemških množic povzročil odstop predsednika Ericha Honeckerja

Egon Krenz, novi šef vzhodnemške partije (Telefoto AP)

BONN — Vest o odstopu Ericha Honeckerja je zahodnonemški javnosti danes popoldne prvi sporočil vladni glasnik Klein, ko je na redni tiskovni konferenci povedal, da so kanclerja, ki je bil sredi političnih posvetovanj z italijanskim premierom Giuliom Andreottijem, le nekaj mi-nut pred tem seznanili z dogajanjem na seji centralnega komiteja vzhodnonemške partije.

Potem ko je sinoči še pozno v noč zasedal politbiro SED, je centralni komite danes bržkone le potrdil tisto, kar je bilo sklenjeno že sinoči: Erich Honecker je prosil, naj ga zaradi težav z zdravjem razrešijo vseh treh položajev (razen generalni sekretar CK SED je bil tudi predsednik državne-ga sveta in predsednik sveta za obrambo) in centralni ko-mite mu je ustregel. Na njegovo mesto so imenovali 52-let-nega sekretarja centralnega komiteja in člana politbiroja Egona Krenza, ki je tudi doslej veljal za prestolonaslednika in ki je v osrednjem političnem aparatu obvladoval mimo drugih tudi dva zelo pomembna sektorja, to je kadrovsko politiko in pa varnostno področje. V prvem komentarju po sestanku z Andreottijem je kancler Kohl izbor komentiral z izjavo, da se bo moralo še pokazati, ali Honeckerjev nasled-nik prinaša tudi novo politiko.

V nasprotju s Honeckerjem, ki je bil po rodu iz Posarja in po poklicu krovac in ki se je komunistični levici pridru-žil pred vojno (po prihodu nacistov na oblast so ga kot organizatorja ilegalnega dela ujeli in je ostal v zaporu do leta 1945), je Krenz otrok povojne politike in udeleženec pohoda skozi kabinete. Rojen leta 1937 kot krojačev sin se je takoj po koncu vojne vključil najprej v pionirsko organi-zacijo, nato med mlade komuniste in na koncu v FDJ. Član SED je postal leta 1955, od leta 1964 do leta 1967 pa je bil gojenec moskovske partijske šole. Po vrnitvi iz Moskve je bil še naprej funkcionar v mladinski organizaciji; na njeno čelo je prišel leta 1973 in jo je vodil devet let. Leta 1973 je postal član CK, leta 1976 kandidat za člana politbiroja in leta 1983 sekretar CK in član politbiroja. Že nekaj let je veljal za Honeckerjevega prestolonaslednika.

Zahodnonemški kancler Kohl je v prvem odzivu na NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Pokal prvakov

**Milan proti Realu
blestel le 15 minut**

□ □ □

Pokal pokalnih zmagovalcev

**Kljub slabi igri
le tesen poraz
igralcev Partizana**

□ □ □

Pokal UEFA

**Igralci Juventusa
in Crvene zvezde
najbolj zadovoljni**

NA 10. STRANI

NADALJEVANJE NA 12. STRANI

V Milanu včeraj nazadovanje indeksa MIB Na newyorški borzi le rahlo izboljšanje

MILAN — Posledice »črnega petka« na Wall Streetu očitno še vedno vplivajo na posle na borzi delnic v Milanu, kjer so včeraj ponovno zabeležili padec vrednosti indeksa MIB za 1,86 odstotka. Indeks MIB se je ob zaprtju borze včeraj zaustavil pri 1106 točkah, kar pa je še vedno 10,6 odstotka več, kot je znašala njegova vrednost v začetku leta.

V New Yorku pa so kot kaže, že preboleli posledice petkovskega padca in včeraj so na Wall Streetu spet zabeležili rahlo napredovanje vrednosti Dow Jonesa. Ob zaključku je vrednost indeksa v primerjavi s torkom narasla za 4,92 odstotka, v teku dneva pa so bile težnje po dvigu vrednosti delnic mnogo bolj

izrazite. Nejasno stanje na borzah je razvidno tudi iz podatkov z drugih delničarskih trgov po Evropi in v svetu. Poleg milanske je včeraj občuten padec doživela še bruseljska borza, kjer je vrednost delnic padla v poprečju za 4,53%. Negativen je bil dan tudi za azijske borze, kjer je z 0,3% zvišanjem vrednosti edino izjemo predstavljal Tokio. Na ostalih evropskih borzah pa se je vrednost delnic včeraj rahlo zvišala.

Na valutnem trgu je vest o potrebi v Kaliforniji povzročila tudi padanje vrednosti ameriškega dolarja povsod v Evropi. V Italiji je tako njegova vrednost dosegla 1360,25 lire, medtem ko je njegova torkova vrednost znašala 1371 lir.

V zunanjepolitični komisiji italijanskega senata Pobude za zvišanje prispevka italijanski in slovenski manjšini

RIM — Problem finančne podpore manjšinam je odjeknil tudi v tretji senatni komisiji za zunanjepolitične zadeve, ki se te dni, kakor vse druge komisije v senatu ukvarja s finančnim zakonom. Komunistični senatorji Spetič, Boffa, Serri in Volponi so namreč v zunanjepolitični komisiji predložili med drugim tudi resolucijo, ki obvezuje vlado, da ustrezno zviša proračunsko postavko o prispevkih za italijansko manjšino v Jugoslaviji, in hkrati, da predvidi tudi za leto 1990 finančno postavko, ki zadeva tako italijansko manjšino v Jugoslaviji kot slovensko manjšino v Italiji. Resolucija se sklicuje na neobhodno finančno potrebo italijanske skupnosti, da razvija svoje kulturne dejavnosti, ter na mednarodne sporazume, kar zadeva slovensko skupnost.

Sen. Serri, ki je resolucijo obrazložil namesto sen. Spetiča, je med drugim poudaril pomembnost vloge narodnostnih manjšin v odnosih med sosednjima državama. Čim bolj se odnosi med Italijo in Jugoslavijo razvijajo, tem večjo pozornost je treba posvetiti manjšinam. O vedno bolj plodnih odnosih med jadranskima sosedama priča tudi nedavno uspešno srečanje med Markovićem in Andreottijem ter Lončarjem in De Michelisom v Istri. Prav zato pa je treba rekvificirati politiko narodnih manjšin tudi iz finančnega vidika.

Poročevalec finančnega zakona v zunanjepolitični komisiji senata Bonalumi (demokristjan in zunanji podminister v De Mitovi vladi) je o resoluciji izrekel pozitivno mnenje. Predstavniki vlade, sedanjí podminister Vitalo-

ne, pa je bil mnenja, da se resoluciji sprejme kot priporočilo vladi, saj bo ustrezni popravek za zvišanje prispevka manjšinama ob vzhodni meji predložen v proračunski komisiji. Ta Vitalonejev predlog je komisija sprejela brez diskusije.

Dopoldanskega dela se je zunanjepolitične komisije se je udeležil tudi zunanji minister De Michelis, ki je še enkrat orisal stališče vlade do najbolj perečih mednarodnih vprašanj. Posebej se je zaustavil pri problematiki odnosov s srednjevzhodnimi evropskimi državami, ki ji Italija posveča veliko pozornost. Tudi ob tej priložnosti je De Michelis omenil bližnje štiristransko srečanje med Italijo, Jugoslavijo, Madžarsko in Poljsko v Budimpešti kot eno najpomembnejših in najbolj originalnih mednarodnih zmenkov zadnjega razdobja.

D. K.

Andreottijeva vlada pod udarom živahne demokristjanske levice

RIM — Se spet pripravljajo mračni časi za vladno koalicijo, ali pa je vse kar se te dni dogaja na političnem prizorišču v italijanski prestolnici samo splet predvolilnih manevrov? Ne glede na to, kako tolmačimo zadnje dogodke, pa se njihova odmevnost verjetno ne bo izčrpala z rimsko volilno preizkušnjo, še zlasti ne, če bo večina na teh volitvah doživela poraz.

Kaj se je pravzaprav zgodilo? V vladni večini je spet močno zaškripalo. Delno je vode razgibala že predvčerajšnja izjava demokristjanskega podtajnika in enega najbolj vplivnih predstavnikov stranke levice Bodrata. Dejal je, da nevarnost ne prihaja iz komunistične »vlade v senci«, temveč iz »vlade v senci«, ki je znotraj Andreottijeve vlade. Bodrato v bistvu poudarja, da je znotraj vlade vsa oblast koncentrirana v štirih ljudeh, to je demokristjanskih ministroh Cirinu Pomicinu in Prandiniju, socialistu Contejnu in liberalcu De Lorenzu.

Za dodatno dozo je včeraj poskrbel bivši ministrski predsednik Gorja, ki je prav tako nepričakovano povedal svojo v zvezi z zakonom o mamilih. V pismu demokristjanskim senatorjem, ki ga je seveda marljivo razdelil tudi novinarjem, je Gorja izrazil veliko nezadovoljstvo nad potekom parlamentarne razprave o zakonskem osnutku za boj proti mamilom. Po njegovem je bil ta zakonski ukrep politično vsiljen, ne pa rezultat resnega iskanja pravične rešitve. Gorja skratka očita italijanskemu vodilnemu razredu, da ni dozorel problemom, s katerimi se doraščajoča in posodablajoča Italija sooča. »Kultura sumničenja in političnega mešetarjenja«, meni Gorja, »ne more biti istočasno kultura reform.«

Tako Bodratove kot Goriove besede so v vladni večini delovale kot hladna prha. Sko-

raj vsi pomembnejši politični predstavniki so se oglasili ter v en glas obsodili za nekatere neprevidne, za druge pa razbijaške izjave Bodrata in Gorie. Medtem ko je demokristjanski tajnik Forlani kot običajno izrazil predvsem začudenje in nejevernost, je podpredsednik vlade Martelli označil Bodratove izjave kot prvo brco vidnega predstavnika stranke relativne večine Andreottijevi vladi. Najbolj zanimivo in pomenljivo pa je, da se je spet oglasil Ghino di Tacco, za katerim se, kot znano skriva Craxi, ki je ostro obsodil ravnanje predstavnikov demokristjanske leve struje. Politični opazovalci vidijo prav v njegovem nastopu vidne znake zaostrovanja odnosov. Nasprotno pa so tako Bodratove kot Goriove izjave naletele na popolno odobravanje opozicijskih sil.

Napada na tako imenovano »bando štirih« ter na debato o mamilih pa nista bili edini

Pozitiven saldo jugoslovanske menjave s tujino

BEOGRAD — V letošnjih devetih mesecih je Jugoslavija v celotni izmenjavi blaga in storitev s tujino dosegla pozitiven saldo, in sicer v vrednosti 1,622 milijarde dolarjev. Te podatke je na včerajšnjem srečanju z domačimi in tujimi novinarji sporočil zvezni sekretar za gospodarske odnose s tujino Franc Horvat in dodal, da je ob enem konvertibilni presežek v plačilni bilanci države dosegel 1,538 milijarde dolarjev. (dd)

»brci po nogah« Andreottijeve vlade. Vode so tokrat nekoliko razgibali tudi socialdemokrati, hudo užaljeni, ker so jim partnerji večine »ukradli« predsedniško mesto v eni od poslanskih komisij.

Včeraj dopoldne so v poslanski zbornici obnavljali vodstva posameznih parlamentarnih komisij. Sporne točke so zadevale obrambno, finančno in proračunsko komisijo. V prvo od teh, ki ji je doslej predsedoval socialist Lagorio, so izvolili liberalca Zanoneja, v drugo, ki jo je vodil socialdemokratski odpadnik in sedaj član vodstva PSI Romita, so izvolili socialisto Pira, v tretjo, ki ji je predsedoval sedanjí podminister Cristofori po so izvolili demokristjana D'Acquisti. PSDI je tako ostala prazen rok in njene užaljenosti ni pomirilo niti zagotovilo demokristjanskega predstavnika Usellinija, da bodo socialdemokratom poverili novo komisijo za evropska vprašanja, ki pa jo je treba še ustanoviti. Cariglia, ki se je predvčerajšnjim lepo pogovarjal z Andreottijem, je včeraj razočarano ugovarjal, da se zavazniki niso držali sprejetih obveznosti, kar ni izjema v italijanskem političnem življenju.

Vse to se dogaja v senci razbeljene predvolilne kampanje za Rim, v katero je včeraj posegel sam predsednik vlade Andreotti. Rimu je treba zagotoviti novo, zelo agilno in prosojno upravo, zatrjuje Andreotti. Temu namenu ne odgovarja lik »guvernerja«, ker preveč spominja na fašistično razdobje, pa tudi ne lik »praporščaka«, ker spominja na papeško vladavino. Zato Andreotti predlaga triumvirat po zgledu rimske republike kot najbolj učinkovit model za upravljanje večnega mesta.

DUŠAN KALC

Proces proti Azemu Vllasiju baje konec meseca oktobra

BEOGRAD — Beograjska televizija je v torek zvečer napovedala, da bodo Azemu Vllasiju in drugim štirinajstim obtožencem sodili 30. oktobra. Isto vest je menda sporočila tudi agencija Tanjug, objavila pa jo je včerajšnja Borba. V vesti so navedeni neuradni viri in je omenjena možnost sodnega postopka; hkrati je rečeno, da bo uradno sporočilo prišlo v najkrajšem času. Vest so objavile vse največje mednarodne agencije.

Vendar uradno ni nič znanega. Obvestilo o sodnem postopku mora izdati sodišče v Sremski Mitrovici in jo seveda najprej posredovati obtožencem in njihovim odvetnikom. To pa se včeraj še ni zgodilo in Vllasijev zagovornik uradno ne ve ničesar. Poročevalci iz Sremske Mitrovice pa so si edini v trditvah, da dvorano še vedno širijo in da niso končali niti grobih gradbenih

del in da tam torej čez deset dni sodnega postopka ne more biti.

Po drugi strani pa je tudi res, da je agencija Tanjug napovedovala in objavljala vesti v zvezi z obtoženci veliko pred uradnimi sporočili in da je del srbskega tiskaz že objavil obtožnico v celoti, ko je odvetniki sploh še niso dobili.

Po vestih iz Prištine je celotni primer v ospredju zanimanja javnosti, iz rudnika Trepča pa je slišati govorice, da se pripravljajo nova stavka, ki ima delno ekonomski pa tudi nesporen politični pomen. Dejstvo je namreč, da se v rudniku slabo dela, ker so rudarji tudi zaradi izredno nizkih osebnih dohodkov nezainteresirani, da bi povečali proizvodnjo. Vodilni kader pa so zamenjali na temelju znane diferenciacije, ki pomeni čistko med Albanci. (B. S.)

Malo sredstev za posojilo

BEOGRAD — Operativni kolegij konzorcija bank, ki se ukvarja s posojilom za preporod Srbije, je včeraj uradno sporočil, da so v razdobju od 26. junija do 10. oktobra vpisali 818,6 milijarde dinarjev in 20,45 milijona dolarjev, istočasno pa so vplačali 225,2 milijona dinarjev in 19,5 milijona dolarjev. Nepovratnih sredstev je bilo: 40,2 milijona dinarjev in 436.150 dolarjev.

Po načrtu bi morali vpisati in vplačati deset tisoč milijonov dinarjev in tisoč milijonov dolarjev.

Glede na planirani vpis so najvišje odstotke dosegli v podrinsko-kolubarski in užiški regiji, najslabše pa banke v drugih republikah; še zlasti slabi so rezultati v Beogradu. Najboljši pa so med delavci v tovarnah, posebej med onimi z nižjimi dohodki. (B. S.)

● Odstop predsednika Ericha Honeckerja

NADALJEVANJE S 1. STRANI
spremembe v Vzhodnem Berlinu menil, da je SED prisljuhnila množičnemu pritisku in prid reformam in spremembam. Hotenja po spremembah pa po besedah kanclerja zdaj ni več moč potestiti zgolj s personalnimi spremembami. Kar zadeva Krenza, je Kohl menil, da bo treba zdaj videti, ali pomeni novi človek tudi novo politiko, ocenjevati pa ga bo treba po tem, ali bo odprl pot nujnim reformam ali pa bo branil le oblastveni monopol SED. Sicer pa je kancler Kohl izrekel mnenje, da bodo reformni procesi, ki se odvijajo v SZ, na Poljskem in Madžarskem, dobili prostor tudi v NDR. Tudi vladni glasnik Klein, ki je novico še svežo prinesel na redno tiskovno konferenco, je izrekel upanje, da bodo s tem

rezom povezane tudi »politične konsekvence«. O pomembnem rezu v zgodovini NDR je govoril predsednik opozicijske socialnodemokratske stranke Vogel, ki je prav tako menil, da je treba zdaj počakati, ali pomenijo personalne spremembe tudi začetek nujnih reform. »Pozitivno znamenje bi bilo,« je dejal Vogel, »če bi novi generalni sekretar brez obotavljanja zagotovil svobodo tiska in vesti ter svobodo potovanja.«

Zelo zadržano je spremembo sprejela vzhodnonemška opozicija. V njenem imenu je ena od soustanoviteljic Novega foruma slikarka Bärbel Bohley opozorila na to, da je imel Krenz, ki je v politbiroju odgovarjal tudi za varnost, svoje prste pri nasilnem obračunavanju z opozicijo, bil pa je tudi

tisti, ki je na obisku v Pekingu pokazal vse razumevanje za tamkajšnje obračunavanje z opozicijo.

Sicer pa so v Bonnu razplet te vrste pričakovali že nekaj dni, zlasti potem, ko so se začele širiti govorice o ostrem zaključnem pogovoru, ki naj bi ga imela Gorbačov in Honecker pred odhodom sovjetskega gosta iz Vzhodnega Berlina; Honecker gosta tedaj ni hotel pospremiti na letališče. Kar zadeva SZ, je reševanje notranjih napestosti sicer vsaj formalno prepustila Vzhodnemu Berlinu, seveda pa Gorbačovu še zdaleč ni bilo vseeno, ali bo vzhodnonemški politbiro s svojim trmoglavljenjem pripeljal zadeve do takšne destabilizacije NDR, ki bi ogrozila sedanjí proces sporazumevanja.

ENEL

ENTE NAZIONALE PER L'ENERGIA ELETTRICA

DRŽAVNA USTANOVA ZA ELEKTRIČNO ENERGIJO

Roma - Via G. B. Martini 3 - 00198 ROMA

OBVESTILO LASTNIKOM OBVEZNIC

OBVEZNIŠKA POSOJILA S ŠESTMESEČNIMI OVREDNOTENIMI OBRESTMi IN POVIŠANJI GLAVNICE

Sporočamo, da sta v smislu pravilnika spodaj navedenih posojil vrednost kupona in poviška kapitala v izplačilu sledeči:

Posojila	Kuponi	Poviški kapitala	
	izplačljivi 1. 5. 90	polletje 1. 11. 89 30. 4. 90	skupna vrednost 1. 5. 90
1984-1993 ovrednoteno II. emisija (Cavendish)	6,00%	—0,45%	—2,007%
1984-1993 ovrednoteno IV. emisija (Davy)	5,55%	0,90%	10,3425%
1987-1993 ovrednoteno III. emisija (Thomson)	6,30% (*)	0,567% (*)	2,628% (*)
	izplačljivi 16. 5. 90	polletje 16. 11. 89 15. 5. 90	skupna vrednost 16. 5. 90

(*) bruto brez davčnega odtrgljaja 12,50%

Podrobnejše obrazložitve zgoraj navedenih vrednosti so objavljene v Uradnem listu.

S seje izvršnega odbora krovne organizacije

Priprave na občni zbor SKGZ s široko razpravo med članicami

V Čedadu sestanek s poslanko Roberto Bredo

Bližamo se občnemu zboru Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Zaradi tega so vodilni organi Zveze in v njej včlanjene organizacije že pričele s pripravami na ta občni zbor, ki bo pomemben še zlasti zaradi tega, ker se delovanje zveze odvija v pogojih, ki so velikokrat zelo različni od tistih, v katerih smo se nahajali v preteklosti in bodo označili življenje in udejstvovanje Slovencev v Italiji v devetdesetih letih.

O tem je bil govor na zadnji seji izvršnega odbora SKGZ, ki jo je vodil predsednik Palčič. Tajnik Udovič je obširneje poročal o pripravah na občni zbor, o stikih s članicami, o potrebi priredbe nekaterih tematskih posvetov še pred občnim zborom in o morebitnih spremembah pravil Zveze, ki naj teži k temu, da bo bolj kot doslej odražala interese vseh Slovencev v Italiji.

SKGZ je v zadnjem obdobju okrepila dejavnost in razvijala stike s sorodnimi organizacijami pri nas, v Sloveniji in v Avstriji. Zlasti je bilo mnogo razgovorov s političnimi strankami, z namenom da se pospeši reševanje odprtih problemov naše skupnosti.

Na izvršnem odboru je bil govor tudi o dogodkih v Sloveniji in v Jugoslaviji, pri katerih prihaja do izrednih novosti. Izvršni odbor je izrazil zadovoljstvo, da je imelo predavanje predsednika SZDLS Jožeta Smoleta v Trstu velik uspeh in je pokazalo, da je med Slovenci v naši deželi veliko zanimanje in pri-

zadetost za bodočnost slovenskega naroda in Jugoslavije nasploh.

Na seji izvršnega odbora SKGZ, na kateri je bilo o vseh teh vprašanih veliko posegov, je bila izražena tudi želja, da bi odprta tribuna v Primorskem dnevniku imela čimveč odziva med našimi ljudmi, še zlasti v času, ki nas loči do občnega zbora Zveze.

Vodstvo SKGZ bo v prihodnjih tednih in mesecih opravilo akcijo posvetovanja s članicami, da se sestavi taka kandidatna lista bodočih organov Zveze, da bi odraz čimvečje širine in članic SKGZ.

Na seji Izvršnega odbora je bil govor tudi o avtocesti skozi Vipavsko dolino, o čemer poročamo posebej. Predsednik Pokrajinskega odbora za Videmsko pokrajino Černo je poročal tudi o sestanku, ki so ga člani tega odbora imeli s socialistično poslanko Roberto Bredo. Na njem so govorili o osnutkih zakona za globalno zaščito, o politiki in gospodarstvu v obmejnih krajih in o vprašanih slovenskega šolskega centra v Spletu.

Izvršni odbor je tudi sklenil, da bodo predstavniki SKGZ, 26. t. m., na dan obletnice podpisa londonskega sporazuma, priredili tiskovno konferenco v Bruslju, da bi seznanili evropsko javnost o nevzdržnem stanju naše narodnostne skupnosti, ki po 35 letih še čaka, da ji država zagotovi ustrezno zakonsko zaščito.

Avtocesta Gorica-Razdrto

Izvršni odbor SKGZ se je soočil tudi z vprašanjem avtocestne povezave med mejnim prehodom pri Vrtojbi (Nova Gorica) in Razdrtim. Znano je, da je Skupščina SRS že pred dvajsetimi leti vključila v program izgradnje prometnih infrastruktur tudi avtocesto med Vrtojbo in Ljubljano. Prvi del od Ljubljane do Razdrtega je bil zgrajen že pred časom. Odsek od Razdrtega do državne meje po Vipavski dolini pa je ostal nedograjen zaradi finančnih težav. Sedaj se je ta načrt pričel izvajati, tudi s finančno pomočjo italijanskih partnerjev.

Nekatere politične skupine in naravovarstveniki v Sloveniji so zavzeli stališče, ki je proti izgradnji te avtoceste, češ da bi bila oškodovana kmetijska zemljišča in pokvarjeno okolje v Vipavski dolini. Izvršni odbor SKGZ zagovarja stališče, da je avtocesto treba zgraditi, pa čeprav je mnenja, da je treba v najvišji možni meri treba spoštovati načela o varstvu narave. SKGZ zagovarja izgradnjo te avtoceste, ker je ta pomemben faktor za gospodarski razvoj Gorice in Nove Gorice. Pri vsem tem pa je slovenska narodnostna skupnost na Goriškem direktno zainteresirana, saj so slovenski ljudje, kot uporabniki obmejnih infrastruktur med tistimi, ki nujno potrebujejo novo avtocesto.

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Retoromani

Retoromani so švicarska veja ladinške jezikovne družine, ki ima v Italiji druga dva člana: Furlane in Ladince. Vse tri veje so nastale ob pomešanju staroselskega prebivalstva z Rimljani, ko so ti, okoli leta 15 pred našim štetjem, osvojili alpski lok. "Retoromania" se je sprva raztezala od izvirov Donave do Jadranskega morja, zunanji vdori in pritiski pa so postopoma ta prostor skrčili na sedanje tri otoke.

Ob zadnjem švicarskem popisu, leta 1980, se je 51.128 državljanov konfederacije izjavilo za Retoromane, kar je manj kot en odstotek celotnega prebivalstva. Velika večina te skupnosti živi v kantonu Graubünden (it. Grigioni), ki tvori skrajni vzhodni del švicarskega ozemlja. Tu je leta 1980 živelo nekaj nad 36.000 Retoromanov, kar je nekaj manj kot četrtina celotnega prebivalstva. Pred sto leti je bil njihov delež na celoto veliko večji, 40%, a morali so se umakniti, predvsem pred razmahom nemško govoreče skupnosti, ki je v istem stoletju prešla od 46% na 60% celotnega kantonskega prebivalstva. V Graubündenu živi tudi italijanska skupnost, ki je leta 1980 tvorila 13,5% celote (nekaj nad 22.000) in tudi ta manjšina kaže vidne znake krčenja v korist nemško govoreče skupnosti.

Med vzroki usihanja retoromansčine ne moremo šteti kakih posebnih zatiralnih ukrepov oblasti. Jezik je postal uradni jezik kantona (poleg nemščine in italijanščine) že ob sprejetju kantonske ustave v letu 1892. Nova okrepitev retoromansčine je prišla 2. februarja 1938, ko je ogromna večina Švicarjev, na referendumu odobrila, da se prizna kot četrti urad-

ni jezik v sklopu celotne švicarske konfederacije. Vendar tudi ta izraz solidarnosti ni mogel premagati ogroženosti tega jezika.

Glavni dejavnik njegove šibkosti je bila razcepljenost v pet glavnih narečnih skupin, ki so do nedavnega živele ena ob drugi, brez skupnega imenovalca - skupnega standardnega jezika. Te narečne razlike so izrazite še danes. Skoro polovica govorcev uporablja narečje Sursilvan (17.000), znatno šibkeje so ostale: Vallader (5.500), Puter (3.500), Surmiran (3.000) in Sutsilvan (1.200).

Celotni kanton šteje 215 občin, med katerimi je leta 1980 retoromansčina prevladovala še v 78.

Veliko bistveno zaslugu za ohranjanje jezika in kulture ima osrednja krovna organizacija "Lia Rumantscha" (LR), Retoromanska zveza, s sedežem v Churu (Coira). LR povezuje in spodbuja delovanje številnih društev in ustanov, ki delujejo v okviru šolskega, cerkvenega in drugih oblik javnega življenja. LR tudi predstavlja skupnost navzven, bodisi v odnosu s zveznimi vladnimi organi, kot v odnosu s tujino.

LR je bila ustanovljena leta 1919 in je, organizacijsko, sestavljena iz dveh delov: prvi vključuje strukture, ki so namenjene celotni skupnosti (Skupnost za radio in TV, Zveza pisateljev, kulturno-jezikovna ustanova "Retoromansko društvo"), drugi del pa povezuje štiri organizacije, ki krijejo ozelemjsko razčlenjenost skupnosti.

Delovanje LR sloni na nekaterih smernicah, med katerimi je najvažnejša "jezikovna normalizacija", kar pomeni, da je predpogoj za ohranitev jezika njegova široka razširjenost v vsakdanjem življenju. Po mnenju vodstva LR je ta cilj dosegljiv le, če obstaja sedem drugih pogojev: jezikovno homogeni prostor; čvrsta gospodarska podlaga na istem ozemlju; splošna prisotnost jezika na vseh ravneh vsakdanjega življenja; široka mreža množičnih občil; enotni standardni jezik; trdno zasidrana in sprejeta dvojezičnost ter končno, harmonično sožitje vseh treh kantonskih uradnih jezikov.

LR izvaja ta načela preko vrste dejavnosti na šolskem, verskem, političnem in predvsem na jezikovnem področju. Daleč najpomembnejša poteza v tem smislu je bilo naročilo zürškega profesorja Heinricha Schmidu, da oblikuje skupen retoromanski jezik, ki se sedaj uradno imenuje "Rumantsch Grischun". Leta 1985 je izšel prvi slovar tega jezika. V skladu s temi prizadevanji za jezikovno poenotenje, delujejo številne službe: jezikovna posvetovalnica, prevajalska služba, dokumentacijsko središče, založništvo in gledališka dejavnost.

Poglavje zase so šole in njihova jezikovna ureditev, glede katere imajo pristojnost posamezne občine. Najbolj razširjen je model, v katerem je retoromansčina učni jezik od vrtca do konca 6-letne osnovne šole, s tem, da je v drugem triletnem prisotna tudi nemščina. Na višji srednji šoli se nato razmerje obrne, prevlada nemščina in retoromansčina gre na drugo mesto.

Drugi model, uveden v nekaj občinah, postavlja retoromanski in nemški jezik na enak položaj le v vrtcu, nato pa daje stalno občutno prednost nemščini. Tretji model se razlikuje le po tem, da izvaja pouk v vrtcih izključno v retoromansčini, v ostalem pa je enak prejšnjemu.

Problemi nastajajo na obeh straneh meje

Številni zapleti s pokojninami

KOPER — Pokojnine v lirah mučijo marsikaterega jugoslovanskega (predvsem primorskega) upokojenca. Zanima jih predvsem to, kdaj bodo te pokojnine prišle in kako bi bilo mogoče doseči, da bi se to zgodilo čimprej. Vsaj v zadnjem obdobju svojega (in v tej državi vse bolj črnega) življenja bi namreč devizna pokojnina mnogim bila več kot dobrodošla.

Natančnih podatkov o tem, koliko jugoslovanskih upokojencev je v minulih letih (začeli so predvsem konec leta 1984) vložilo prošnje za omenjene penzije, nihče nima. Italijanski viri navajajo, da je v skladu z jugoslovansko-italijansko konvencijo o socialnem zavarovanju in s predpisi, ki omogočajo tudi jugoslovanskim državljanom (če so delali ali služili vojsko v Italiji, na območju sedanjega italijanskega teritorija) izplačilo minimalne italijanske pokojnine, te prošnje vložilo vsaj 32 tisoč Jugoslovancev. Od tega pa jih je kakih osem tisoč že dobilo dragoceno pošiljko iz Rima.

Pokojnina v lirah je več kot dragocnost, saj znaša le nekaj manj kot 500 tisoč lir, oziroma kakih 17 milijonov dinarjev mesečno. Še pomembneje pa je, da dobijo upravičenci najprej izplačano pokojnino za najmanj desetletno obdobje, kar znese (zaradi različnih višin minimalne italijanske pokojnine) v povprečju kakih 38 do 40 milijonov lir, ali približno 1,3 do 1,5 milijarde dinarjev. Gre torej za pravo loterijo in začetkov sploh ni malo.

Številni upokojenci pa so se že naveličali čakati, saj čakajo že po več let. Pa tudi na italijanski strani so v uradih, kjer obračajo zbrano dokumentacijo številnih jugoslovanskih prošenj, že kar naveličani nenehnih obiskov, spraševanj in vseh mogočih pritiskov, da bi ljudje prišli čimprej do teh pokojnin. V Kopru so se upokojenci organizirali, saj menijo, da bodo le tako pripomogli k hitrejšemu reševanju postopkov. Navezali so stike s sindikatom upokojencev iz Trsta in s tržaško skupnostjo socialnega in pokojninskega zavarovanja (INPS). Tako se je letos že marca prvič sestala delegacija Zveze društev upokojencev občine Koper, ki jo je vodil Ivan Jenko, s strokovnimi delavci tržaške socialne in pokojninske skupnosti. Ivan Jenko nam je ob tem takole povedal: »Že takrat smo se dogovorili, da bodo prošnje reševali po vrstnem redu, kot so najbolj vložene. Menili smo, da je tako še najbolj pravično. Dnevno naj bi v Trstu razrešili po 40 prošenj. Pred kratoktobra obdelali kar 4500 prošenj. To je praktično vse iz leta 1985, zdaj pa je na vrsti še 350 tistih prošenj, ki niso popolne. Vse upokojence, ki so vložili nepopolne prošnje, bodo v kratkem

času obvestili iz Trsta in jih pozvali naj jih tako ali drugače dopolnijo. Kogar ne bodo obvestili, pomeni, da ima vse papirje v redu. Vse, kar lahko stori, je, da čaka. Še ta mesec bodo začeli reševati prošnje iz leta 1986 (teh je 600), novembra ali decembra pa še prošnje iz leta 1987 (1600 prošenj). Prav toliko - 1600 jih je bilo tudi v letu 1988, ki naj bi jih obdelali do februarja 1990. Vse prošnje, ki so bile vložene po letošnjem februarju, odslej rešujejo v Vidmu.

»Pomembno je, da prošnje zdaj res rešujejo po vrstnem redu, nas pa skorajda prosijo, da naši upokojenci ne bi hodili toliko spraševati v Trst in Videm, kajti prav to jemlje tamkajšnjim delavcem INPS veliko časa. Tako poteka reševanje prošenj še počasneje. Zato je za nas - prosilce - res najbolje, če vse informacije skušamo dobiti organizirano. Dogovorili smo se tudi, da se z vodstvom INPS spet srečamo v decembru. Takrat bo jasno, koliko prošenj je še nepopolnih in se bomo dogovorili o tem, kako reševati probleme naprej,« pojasnjuje Ivan Jenko. Doda pa tudi, da s tem, ko bodo prošnje obdelali v Trstu, vsa stvar še ne bo končana. Za dokončno rešitev poskrbijo v Vidmu, od koder jih pošljejo v Rim. Ko pridejo že te rešitve v Rim pa traja še približno pol leta, preden pride poštar z devizami.

To, da bodo v Trstu kmalu opravili svoje delo, torej še ne pomeni konca čakanja. Vsak teden roma v Videm po več sto Jugoslovancev, da bi o svojih prošnjah zvedeli kaj več. Seveda so tudi v Vidmu tega naveličani, ker jim dajanje informacij jemlje veliko energije in časa. Razumljivo, saj svojih služb niso organizirali zato, da bi urejale samo vprašanja italijanskih pokojnin za Jugoslovane in tudi niso pričakovali, da jih bo toliko. Zato bi bilo verjetno še najbolje, če bi se jugoslovanski upokojenci povezali z videmskimi pristojnimi organi podobno, kot so se koprski upokojenci s tržaško pokojninsko skupnostjo. Gotovo bi reševanje prošenj steklo hitreje, ker bi imeli italijanski strokovni delavci več časa za konkretno delo.

Zapleti pa so tudi na jugoslovanski strani. Ko namreč iz Vidma sporočijo v Ljubljano, da ima kdo ugodno rešeno prošnjo za italijansko pokojnino, mu pri nas takoj odvzamejo morebitne varstvene dodatke in dodelijo nižjo pokojnino, čeprav lahko traja še lep čas, preden naš upokojenec res dobi denar iz Italije. Vse kaže, da bi morali tem vprašanjem posvetiti še nekaj pozornosti, da stvar ne bo prepuščena stihiji in vznemirljivemu čakanju na bogatega Dedka mraza z Zahoda.

B. Š.

V koprskem Tomosu te dni odpustili še 81 delavcev

KOPER — V koprskem Tomosu so te dni »odpustili« še 81 delavcev. Kot smo izvedeli, gre za delavce, ki izpopolnjujejo enega od pogojev za upokojitev, ali pa jim do upokojitve manjkata še dve leti. Delavci bodo do konca leta prijavljeni na Skupnosti za zaposlovanje, kjer bodo dobivali nadomestilo v višini 80 odstotkov od osebnega dohodka v zadnjih treh mesecih, z novim letom pa se lahko vsak delavec odloči, ali se bo upokojil, ali bo še naprej prijavljen na Skupnosti za zaposlovanje. Zanimivo je tudi to, da bodo delavci dobili izplačano odpravnino v višini okrog 32 milijonov, kar naj bi jim nadomestilo izpad osebnega dohodka. Zaenkrat nam ni uspelo izvedeti od kod sredstva za izplačilo odpravnin, predsednik Temeljnega sodišča v Kopru mag. Gregor Velkavrh pa nam je povedal, da seveda to niso sredstva iz stečajne mase.

Informacij o tem, kako poteka proizvodnja v Tomosu, zaenkrat še nismo uspeli dobiti, slišati pa je, da jo bodo bržčas kmalu pričeli krciti in to pomeni, da bo ob delo novo število začasno zaposlenih v tovarni Tomos v stečaju.

D. G.

V Celovcu sta se srečali delegaciji NSKS in SSK

TRST — Ob robu Primorskih dnevnov na Koroškem sta se v Celovcu srečali delegaciji Slovenske skupnosti in Narodnega sveta koroških Slovencev. Šlo je za obširno izmenjavo pogledov na sedanji narodnopolitični trenutek med Slovenci v Italiji in Avstriji. Koroški predstavniki so spregovorili o odnosu do manjšine, ki ga kaže novi deželni glavar Haider, in o novostih po umestitvi narodnostnega sosveta na Dunaju. Zastopniki SSK pa so poročali o položaju v zvezi z napovedmi o novem osnutku globalne zaščite Maccanica, z evropskimi volitvami, z bližnjimi volitvami v Miljah in s stanjem v izvoljenih upravah.

Obe delegaciji je na svojem sedežu sprejel tudi italijanski generalni konzul za Koroško in Štajersko dr. Martini.

Telecapodistria odpira nove možnosti

KOPER — Telecapodistria ponuja uspešnejšo programsko in poslovno uveljavljanje TV Koper-Capodistria v Italiji, oziroma v mednarodnem prostoru in je, kot se zdi ta trenutek, najprimernejša oblika za uspešno uresničevanje narodnostnih pravic in zahtev na področju televizijskega informiranja in gospodarske samostojnosti. Prav zaradi tega je doživela ustanovitev tega novega televizijskega podjetja v Sloveniji podporo. Kaže pa, da vse podrobnosti v zvezi s Telecapodistrio vendarle niso razčiščene, saj se spor med delavci TV Koper-Capodistria in RTV Ljubljano še ni povsem polegel.

Dan pred skupščino ljubljanske RTV so o problematiki koprskete televizije spregovorili tudi člani koordinacijskega odbora za informativno dejavnost pri medobčinskem svetu SZDL obalno-kraške regije. Iz razprave je bilo slutiti, da pri oblikovanju Telecapodistrie vendarle ne gre samo za vsebinska programska vprašanja, za pomen, ki naj bi ga imela ta televizija pri obstoju in razvoju italijanske narodnosti v Jugoslaviji in slovenske v Italiji, temveč, da so v ospredju veliko bolj vprašanja denarne narave. Delavci koprskete televizije in koprskega radia so namreč opozorili, da jim želi ljubljanska matična hiša odškrtati lep del prihodkov iz naslova naročnine. Koliko, tega ni mogel nihče natančno povedati. Vse pa se zdi, da naj bi prišla TV Koper-Capodistria s pomočjo Telecapodistrie in poslovnih stikov z italijanskimi partnerji do določenih denarnih virov, na račun katerih bi zdaj nekateri radi drugače prerazporedili delež radijske in televizijske naročnine. Temu v Kopru odločno nasprotujejo, saj se zavedajo, da ustvarjajo program, ki ga

gledajo, oziroma poslušajo, tudi slovenski gledalci in zato vztrajajo, da obdržijo vsaj obstoječi (razmeroma nizki) naročniški delež. Sporen delež delitve naročnine pa je samo vrh ledene gore trenutnih televizijskih odnosov med Koprom in Ljubljano. Tu je še vrsta drugih nejasnosti. Kakšen bo bodoči status TV Koper-Capodistria, kaj bo s predvideno ponovno ustanovitvijo koprskega novinarskega dopisništva, kdaj bodo poskrbeli za to, da bo drugi program viden na Primorskem, mar bi res radi začeli ta program predvajati na 27. kanalu, na katerem zdaj oddaja TV Koper-Capodistria,...? Mnogi namreč vsem tem in še drugim vprašanjem pripisujejo »globlji« pomen, namreč ta, da so nekako posledica skrhanih odnosov med koprsko in ljubljansko televizijo.

Kakorkoli že - Aegida (v imenu italijanske narodnosti), Adit (v imenu slovenske manjšine iz Italije) in TV Koper-Capodistria so ustanovili Telecapodistrio, ki zdaj čaka le še, da republiški komite za informiranje potrdi njene programske zasnove in s tem dokončno registrira podjetje. Telecapodistria naj bi potem nadaljevala pot, ki jo je koprška televizija ubrala že v začetku lanskega leta po povezavi s tujimi partnerji (Berlusconi).

V Kopru so tudi ugotovili, da so interesi slovenske manjšine v Italiji zelo podobni in tesno povezani z interesi italijanske narodnosti v Jugoslaviji, zato menijo, da bi morali poskrbeti za oživitve agencije Alpe-Adria, ki je skrbela za informiranje v tem dokaj enotnem obmejnem prostoru, kjer postaja državna meja vse manj pomembna ovira.

BORIS ŠULIGOJ

Vložili so ga KZ, SDGZ, SKGZ, KZKV in lastniki zemljišč Priziv na deželno upravno sodišče proti podrobnostnemu načrtu za T8

Odlok, s katerim je predsednik deželne odbora Adriano Biasutti 5. aprila letos odobril podrobnostni regulacijski načrt padriškega raziskovalnega centra za območje T8 pri Bazovici, na katerem naj bi zgradili sinhrotron, je treba razveljaviti, ker je bil sprejet z večkratnim prekrščenjem pooblastil in ker je pri odobritvi podrobnostnega načrta v tržaškem občinskem svetu prišlo do kršitve zakona.

Tako piše v prizivu, ki so ga pred nekaj dnevi vložili na deželno upravno sodišče (TAR) predstavniki Kmečke zveze, Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Koordinacijskega združenja kraških vasi, slednji tudi v imenu 44 lastnikov zemljišč na območju T8, proti Deželi Furlaniji-Juljski krajini, Občini Trst ter proti Centru za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah. Podpisniki priziva, ki ga je izdelal in vložil znani gorški odvetnik Peter Sancin, zahtevajo tudi, naj TAR po nujnostem postopku suspendira učinkovitost odloka, preden se o njem dokončno izreče, saj bi jim v nasprotnem primeru lahko bila prizadeta nepopravljiva škoda, zlasti lastnikom zemljišč.

A pogledimo natančneje, kako podpisniki priziva utemeljujejo svoje zahteve. Po njihovem je pri odobritvi podrobnostnega regulacijskega načrta za območje T8 prišlo do dvakratnega prekrščenja pooblastil. Prvič se je to zgodilo s tem, da je deželna uprava odobrila načrt za območje T8 ločeno od načrta za padriško območje Centra

za raziskave, kljub temu da sta oba načrta, kakor tudi predhodni varianti regulacijskega načrta, tesno povezana in so ju poprej Center za raziskave, Občina Trst in sama Dežela vedno skupno obravnavali. Ta povezanost je razvidna že v dejstvu, da so Centru za raziskave odvzeli pri Padričah oziroma pri Banih približno enako veliko površino, kakršno je pridobil pri Bazovici. Zdaj pa je deželna uprava načrt za padriški del ustavila zaradi učinkov, ki naj bi jih imele tamkaj načrtovane strukture na okolje, medtem ko je načrt za bazoviški del odobrila.

Do prekrščenja pooblastil pa je po mnenju podpisnikov priziva prišlo tudi zato, ker je bil podrobnostni regulacijski načrt za območje T8 odobren brez primerne tehnične poglobitve. Na to pomanjkljivost so opozorile tudi nekatere pripombe, ki so bile vložene med razpravo v tržaškem občinskem svetu, a tedaj je bilo rečeno, da bodo zadevo poglobili v tako imenovanih področnih načrtih. Ti področni načrti pa so v pristojnosti samega Centra za raziskave, kar pomeni, da je Občina Trst na tak način dejansko odstopila od svoje pravice in dolžnosti, da usmerja in nadzira upravljanje teritorija.

Kot rečeno, pa so podpisniki priziva na TAR tudi mnenja, da je pri odobritvi podrobnostnega regulacijskega načrta za območje T8 prišlo tudi do kršitve zakona. Nanašajo se na dejstvo, da je tržaška občinska uprava med sprejemanjem načrta vrnila dvajset

pripomb njihovim avtorjem zato, ker »niso napisane v italijanskem jeziku, ampak v tujem jeziku, ne da bi bile opremljene z zapriseženim prevodom«. Priziv poudarja, da je takšno izvajanje pristransko in neresnicoljubno, saj so bile pripombe napisane v slovenščini, se pravi v jeziku, ki so ga med drugim v okviru iste problematike že zakonito uporabljali razni tržaški občani, pa tudi same oblasti z objavljanjem lepakov in časopisnih obvestil. Podpisniki priziva opozarjajo tudi, da je tržaški občinski svet po drugi strani vzel v poštev pripombo, ki jo je v slovenščini napisal prof. Samo Pahor, in sicer potem ko mu jo je posredovala prefektura, opremljeno z italijanskim prevodom. Pristavili so tudi, da je zaradi zavrnitve v slovenščini napisanih pripomb predsednik SKGZ Klavdij Palčič prijavil tedanje tržaškega župana Staffierija na tržaškem kazenskem sodišču.

Podpisniki priziva na koncu pripominjajo, da nasprotujejo lokaciji sinhrotrona pri Bazovici in predvideni razmejitvi zemljišč Centra za raziskave, in to zaradi negativnih posledic, ki bi jih prizadele kot posameznike in kot člane slovenske narodnostne skupnosti. To svoje nasprotovanje so že izrazili v prizivu, ki so ga vložili na TAR leta 1987 in ki ga je le-ta zavrnil. Proti tej zavrnitvi so se takoj potem prizivali na Državni svet, izvajanja prvega priziva pa zdaj imajo tudi za sestavni del drugega, zlasti kar zadeva manjšinsko problematiko.

Na javni skupščini, ki je bila pred dnevi Svetoivančani so zahtevali zaprtje kamnoloma Faccanoni

Pred dnevi je bila na sedežu sindikata upokojencev CGIL v Ul. San Cirlino pri Sv. Ivanu javna skupščina namenjena razpravi o zahtevi prebivalstva svetoivanškega območja, da oblasti prepovejo delovanje kamnoloma Faccanoni, ki povzroča lastnikom hiš pa tudi tu živečemu prebivalstvu veliko materialne škode in težav z zdravjem.

Skupščina, ki jo je sklicala skupina, v kateri so zastopane razne naravovarstvene ustanove, organizacije in stranke, je dobro uspela, saj se je je udeležilo lepo število ljudi; predsedovala ji je Lia Brautti, podpredsednica pokrajinske sekcije WWF, medtem ko je Luciano Ferluga, koordinator skupine pozdravil navzoče v slovenščini in italijanščini.

Geolog dr. Grego in strokovnjak dr. Giadrossi sta na skupščini obrazložila in utemeljila zahteve po zaprtju kamnoloma tudi na podlagi podatkov, ki jih je izvedel inštitut za mehanično in tehnično geologijo, ki ga vodi dr. Roberto Onofri.

Po diskusiji, ki je sledila izvajanjem strokovnjakov in geologov, so navzoči odobrili petico, ki jo bodo na nocojšnji seji rajonskega sveta pri Sv. Ivanu tudi predložili.

V peticiji so naštetja najprej vsa društva, ustanove in organizacije ter stranke udeležene v tej pobudi in ki sestavljajo omenjeno skupino. Poudarjeni so negativni učinki delovanja kamnoloma tako na samo okolico kot tudi na zdravje prebivalcev, ki živijo v tem mestnem predelu.

Sledijo nato zahteve, po katerih naj bi krajevne zdravstvene ustanove pripravile raziskave o škodljivosti prahu za človekovo zdravje, ki se ustvarja pri delu v kamnolomu. Peticija zahteva, naj oblasti objavijo že dosedanje raziskave v zvezi z delovanjem kamnoloma, da prepovejo nadaljnje delovanje kamnoloma, da se, pod okriljem deželne uprave, ustanovi posebna komisija, ki naj ponovno pregleda načrte in predloge za obnovu naravnega okolja v bližini kamnoloma, da se da možnost speleologom, da si ogledajo področje in da naj končno tudi rajonski svet postavi v program svojega dnevnega reda vsebino tega dokumenta.

(N. L.)

Celovečerni koncert cerkvene glasbe

Kulturna krožka Il Segno in Giorgio La Pira bosta v ponedeljek, 30. oktobra, ob 21. uri priredila v cerkvi Santa Maria Maggiore koncert simfonične glasbe in zborovskega petja z naslovom »Cerkvena glasba skozi stoletja«. Skladbe Charpentiera, Haydna, Mendelssohna, Bartholdyja, Liszta in Gounoda bosta pod vodstvom dirigenta Orlanda Di Piazze in ob spremljavi organista Lina Faliloneja in violončelista Federica Ricardija Di Netra orkester Claudio Monteverdi iz Rude in zbor G. Fauré iz Romans d'Isonza.

Kritično stališče svetovalske skupine KPI »Vzhodnokraški rajonski svet slabo opravlja svoje naloge«

Komunistična svetovalska skupina v rajonskem svetu za vzhodni Kras je na sestanku, ki ga je imela pred dnevi, ocenila delo sveta. Obračun analize je dokaj kritičen.

V tiskovnem sporočilu svetovalske skupine lahko že uvodoma beremo ostro kritiko na račun večine, ki upravlja svet, saj so stranke rabile osem mesecev za to, da so si porazdelile mesta. Lotizacija je torej povzročila veliko zamudo pri pričetku del. Komunisti nadalje obtožujejo koalicijo, ki jo sestavljajo PSI, KD, PRI in LpT, da je našla skupni jezik le ob glasovanju predsednika, KPI poudarja, da je bil za njegovo izvolitev odločilen glas MSI.

Po izvolitvi, pravijo komunisti, se KD in PSI obnašata na nesprejemljiv način. Predsednik deluje izven svojih inštitucionalnih okvirov in se obnaša bolj kot predstavnik svoje stranke kot pa predstavnik demokratično izvoljene ustanove. Podobno se vede tudi KD, ki se je na primer kar sama sestala s tržaškim županom in tako dokazala, da se čuti »osvobodjena« vezi večine. KPI dodaja, da so sestanki med političnimi strankami in posameznimi upravitelji razumljivi in dovoljeni, seveda če sodijo v normalno politično prakso. Takšni sestanki pa ne morejo biti vse, kar neka stranka naredi, toliko manj lahko izpolnijo predsednikove dolžnosti.

Komunisti nadalje pravijo, da se težave v večini negativno odražajo na delovanje samega sveta. Pomanjkanje diskusije o konkretnih programih je privelo do velike nekoordiniranosti in majhne učinkovitosti. V 10 mesecih se je svet sestel samo enajstkrat. Bistvenih problemov niso obravnavali dovolj temeljito in resno, vseh pa je bila zadnja seja, ki se je predstavniki KD, PRI in LpT za nalašč niso udeležili.

V tiskovnem sporočilu nadalje beremo, da je komunistična svetovalska skupina skušala popraviti nastal položaj s konkretnimi predlogi. Na zastavljena vprašanja pa KPI ni dobila odgovora. Gre za zelo pomembne zadeve, kot so vprašanje openskega pokopališča, problem vzdrževanja pokrajinskih cest, problemi odpadkov, higijene in seveda pereče vprašanje urbanistične ureditve vzhodnega Krasa, tu je treba naglasiti načrte za razvoj Centra za znanstvene raziskave.

Komunisti nadalje opozarjajo na ureditev openskega strelišča, toponomastike, na poimenovanje ulic in na ureditev nekdanjega begunskega taborišča na Padričah.

Tudi dijaki zavoda J. Stefan ostali brez praktičnega pouka

Težave na tržaških poklicnih zavodih zaradi nepričakovanih popravil poslopij

Med kronične težave, s katerimi se morajo skorajda nenehno soočati šolniki, dijaki in njihovi starši, nedvomno sodi tudi pomanjkanje primernih šolskih prostorov. Na to slabost, ki je očitno italijanski šolski sistem in javne uprave ne znajo odpraviti, so ponovno opozorila tajništva sindikalnih organizacij CGIL-CISL-UIL ter Sindikat slovenske šole.

V krajšem tiskovnem sporočilu omenjeni sindikati poudarjajo, da so že nešteto krat opozorili na organizacijsko-programsko nesposobnost javnih uprav v zvezi s potrebami šol na Tržaškem. To se odraža tudi na poteku letošnjega šolskega leta, ki je na marsikaterem šolskem zavodu krepko oteženo.

Med srednjimi šolami, ki so se znašle v hudih škripcih, je tudi slovenski zavod za poklicno izobraževanje Jožef Stefan. V težavah je oddelek za orodne mehanike, ki ga obiskuje približno 40 dijakov. Za ta oddelek v stavbi zavoda ni prostora za delavnice, dijaki morajo zato hoditi na praktičen pouk varjenja in kovaškega dela v laboratorije zavoda Galvani v Ul. Campanelle, trikrat na teden pa v delavnice zavoda Volta v Ul. Cantù za praktične vaje iz orodne mehanike.

Pravzaprav bi morali zapisati, da so hodili v delavnice zavoda Volta, kajti pred dnevi so na tistem poslopiju začeli

popravljanje streho in s tem dejansko onemogočili nadaljnji potek pouka. Pri tem so seveda oškodovani tako dijaki zavoda Volta, ki jih je precej, in pa šole J. Stefan.

Pokrajinska uprava, v pristojnost katere sodijo šolska poslopja, je ravnateljema oškodovanih šol zagotovila, da bo vsa popravila opravila tja do januarja, vendar prizadeti o tem niso povsem prepričani, ker se v takih primerih rado kaj zatakne. Predvsem pa se sprašujejo in seveda kličejo na odgovornost Pokrajino, čemu niso izvedli vseh potrebnih del v poletnih mesecih, ko so šolska poslopja navadno prazna.

Ob upravičenem pritoževanju pa je seveda treba iskati in najti ustrezne rešitve: tako kaže, da bodo dijaki oddelka za orodno mehaniko še dodatno zahajali v delavnice zavoda Galvani. Pri vsem tem je treba še upoštevati dejstvo, da so tudi drugi zavodi za poklicno izobraževanje v težavah in da tovrsten zaplet samo dodaja nove težave na kopico še nerešenih. Kot je dejal ravnatelj zavoda J. Stefan, je v takih primerih pod vprašajem kvaliteta šolskega leta, ki se je komaj dobro pričelo.

Prizadete šole ter uvodoma omenjene sindikalne organizacije si bodo prizadevale, da bo v konkretnih primerih

prišlo do zadovoljivih rešitev. Istočasno pa sektorsko sindikalne organizacije CGIL-CISL-UIL ter Sindikat slovenske šole izjavljajo, da razumejo in podpirajo profesionalne težnje šolnikov ter upravičena pričakovanja dijakov in njihovih družin.

Sodelovanje med bankami in zavarovalnicami

V kongresnem centru hotela Savoia Excelsior bo danes in jutri posvet o tržnih perspektivah zavarovalnic in bank. Posvet prireja tržaška družba Trieste Consult, posvečen pa bo perspektivam, ki se ponujajo polifunkcionalnim bančno-zavarovalnim skupinam, se pravi sodelovanju med bankami in zavarovalnicami, ki se v zadnjih časih zelo razvijata, in to v zelo različnih oblikah.

Posvetu bo predsedoval predsednik Italijanskega združenja za tržne študije Maurizio Bonomo, medtem ko bo po pozdravnem nagovoru predsednika družbe Trieste Consult Gianfranca Viatorija imel glavno poročilo član študijskega urada Bance d'Italia Fabio Panetta. V dveh dneh se bo skupno zvrstilo kakih 10 predavanj.

Z včerajšnjega posveta sindikata upokojencev CGIL Tudi v starosti pravica do družbenega življenja

Problem uveljavitve pravic žensk, in zlasti ostarelih žensk, ki imajo večkrat edino »prisilno« vlogo babice in varuške otrok, se je na včerajšnjem posvetu, ki ga je priredil deželni sindikat upokojencev CGIL, stalno prepletal s široko problematiko ostarelih oziroma upokojencev, ki se morajo vsako jesen postaviti po robu vladnim manevrom za nov finančni zakon, da bi na ta način preprečili nadaljnje rezanje njim namenjenih sredstev. Včerajšnjega dobro obiskanega posveta — dvorana Krožka pristaniških delavcev je bila nabito polna — so se namreč udeležili tudi (pa čeprav maloštevilni) moški, po drugi strani pa je usoda upokojenk seveda tesno povezana s finančno politiko vlade.

Tako je ženska voditeljica deželne sekcije sindikata SPI Ada Gulli, ki je imela osrednje poročilo, omenila na začetku prav nedavno kletenje finančnih sredstev za deželne uprave, kar bo imelo negativne posledice tudi in predvsem za upokojenke. Zmanjšanje finančnih sredstev bo za deželno vladno predstavljalo namreč dober izgovor za to, da ne bo izpeljala svojega socialno-zdravstvenega načrta, ki predvideva celo kopico posegov v korist ostarelih (predvsem zdravstveno in socialno skrbstvo na teritoriju). Šele v drugem delu svojega pogoja se je Gullijeva lo-

tila napovedane tematike, in sicer o tem, kako uveljaviti vrednote in pravice žensk v sindikatu in družbi. Gullijeva je najprej omenila pretekle boje, s katerimi so ženske uveljavile svoje pravice (od pravice do dela, do razporoke, splava itd.) in dejala, da so ženske vedno pokazale veliko požrtvovalnosti in trme, saj se niso nikoli odrekle svoji materski vlogi in so ob

službi morale skrbeti tudi za družino. »Vsega tega,« je dejala, »nismo storile samo za nas, pač pa predvsem za naše hčere, ki morajo imeti pravico, da svobodno in samostojno odločajo o svojem življenju in o svoji vlogi v družbi.«

V razpravi je bilo nato slišati mnogo kritičnih pripomb na račun javnih ustanov in vladnih organov, ki ne nudijo ženskam enakih možnosti kot moškim

in ki ne spoštujejo niti zakonskih predpisov o enakih možnostih za oba spola (v naši deželi so šele pred nedavnim sprejeli zakon, s katerim naj bi tudi finančno spodbujali vse javne in zasebne ustanove ter podjetja, naj omogočajo ženskam enakopraven vstop v službo). Slišati pa je bilo tudi nekaj zanimivih osebnih pričevanj, med katerimi je bilo tudi pričevanje tržaške občinske odbornice za decentralizacijo in mladinsko problematiko Arielle Pittoni, edine »javne upraviteljice«, ki se je odzvala vabilu sindikata upokojencev. Pittonijeva je tako omenila nezaupanje svojih kolegov, ki je včasih tudi podzavestno, češ da ženske niso sposobne upravljati javnega življenja. Zaradi tega še vedno poverjajo ženskam izrazito »ženske« naloge, medtem ko bi lahko upravljale katerikoli javni sektor.

V zaključnem posegu je članica vsedržavnega tajništva SPI CGIL Alberta Pagano nazadnje omenila, da se morajo upokojenke trmasto boriti, da si tudi v »tretji starosti« priborijo svoje pravice, da ne bodo več samo varuške svojih vnukov. Prav zaradi tega je pomembno, da vlada poskrbi za učinkovito socialno skrbstvo, ki bi jim omogočalo, da se aktivno udeležujejo družbenega življenja.

Brezigar sprejel predstavnike SSG

Deželni svetovalac SSK Brezigar je sprejel delegacijo Slovenskega stalnega gledališča, ki so jo sestavljali predsednik Jože Pirjevec, podpredsednik Saša Rudolf in ravnatelj Miroslav Košuta. Predstavniki SSG so obžalovali, da je deželni odbor diskriminiral slovenski teater, ko mu je dodelil le 20 milijonov lir od skupnih 1.500, kolikor jih je razdelil med deželne gledališke hiše, to je operni hiši Verdi, Teatru stabile in gledališki ustanovi v Vidmu.

Taka porazdelitev, so poudarili, ne upošteva količine in kakovosti delovanja SSG, njegovih proračunskih potreb in njegovih posebnosti. Prav zato so že zahtevali srečanje s predsednikom Dežele Biasuttijem, od katerega nameravajo zahtevati preklic sklepa o porazdelitvi prispevkov deželnim gledališčem, ki je bil mačehovski prav do slovenske ustanove.

Brezigar je porazdelitev sredstev, za katero se je odločil odbor, ocenil kot nerazumljivo, omenil je, da je že sam vložil o tem problemu svetovalsko vprašanje in na koncu še obljubil poseg pri Biasuttiju, da bi čim prej prišlo do zahtevanega srečanja.

Nabrežinski občinski svet bo drevi vzal v pretres podrobnostni načrt za Sesljan

Zelena luč koalicije

Devinsko-nabrežinski občinski svet bo na drevišnji seji vzal v pretres podrobnostni urbanistični načrt za turistični razvoj Sesljskega zaliva, ki pomeni nadaljnji korak naprej na poti izvajanja znanega projekta družbe Finsepol. Ta plan urbanistično gledano podrobnostno utemeljuje varianto občinskega regulacijskega načrta, ki so ga odobrili z glasovi KD, SSK, PSI, neodvisnega Tute in zelenega Certe, medtem ko so komunisti glasovali proti. Po vsej verjetnosti bo ista večina drevi podprla tudi podrobnostni načrt.

Občino Devin-Nabrežina vodi od začetka lanskega leta odbor, ki ima podporo le polovice občinskega sveta, medtem ko sta KPI in PSI v opoziciji. Do spora med SSK in PSI je prišlo zaradi tako imenovane »županske šafete« med Brezigarjem in Caldijem. Nabrežinska koalicija se je na včerajšnjem sestanku sporazumela za skupno politično linijo v podporo podrobnostnemu načrtu, čeprav so prišli na sestanku do izražaja tudi nekateri pomisleki glede daljnoročnih perspektiv projekta Finsepol, predvsem kar zadeva jamstva za ohranitev turistične namembnosti načrta. Včerajšnji politični sestanek sta zahtevala odbornika Tuta in Certo. O tem vprašanju je sinoči razpravljalo tudi pokrajinsko vodstvo Slovenske skupnosti.

S. T.

KPI: Kje so jamstva proti špekulacijam?

Komunisti podpirajo turistični razvoj Sesljskega zaliva, ki je nujno potreben, so pa mnenja, da se je devinsko-nabrežinska občinska uprava v postopku za odobritev raznih urbanističnih planov popolnoma izneverila vlogi zaščitnika in usmerjevalca javnih interesov. V tem okviru zato danes kot danes ni konkretnih jamstev, da se »projekt Sesljan« ne bo prelevil v finančno oziroma nepremičniško špekulacijo, ki bi imela katastrofalne posledice ne samo za devinsko-nabrežinsko skupnost, ampak za vso našo pokrajinsko stvarnost. KPI je svoja stališča o načrtih družbe Finsepol in o podrobnostnem planu za razvoj Sesljskega zaliva pojasnila na včerajšnji tiskovni konferenci, ki so se je udeležili pokrajinski tajnik Costa, načelnik svetovalske skupine v Devinu-Nabrežini Sirca in bivši poslanec Cuffaro, ki je nastopil v svojstvu člana občinske gradbene komisije.

Pod udarom je bil predvsem odbor župana Brezigarja, ki mu komunisti očitajo, da se je popolnoma prilagodil in podredil pobudi lastnikov zaliva, »kot dokazuje precej nenavadno dejstvo, da so podrobnostni načrt oblikovali zasebni subjekti in ne javna uprava«. Costa je glede tega povedal, da je bila KPI pripravljena na »trezno in jasno soočanje« o tej problematiki, »župan in koalicija, ki ga podpira, pa sta na te ponudbe vsakič odgovorili z arogantnostjo, ker se očitno ne zavedata negativnih posledic take nepre-

mišljene politike«. Cuffaro je postavil v ospredje pomanjkanje konkretnih finančnih in gospodarskih načrtov projekta Finsepol in opozoril, da doslej Občina ni zahtevala resnih jamstev o izključno turistični namembnosti načrtovanih gradenj. »V Italiji smo bili v zadnjih letih žal priča propadu številnih turističnih pobud, zato tega ne smemo tvegati v Sesljanu. Občinska uprava pa se tega očitno ne zaveda, saj bi v nasprotnem primeru bila previdnejša in bi učinkoviteje igrala vlogo, ki ji pripada,« je dodal še Cuffaro. O tej po mnenju KPI zelo nejasni in pomanjkljivi vlogi Občine pri vsej tej zadevi je govoril tudi Sirca, ki je opozoril, »da je Sesljan v pričakovanju bližnje volilne kampanje že postal predmet medstrankarskih trgovanj in spletk«.

Komunisti so izrazili tudi vrsto kritik na račun Dežele, »češ da se je doslej glede Sesljana obnašala samo kot blagajnik, ne da bi pravzaprav preverila namebnost javnih sredstev«. Na včerajšnjem srečanju z novinarji pa je tekla beseda tudi o načrtovanem regulacijskem načrtu za sesljski pristan in za pristaniške objekte, za katerega ni še ustreznega (po zakonu obveznega) dovoljenja ministrstva za trgovinsko mornarico. Po mnenju voditeljev KPI ima torej podrobnostni načrt preveč senčnih plati, zato stranka poziva na »previdnost in na trezno razmišljanje, da jutri ne bo prepozno«.

Perelli: Pomemben in pogumen načrt

»To je pomembna in pogumna podjetniška pobuda, ki je imela prednost, da je ciljala visoko in da se ni ustavila pred vsemi ovirami, težavami, birokratskimi zaprekami pa tudi pred zaviralnimi manevri tistih, ki so zazrti v preteklost in se ne zavedajo, da se družba spreminja.« Socialistični pokrajinski tajnik Alessandro Perelli se brez slepomišljenja zavzema za realizacijo načrta o preureditvi Sesljskega načrta, pa čeprav je poseg predviden v občini, v kateri je njegova stranka v opoziciji. Tajnik PSI ne štedi z bodicami na račun tamkajšnje občinske uprave in samega župana, ki da »ni spoštoval podpisanih dogovorov, da bi ohranil svoj stolček«, in je celo omogočil odobritev proračuna s pomočjo predstavnika Liste za Trst, se pravi stranke, ki jo je SSK, kot pravi Perelli, »vedno demonizirala«. Toda o vsem tem, dodaja, bodo sodbo dali volivci prihodnog pomlad.

Glede konkretnih problemov za realizacijo Finsepolovega načrta pa je Perelli mnenja, da podrobnostni načrt, ki ga je pred kratkim odobrila gradbena komisija Devinsko-nabrežinske občine, ustreza urbanistični ureditvi, ki jo projekt o preureditvi Sesljskega zaliva predvideva. Treba pa je še pojasniti nekatere točke, ki bi lahko bile predmet dvoumnih tolmačenj. Ločevati je na primer treba med urbanističnimi problemi na eni strani ter ekonomsko-finančnimi na drugi. Glede prvih Perelli poudarja nujnost, da občinska uprava doseže ustrezna jamstva o de-

janski možnosti javne uporabe zelenih površin in področij za kopanje, s posebnim priznanjem pravic prebivalcev občine. Potrebno je tudi skrbno discipliniranje javnih območij, cestnih povezav in stez za pešce ter obnovitev kraške vegetacije na področjih, kjer so predvideni podzemski objekti.

Glede ekonomsko-finančnih aspektov, nadaljuje Perelli, pa bo treba preveriti verodostojnost predvidevanj o tem, koliko bodo stala dela za primarno in sekundarno urbanizacijo, treba bo pripraviti ekonomski plan posegov iz občinskih blagajn ter skrbno oceniti vrednost dela teritorija, ki bo vključen v turistični kompenzorij.

Kar se tiče nalog Devinsko-nabrežinske občine, kot na primer načrtovanja cestnih odcepih za povezavo s turističnim kompenzorijem in odobritve posebne variante občinskega regulacijskega načrta za cestne povezave, pa je Perelli precej skeptičen. Treba bo namreč, na primer, ustvariti zapleten sistem zagotavljanja javnih sredstev za kritje ogromnih stroškov za uredništev vseh potrebnih infrastruktur. Med drugim bo treba tudi okrepiti »občinski stroj«, da bo kos novim nalogam, ki se bodo pojavile tako v fazi realizacije, kot pozneje.

Vsekakor Perelli zagotavlja, da nameravajo socialisti, pa čeprav kot opozicijska sila v Devinsko-nabrežinski občini, dati odgovoren in konstruktiven prispevek, »da ne bi zamudili te velike razvojne priložnosti«.

Vsederžavno srečanje 21. in 22. oktobra

Zelo zanimiv simpozij o vprašanju alkoholizma

Naše mesto bo v soboto in v nedeljo gostilo pomemben vsederžavni posvet o prevenciji in zdravljenju alkoholizma, ki ga ob 10-letnici ustanovitve prvega italijanskega kluba (ki je nastal prav v Trstu) pripravlja tržaško Združenje klubov alkoholikov v zdravljenju. Pri organizaciji tega srečanja, za katerega pričakujejo, da bo k nam privabilo kakih tisoč oseb z vsega polotoka, sodelujejo še vsederžavno in deželno združenje klubov alkoholikov, Združenje za upravljanje Višje šole za socialno službo in tržaška KZE s svojim centrom za koordinacijo posegov na področju alkoholologije, medtem ko bodo pokrovitelji Dežela FJK, Občina in Pokrajina Trst ter Tržaška krajevna zdravstvena enota.

Srečanje bo razdeljeno v dva dela, in sicer: v soboto, 21. oktobra, bo v kongresni dvorani Tržaškega velesejma celodnevni vsederžavni posvet, medtem ko bo v nedeljo, 22. oktobra, v gledališču Rossetti deželni simpozij z naslovom Interclub regionale. Uvodno poročilo bo na sobotnem simpoziju imel prof. Vladimir Hudolin, sledila pa bodo poročila o alkoholološki službi (dr. S. Ticali in C. Poropat), o vlogi operaterjev in o njihovem usposabljanju (dr. F. Piani), o grupni dinamiki v klubih (prof. A. Devoto) in o preventivni dejavnosti združenja klubov alkoholikov (prof. L. Floramo). Po opol-

danskem premoru bodo na vrsti poročila nekaterih operaterjev, alkoholikov v zdravljenju in njihovih svojcev, nato pa bodo tržaški škof Bellomi, dr. S. Piemonte od tržaške KZE in socialna delavka L. Galussi govorili o socialnih posegih na terenu. Ob 17. uri bo posvet zaključil prof. Hudolin z razmišljanjem o perspektivah za prihodnost.

Nedeljski del simpozija bo bolj slovesne narave ob omenjeni 10-letnici ustanovitve prvega italijanskega kluba alkoholikov v zdravljenju, ki je nastal prav v Trstu. Uvodne besede bodo spet pripadle prof. Hudolinu, katerega bo tržaški župan Richetti v znak priznanja za njegovo pionirsko delo v Trstu podelil pečat Trsta iz 13. stoletja. Nato bodo prireditelji nagradili z medaljami bivše alhkolohike, ki so že deset oziroma pet let abstinenti, zadnje pa bo pred razpravo na vrsti še poročilo o alkoholiku kot terapevtskem delavcu. Po razpravi bo še točka, posvečena terapevtski skupnosti, ob 13. uri pa se bo simpozij zaključil z nastopom godbe občinskih rekreatorjev, ki jo vodi prof. Tramontini.

Naj dodamo, da je organizatorjem tega pomembnega vsederžavnega simpozija s finančnim prispevkom priskočila na pomoč Hranilnica in posojilnica na Opčinah.

Predsinočnim v miljski občini

Sen. Giuseppe Chiarante gost miljskih Slovencev

Društvo Slovencev miljske občine je predsinočnim imelo v gosteh člana vsederžavne direktije KPI Giuseppeja Chiaranteja, ki zelo dobro pozna tudi problematiko naše manjšine, saj je osebno angažiran v parlamentarnem postopku v Palači Madama. Uglednega gosta, ki ga je spremljal deželni svetovalec Miloš Budin, je pozdravil predsednik DSMO Kiljan Ferluga.

V Miljah se medtem počasi izteka volilna kampanja za nedeljske predčasne občinske volitve. SSK, ki se prvič predstavlja na teh volitvah, bo imela danes ob 11. uri svoj volilni shod med sejmom v središču Milj. Lista Frausin pa vabi na shod z vsederžavnim tajnikom ZKMI Cuperlom ob 18. uri na Trg Marconi.

Na sliki (foto Križmančič) Ferluga pozdravlja senatorja KPI.

V Grljanu

Konferenca o hrani in miru

V miramarskem Mednarodnem centru za teoretsko fiziko bo danes in jutri zasedala na svoji prvi redni seji Mednarodna komisija o hrani za mir (International Commission on Food for Peace), ki jo sestavljajo znanstveniki in podjetniki mednarodnega ugleda.

Komisija je bila ustanovljena 24. aprila letos z namenom, da bi prispevala k reševanju dramatičnega prehrambenega in ekološkega položaja, v katerem se nahajajo manj razvite države in ki predstavlja eno največjih nevarnosti za svetovni mir. Doseči bo skušala od mednarodnih organizacij in od držav podporo, da bi vsaj del sredstev, ki jih danes požre oboroževanje, uporabili za razvoj kmetijstva in prehrabene industrije v 3. svetu.

Prve seje Mednarodne komisije o hrani za mir, ki bo potekala pod pokroviteljstvom Akademije znanosti tretjega sveta v hotelu Adriatic v Grljanu, se bo udeležilo kakih 20 osebosti, med temi predsednik Mednarodne zveze za ohranjanje narave in naravnih dobrin M. S. Swaminathan iz Indije, bivši predsednik Papeževe akademije znanosti Carlos Chargas iz Brazilije in predsednik Afriške akademije znanosti Thomas R. Odhiambo iz Kenije.

Dekletom je obljubljal ljubezen in jih okradel

Karabinjerji so aretirali goljufa ki je izkoriščal svoje moške čare

Tržaški karabinjerji so ta teden sodelovali pri aretaciji spretnega goljufa iz pokrajine Foggia, ki je okradel številna dekleta iz različnih pokrajin naše dežele in drugih dežel, tako da se je izdajal za karabinjerja in jim obljubljal... večno ljubezen. 20-letnemu lepotcu Leonardu La Marci iz San Severa v pokrajini Foggia je na račun njegovega naravnega bogastva namreč uspelo očarati številna dekleta, ki so mu najprej prostovoljno, nato pa pod grožnjami izročile dokajšnje vsote denarja, kupovale avtomobile in mu dejansko naslovile svoje tekoče račune.

Da se je po tržaški pokrajini potepal »ljubezenski« goljuf, so karabinjerji izvedli konec septembra, ko jih je eno okradenih deklet opozorilo, da domnevni karabinjer tako nesramno krši ne samo zakon, pač pa tudi zaprisego vojski. Tržaški karabinjerji so torej pod vodstvom namestnika državnega babinjerja Staffe navezali stike s karabinjerji drugih pokrajin, da bi ugotovili uniformo. Na ta način pa so ugotovili, da sploh ni šlo za karabinjerja marsikje drugje, na primer v Jesolu in v Vicenzi.

V sodelovanju s tamkajšnjimi silami javnega reda in po pričevanjih ogoljufanega deklet so karabinjerji torej ugotovili, da je fantu ime Leonardo La Marca, da stanuje v San Severu v Ul. Villa Gloria, da je brezposeln in da je že imel opravka s pravico zaradi drugih goljufij in tatvin.

La Marca, ki se je skušal prebijati skozi življenje na račun naivnih deklet, je pri svojem »delu« uporabljal vedno isto metodo. Najprej jih je očaral s svojo lepoto in s svojo »nežnostjo«, ko so se dekleta zaljubila in so mu torej popolnoma zaupala, pa si je začel izposojati denar, najprej majhne vsote, nato pa vedno večje. Ko so se

dekleta začela upirati, pa je La Marca z nežnostmi prehajal na grobost: grozil jim je z orožjem in jih prisiljeval, naj podpisujejo čeke, pogodbe za nakup avtomobilov, itd.

Ko so karabinjerji zbrali proti La Marci dovolj dokazov, je preiskovalni sodnik Gulotta izdal zaporni nalog pod obtožbo, da je grozil, izsiljeval, nezakonito posedoval orožje, kradel v bemenilnih okoliščinah, da se je izdajal za drugo osebo in da je ponarejal javne akte.

La Marco so na njegovem domu aretirali karabinjerji iz San Severa, ki so med hišno preiskavo odkrili tudi lisice in ponarejeno pištolo brez predpisane rdečega zamaška.

Posvet o vprašanju metana

Sekciji KPI in PSI in sindikalni celici CGIL ter CISL v podjetju ACEGA prirejajo jutri na konferenčni dvorani Trgovinske zbornice (Ul. S. Nicolò 5) srečanje o vprašanju namembnosti v naši pokrajini. Po pozdravu predsednika Trgovinske zbornice bo imel uvodno poročilo Ennio Gobbo, posvet, ki se obeta zanimiv, pa bo zaključil občinski odbornik za industrijske službe Edoardo D'Amore, ki odgovarja tudi za ACEGA. Sindikalne organizacije in tudi nekatere politične sile si že nekaj časa prizadevajo, da bi podjetje ACEGA postalo učinkovita medobčinska ustanova, pri vodenju in upravljanju katere bi sodelovale vse občinske uprave tržaške pokrajine. Jutrišnji posvet se bo začel ob 16. uri.

Sporočilo tovarniškega sveta

V ATSM so zaskrbljeni nad usodo tega obrata

Tovarniški svet tržaškega Arzenala se zaskrbljeno sprašuje, kakšna je pravzaprav bodočnost in kakšne so perspektive tega obrata. Vodstvo družbe Fincantieri je sicer predvčerajšnjim uradno demantiralo vesti o načrtovanem zaprtju ladjedelnice, sporočilo pa ni prepričalo nikogar, še manj pa delavce, ki se že dolgo časa borijo za obstoj tega obrata. Vest o načrtovanem zaprtju Arzenala je kot znano prodrla v krajevnih sindikalnih krogih. Komunisti v deželnem svetu so že isti dan formalno zahtevali, naj se o teh govorica uradno izreče deželna vlada Furlanije-Juljske krajine.

Sindikalne organizacije so že pred časom zahtevale javno soočanje s političnimi strankami in s krajevnimi upravami. Njihovemu vabilu so se po notranji konferenci o vprašanju proizvodnje doslej odzvali le deželni odbornik Carbone, komunisti in republi-

Uprava občine Došina obvešča, da bo jutri, 20. 10. 1989, od 8. do približno 11. ure, prekinjena dobava vode v Borštu in Zabrežcu zaradi popravil na vodovodnem omrežju s strani podjetja ACEGA.

19. 10. 1986 19. 10. 1989

Ob tretji obletnici smrti brata

Zlatka Jelinčiča

Prišle bodo nove jeseni, nastopile nove pomladi, sonce bo vseeno vzhajalo in zahajalo, praznina pa bo ostala.

Duško z Marjanko

V miljski občini nov sedež ZŽI-UDI

V Miljah se bodo lahko članice ZŽI-UDI odslej zbirale v novem sedežu, ki je v poslopju v Ul. Dante 42. Ponedeljkove prirčne slovesnosti se je udeležilo veliko občank in nekaj uglednih gostov, med katerimi sen. Gerbec, posl. Bordon, podpredsednica deželne sveta De Piero Barbina, bivši župan Mutton ter msgr. Apollonio. Prisotne je v italijanščini in slovenščini pozdravila Giulia Barut (na sliki), ki je tudi na kratko orisala načrte članic miljske sekcije ZŽI-UDI (foto Magajna)

Praznovali so šestdesetletniki iz štirih vzhodnokraških vasi

Kot je že v tradiciji se po naših vaseh vsako leto zberejo šestdesetletniki, da skupno praznujejo svoj rojstni dan. Pred dnevi so se zbrali vaščani iz Bazovice, Gropade, Padrič in Trebč, ki so se rodili leta 1929. Najprej so položili šop cvetja k spomenikom padlim v NOB v štirih vzhodnokraških vaseh, nato so se zbrali na skupnem kosilu, kjer so obujali spomine in se ob zvokih harmonike zabavali do poznega večera.

Danes praznuje v Dolini svoj 90. rojstni dan
ANTON ŠTRAJN
Še na mnoga zdrava leta mu kličejo hčeri Meri in Ljubica z možema ter vnuka Tatjana in Franko z družinama

razna obvestila

KD Kraški dom - Repentabor organizira začetniški tečaj standardnih in latinско-ameriških plesov, ki ga bo vodil David Poljšak. Začel se bo jutri, 20. t. m. in nadaljeval vsak petek ob 20.30 do 22.30. Vpisuje Bogdan Ravbar, tel. 327171, od 13. do 16. ure.

SKD Vigred priredi 4-mesečni šiviljski tečaj z Adrijano Regent. Za vpisovanja in informacije tel. na št. 201102 od 18. do 20. ure.

50-letniki z Opčin, iz Banov in od Ferlugov ponovno sklicujejo sestanek jutri, 20. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom Danes, 19. oktobra 1989, ob 20. uri srečanje za dekleta in žene OB PLETENJU ŠE KAJ. Vljudno vabljenje.

KD Kraški dom obvešča, da bo danes ob 20.30 v Bubničevem domu v Repnu prvi informativni sestanek o tečaju angleščine.

KD Kraški dom obvešča, da se bo v torek, 24. t. m., pričel tečaj joge. Vodila ga bo Bruna Škabar, pri kateri poteka tudi vpisovanje in sicer do sobote, 21. t. m. (tel. 327488). Tečaj se bo odvijal v občinski telovadnici v Repnu s pričetkom ob 20. uri.

Osnovna šola M. Gregorič-Štepančič pri Sv. Ani prireja tečaj slovenščine za odrasle. Tečaj bo v šoli ob torkih od 20.00 do 21.40. Zanimati naj telefonirajo na šolo od 8. do 16. ure na št. 812214.

V Barkovljanskem društvu, Ul. Cerreto 12 bo v petek, 27. t. m., ob 20. uri prof. Jože Pirjevec predaval na temo PRVA, DRUGA IN TRETJA JUGOSLAVIJA. Vabljeni.

Slovenski kulturni klub - Ul. Donizetti 3 - vabi vse svoje člane in prijatelje na redni občni zbor, ki bo v soboto, 21. t. m. izjemoma ob 18. uri. Na programu: poročilo odbornikov, razprava o bodočem delovanju in izvolitev novega odbora.

KK Adria, odsek za žensko telovadbo obvešča, da se je začela rekreacijska telovadba in sicer ob ponedeljkih in četrtek ob 21. uri v šolski telovadnici na Melari.

razstave

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je na ogled razstava slikarjev FRANZA BERGERJA, VALENTINA OMANA, ROBERTA PRIMIGA in THOMASA WÖRGTTERJA.

V pritličnih prostorih Tržaške kreditne banke - Ul. Filzi 10 - so na ogled dela avstrijskih slikarjev FRANCA BERGERJA in ROBERTA PRIMIGA.

V Kraški galeriji v Repnu razstavlja svoja dela slikar DEMETRIJ CEJ. Razstava je odprta vsak dan od 11.00 do 12.30 in od 14.00 do 18.00.

V sejni dvorani Bibliotece Statale del Popolo v Ul. Rosario 2 je na ogled razstava ilustracij za otroke pod naslovom ILUSTRACIJE FULVIA TESTE v organizaciji Študijskega centra za mladinsko literaturo A. Alberti.

Na Gradu sv. Justa je do 25. t. m. na ogled razstava nemškega slikarja M. MATHIASA PRECHTLA.

V galeriji Bassanese - Trg Giotti 8 - bo do 12. novembra razstavljal JEAN-MICHEL FOLON. Razstava je odprta vsak delavnik od 17. do 20. ure.

V galeriji Cartesius razstavlja do 26. t. m., svoje grafike tržaška umetnica ELETTRA METALLINO.

V galeriji Il Tribbio je na ogled do 27. t. m. razstava slikarja JORGEJA GARZOLINIJA.

V galeriji Malcanton je do 27. t. m. odprta razstava ANNAMARIE D'ONOFRIO DI BIASE.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Miljah bo jutri, 20. t. m., ob 18. uri odprte razstave grafičnih listov akademkega slikarja HAMA ČAVRKA. Razstava bo trajala do 31. novembra.

šolske vesti

Uradni list št. 74 z dne 29. 9. 1989 prinaša popravljeni razpis natečaja za petletno dodelitev učnega osebja deželne mu pedagoškemu zavodu IRRSAE. Razpis in informacije so na razpolago na sedežu Sindikata slovenske šole, Ul. Carducci 8/II, v torek in četrtek od 11. do 12. ure, v sredo od 16. do 17. ure. Rok za predstavitev prošelj zapade 29. oktobra.

čestitke

V Dolini pri Studencu ANTON ŠTRAJN živi in danes 90. rojstni dan slavi. Dragi brat, toliko kapljic, toliko let, Bog ti daj na svet živeti. To ti želijo brat in sestre z družinami.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Otvoritvena predstava
sezona 1989-90

FRIEDRICH SCHILLER

Spletke in ljubezen

REŽIJA ZVONE ŠEDLBAUER

PONOVITVE: danes, 19. oktobra, ob 20.30 - RED E, v soboto, 21. oktobra, ob 20.30 - RED F in v nedeljo, 22. oktobra, ob 16. uri - RED G.

Prodaja abonmajev in vstopnic od 10. do 12. ure ter eno uro pred pričetkom predstav, Kulturnem domu v Ul. Petronio 4, tel. 734265.

Novost sezone: po vsaki predstavi bo odprt bar KGB!

ROSSETTI
Gledališka sezona 1989-90 - Tržaški Teatro Stabile sporoča, da so v teku vpisovanja novih abonmajev in potrjevanja starih pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Nocoj ob 20.30 (red prost) ponovitev W. Shakespearovga dela RIHARD III v režiji Gabrieleja Lavie. V abonmaju odrezek št. 1. Vstopnice so na prodaj pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Danes ob 17. uri bo prof. Ottavio Rosati ob sodelovanju občinstva razpravljalo o temi PSIHODRAMA RIHARDA III.

Od 24. t. m. do 5. novembra bo Il Piccolo Teatro iz Milana uprizoril delo N. Ginzburg INTERVJU. Režija Carlo Battistoni. V abonmaju odrezek št. 2. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

VERDI
Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča so v teku vpisovanja novih in potrjevanja starih abonmajev.

Simfonična sezona 1989-90 - Danes, 19. v petek, 20. t. m., ob 20.30 (red A in B) ter v soboto, 21. t. m., ob 18. uri (red S) simfonični koncert pod vodstvom S. Argirisa. Urugvajski pianist H. Franceschi bo izvajal Schrekerjeve, Ravelove in Mozartove skladbe.

V ponedeljek, 23. t. m., ob 20.30 izredni koncert italijanskega mladinskega orkestra. Dirigent C. Melles. Na sporedu bodo Schubertove, Beethovne in Brahmsove skladbe.

TEATRO CRISTALLO - LA CONTRADA
Nocoj ob 20.30 ponovitev dela CO IERIMO PUTELO, variete Carpinterija in Faragune.

Gledališka sezona 1989-90 - Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti in pri blagajni gledališča so v teku vpisovanja novih in potrditve starih abonmajev.

GLEDALIŠČE SCUOLA DEI FABBRI
Zaradi izrednega uspeha je Zadruga La Collina podaljšala uprizoritve Kroetovega dela ROBE DE OMINI do sobote, 21. t. m., vsak dan ob 20.30 in v nedeljo, 22. t. m., ob 16. uri. Režija Mario Uršič, nastopata Miranda Caharija in Claudio Misculin.

mali oglasi

PRODAM BMW 320, l. 1980, v dobrem stanju. Tel. 299726 ob urah obedov.

PRODAM prodajalno sadja in zelenjave v centru mesta z licenco in opremo. Tel. 228390.

PRODAM alfo 33 QV, letnik 1986, v odličnem stanju. Tel. 327438.

PRODAM akacije in hrastova drva po ugodni ceni. Tel. v večernih urah na št. (0481) 884161.

PRODAJALNA licenco za obratovanje v gostinstvu in za tobakarno. Tel. na št. 232505 v večernih urah.

PRODAM vespo 125 letnik '64 v dobrem stanju, brez evidenčne tablice in čelada za 1.200.000 din. Tel. 229246.

SAMOPOSTREŽNA trgovina išče vajenca. Tel. na št. 228729 v večernih urah.

PODJETJE s sedežem v Milanu išče mladega, energičnega elektrotehničnega inženirja s stanovanjem v Milanu za prodajo po Jugoslaviji. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Drevored 24 Maggio 1, 34170 Gorica, pod šifro "Zamejec".

ZAPOSLETIV, tudi part time, na reklamnem področju z možnostjo dobrega zaslužka nudimo osebam z lastnim avtomobilom. Najnižja starost 25 let. Interesenti naj se javijo v Ronkah, Ul. Roma 76, jutri, v ponedeljek, 16. t. m., ob 17. uri.

SLOVENSKO PODJETJE išče elektronskega tehnika z znanjem informatike. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Tehnik".

NEPREMIČNINSKA družba išče uradno/uradnika z višješolsko izobrazbo. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro »Nepremičninska družba«.

DVA MILIJONA lir da tuj zbiratelj za lepak Radenske vode s tekačem. Tel. 572734.

MLAD PAR išče zemljišče v najem na Krasu ali v okolici Trsta za parkiranje prikolic. Tel. na št. 828251.

PRENOVLJENO gostilno dajem v najem. Tel. 824685 v uradnih urah.

SUHA DRVA za kurjavo prodajamo. Tel. po 20. uri na št. 421508.

Berite
»Novi Matajur«

izleti

Zveza vojnih invalidov NOV, Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja in Društvo slovenskih upokojencev obveščajo udeležence izleta na Reko in Krk, da je odhod avtobusov jutri, 20. t. m., ob 7. uri s Trga Oberdan (deželna palača).

SPDT prireja v petek, 27., in v nedeljo, 29. t. m., izlet v MARANO LAGUNARE. Nedeljski izlet je že zaseden, za petek pa je na razpolago še nekaj mest. Vpisovanje je v uradih ZSSDI (Ul. sv. Frančiška 20, 2. nad.) še jutri. Vpisati se je treba osebno, cena izleta pa je 40 tisoč lir, ki vključuje prevoz z avtobusom, vožnjo z ladjo po laguni in kosilo. Vabljeni!

Slovenska gobarska družina - Trst prireja v nedeljo, 22. t. m. gobarski pohod za člane od Volnika do Samatorce. Pohod bo vodil gorški strokovnjak za koprenke inž. Gabrijel Seljak. Zbirališče na glavnem trgu v Velikem Repnu ob 8.30. Prosimo točnost.

kino

ARISTON - 17.30, 22.15 *Il barone di Munchausen*, i. Oliver Reed, Valentina Cortese.

EXCELSIOR - 17.00, 22.15 *Rito d'amore*, i. Valerie Bosh, Larry Huckmann, □

EXCELSIOR AZZURRA - Festival festivalov: 18.15, 21.45 *Che ora é*, r. Ettore Scola, i. Marcello Mastroianni, Massimo Troisi.

NAZIONALE I - 16.15, 22.15 *Karate Kid III - La sfida finale*.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 *Leviathan*.

NAZIONALE III - 16.15, 22.00 *Super maschio per mogli viziose*, porn., □□

NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 *La bestia*, r. Valerian Borowczyk, □□

GRATTACIELO - 17.30, 22.00 *Indiana Jones - L'ultima crociata*, i. Harrison Ford, Sean Connery.

MIGNON - 17.00, 22.15 *La più bella del reame*, i. Carol Alt, □

EDEN - 15.30, 22.00 *Intimità bestiali di mia moglie*, porn., □□

CAPITOL - 16.30, 22.00 *Arma letale 2*.

LUMIERE FICE - 16.00, 22.15 *Romuald e Juliette*.

ALCIONE - 17.00, 22.15 *Palombella rossa*, r.-i. Nanni Moretti. Jutri ob 17.00 *Ladri di saponette*.

RADIO - 15.30, 21.30 *Criminalmente sexy*, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 19. oktobra 1989
STOJGOJ

Sonce vzide ob 6.27 in zatone ob 17.13 - Dolžina dneva 10.46 - Luna vzide ob 20.28 in zatone ob 12.21.

Jutri, PETEK, 20. oktobra 1989
RAŠA

PLIMOVANJE DANES: ob 0.09 najvišja 20 cm, ob 4.59 najnižja -7 cm, ob 10.55 najvišja 38 cm, ob 18.15 najnižja -44.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 13,2 stopinje, zračni tlak 1026,6 mb pada, brezvetrije, vlaga 78-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 17,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Nicola Magro, Gianni Valguarnera, Sara Leone.

UMRLI SO: 83-letna Emilia Fuzzi, 75-letna Elda Zancola por. Stocovaz, 68-letni Alfeo Movio, 82-letni Giuseppe Potleca.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 16., do sobote, 21. oktobra 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41.

FERNETIČI (tel. 416212), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

FERNETIČI (tel. 416212), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

FERNETIČI (tel. 416212), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1360,250	1350.—
Nemška marka	736,800	733,50
Francoski frank	216,750	214.—
Holandski florint	652,650	649.—
Belgijski frank	35,060	34,50
Funt šterling	2165,350	2140.—
Irski šterling	1961,500	1940.—
Danska krona	189,060	185,50
Grška drahma	8,248	7,70
Kanadski dolar	1158,100	1110.—

koncerti

VERDI
V ponedeljek, 30. t. m., ob 21. uri bo v gledališču Verdi koncert skupine THE MODERN JAZZ QUARTET v organizaciji tržaške pokrajine, odbornišva za kulturo in javno vzgojo ter pod pokroviteljstvom predsednika deželne sveta Furlanije-Juljske krajine.

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo - V ponedeljek, 30. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti nastopil KVARTET BORODIN.

prispevki

Namesto cvetja na grob tete Nuti darujejo Manica, Drejc in Antek 50.000 lir za zbor Fantje izpod Grmade.

Ob 19. obletnici smrti dr. Miroslava Legiša daruje družina 50.000 lir za zbor Fantje izpod Grmade.

V spomin na Alojza Sedmaka darujejo Berta Prašelj (Prosek) 20.000 lir ter Vladimir Tence 30.000 lir za popravilo kriškega Ljudskega doma.

Namesto cvetja na grob Viljema Sirka daruje Albin Tence 50.000 lir za kriški Ljudski dom.

V spomin na dragega brata Andreja Pečarja darujejo Pepi, Toni in Marija 50.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB v Bazovici, 50.000 lir za Bazovski dom in 50.000 lir za obnovo bolnice Franje.

V spomin na Andreja Pečarja darujejo Zofija, Roza in Marija Grgič 15.000 lir za KD Lipa in 15.000 lir za ŠD Zarja.

V spomin na Aleksandra Martelanca daruje Marta Puhelj z družino 100.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

Marjo in Stana Kozina iz Boljunca darujejo ob priliki zlate poroke 50.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na Karla Rudeža darujeta Rosana in Milan Pasarit 50.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na inž. Borisa Sancina daruje Dušan Kerže 50.000 lir za Slovensko zamejsko skavtsko organizacijo.

Namesto cvetja na grob Danice Starc darujeta Gička in Mario 15.000 lir za MPZ Vasilij Mirk.

V spomin na Karla Rudeža daruje Dušan Jelincič 30.000 lir za AO SPDT.

V spomin na dragega Andreja Pečarja darujejo žena in hčeri iz družinama 200.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB v Bazovici, 200.000 lir za KD Lipa in 200.000 lir za SZ Zarja.

V spomin na Karla Rudeža darujeta Karlo in Savica Grgič 100.000 lir za SZ Gaja.

V spomin na Andreja Pečarja daruje Peter Sterni z družino 50.000 lir za bolnišnico Franjo.

V spomin na Viktorijo Sossi in Milo Milčič darujejo družine Dolenc in Žerjal 100.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na Andreja Pečarja darujeta Emilija in Rafko Grgič 40.000 lir za SZ Gaja, 40.000 lir za OŠ K. D. Kajuh in 40.000 lir za KD Slovan.

V spomin na dr. Sava Spacala daruje družina Aleksij Pertot 100.000 lir za Slovensko stalno gledališče.

Namesto cvetja na grob Maria Petarosa daruje Zorka Auer 25.000 lir za PD Slovenec in 25.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Boršt-Zabrežec.

Ob smrti Vilka Smotlaka daruje Bazilija Purger 50.000 lir za KD Primorsko Mačkolje.

V spomin na Vilka Smotlaka darujeta Cvetka in Zoran Parovel 30.000 lir za KD Primorsko Mačkolje.

V spomin na nepozabnega prijatelja Karla Rudeža daruje družina Miot 100.000 lir za teniško sekcijo ŠD Gaja.

V spomin na Maria Petarosa daruje Bogdan Družina 20.000 lir za vzdrževanje spomenika NOB Boršt-Zabrežec.

V spomin na Andreja Pečarja darujejo Šmolčevi 20.000 lir za ŠD Zarja.

V počastitev spomina Vlada Turine daruje žena Vanja 50.000 lir za Dijaško matico, 50.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev, 50.000 lir za KD Tabor in 50.000 lir za obnovo bolnice Franje.

V spomin na dragega Sandra Martelanca daruje Danica Ražem vd. Martelanc 50.000 za MePZ Milan Pertot.

V spomin na Ivana Kralja darujeta Marta in Gigi Husu (Gabrovce 42) 20.000 lir za spomenik v Gabrovcu.

IZ SVETA MOTORJEV

MESEČNA PRILOGA PRIMORSKEGA DNEVNIKA
Ureja: **IVAN FISCHER**

Št. 22
Oktober 1989

E11
AVTOMEHANIČNA
DELAVNICA

»ENZO«

OPČINE
Bazoviška ul. 60
Tel. 214618

Jeep wrangler se ne ustavi pred ničemer

Jeep je od vedno splošno ime za vsako terensko vozilo, tako da včasih pozabimo, da je Jeep pravzaprav točno določen model, ki že šteje celo vrsto različic. Zadnje, ki jo v Italiji prodaja Renault, so te dni predstavili v Rimu. Gre za klasičen model wrangler, ki ga poganja 2500-kubični bencinski motor, ki zmore 101 KM pri 5600 vrtljajih v minuti in največji navor 17,5 kpm pri 3000 vrtljajih. Gre za čistokrvnega terenca, ki se lahko povzpne dobesedno kamorkoli in lahko prebrede tudi 50 cm

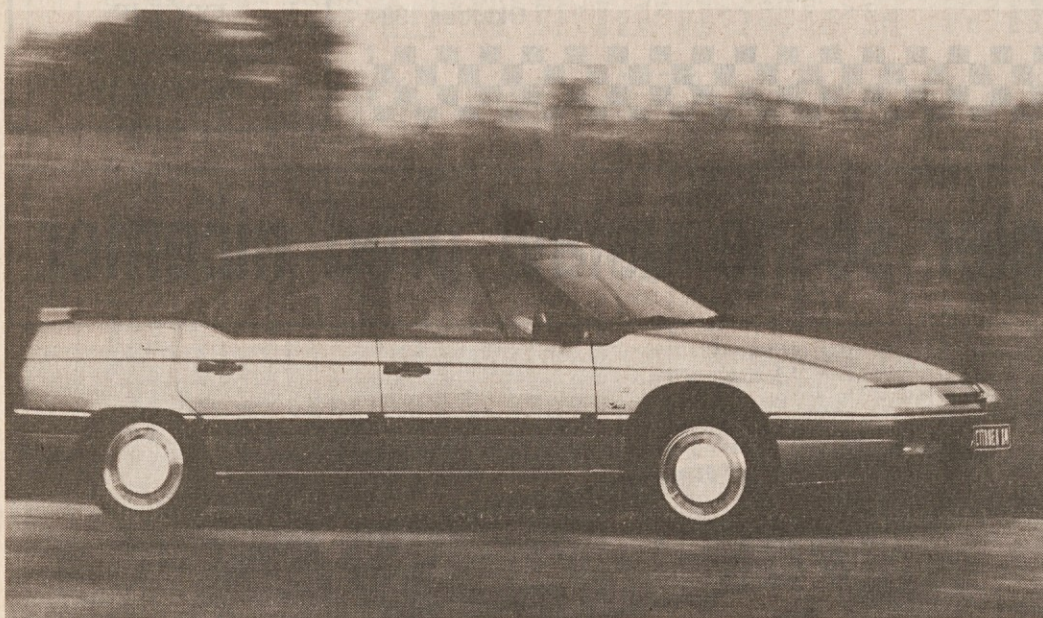
globoke luže. Menjalnik je petstopenjski z reduktorji, diferencial ima mehansko zaporo, kar je pri takem vozilu potrebno. Wrangler je na voljo v dveh različicah, texan (z dvema sedežema) in laredo s štirimi. Poleg tega ima texan platneno streho, medtem ko je slednja pri laredu plastična, jo je pa mogoče sneti. Vožnja z wranglerjem (in k temu odločilno prispeva tudi servovolan, s katerim je serijsko opremljen) po brezcestju je navdu-

šujoča, avto se praktično ustavi samo pred navpičnim zidom. Manj navdušujoča je poraba, ki je pri visokih hitrostih (ne gre pozabiti, da avto dosega 145 km/h najvišje hitrosti) in pri vožnji na razritem terenu, vrtoglava. V ceni je med enim in drugim modelom dokajšnja razlika, saj velja nekoliko bolj špartanski texan 26.000.000 lir ključ v roko, medtem ko je laredo, ki ima sicer povsem enake zmogljivosti, 33.699.000 lir.

Citroenov XM prihodnji mesec tudi pri nas

Le style c'est Citroën

Hidropnevmatske »intelligentne« obese - Dva motorja: dvelitrski štirivaljnik in trilitrski šestvaljnik 6V - Spomladi tudi dizel - Udobje, udobje in še udobje

Le style c'est l'homme pravi-
jo Francozi, mi pa lahko pa-
rafriziramo to trditev in re-
čemo *Le style c'est Citroën*.
O avtih francoske tovarne
lahko rečemo kar koli, ven-
dar moramo priznati, da
imajo vsi modeli, od najdraž-
jih do najbolj preprostih svoj
stil, ob katerem takoj reče-
mo: »To je citroen.« Zadnji
proizvod francoske tovarne
povsem potrjuje to načelo.
Citroen XM, ki ga bodo v Ita-
liji začeli prodajati 11. no-
vembra, je lep. Nadaljuje
tradicijo velikih kombilimu-
zin, katere začetnik je bil
slavni DS, za njim je prišel
CX, sedaj pa je pred nami
XM, s katerim Citroen lahko
enakopravno poseže v spo-
pad velikih, prestižnih evrop-
skih limuzin. Sploh je kon-
cern PSA prav v zadnjih me-
secih odločno posegel na to
področje, ne samo z XM,
temveč tudi z velikim peuge-
otom 605. Francozi ne skri-
vajo ambicij, da bi posegli v
boj za osvojitev tržišča veli-
kih limuzin, ki je sedaj do-
mena Mercedesu, BMW in
do neke mere Lancie in Alfe.
V Italiji bo na voljo z dvema
motorjema: z dvelitrskim šti-
rivaljnikom, ki zmora 130 KM
ter z že znanim, vendar
močno izboljšanim evrop-
skim 6-valjnikom (PRV — po-
ganja namreč velike peugeo-
te, renaulte in volvo), 3000
kubikov in 170 KM. Oba mo-
torja poganjata prednji kole-

si in sta opremljena z elek-
tronskim vbrizgavanjem go-
riva in lahko delujeta s kata-
lizatorjem. Avto je še kar im-
pozanten, saj je dolg 4,7 m,
širok pa 1,78, vendar daje
vtis lahкотnosti zaradi velikih
zasteklenih površin, ki jih je
kar za 3,25 kv. m.

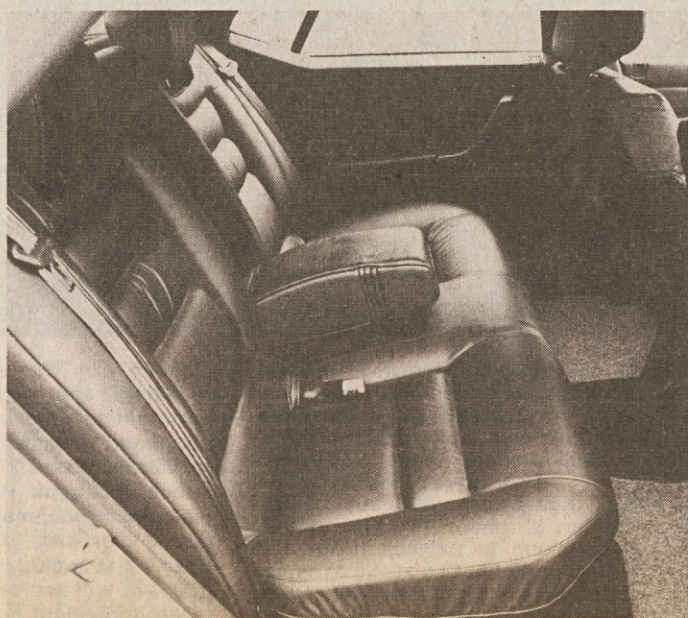
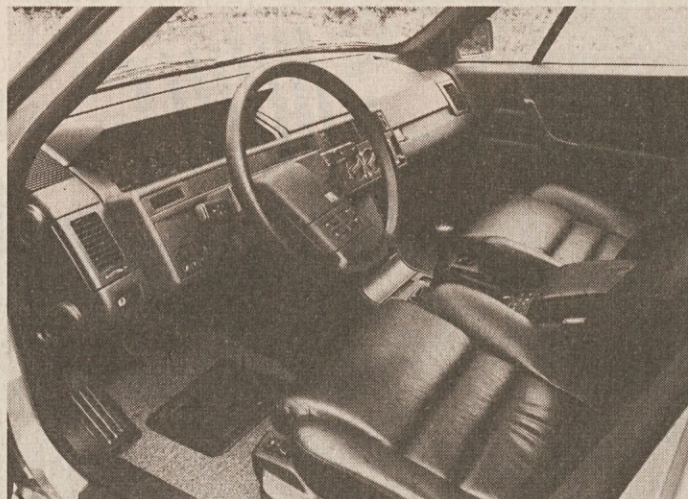
Kot vse velike Citroenove li-
muzine od DS naprej ima
tudi XM hidropnevmatske
obese, ki so v tem primeru
doživele nadaljnjo evolucijo,
tako da lahko celo govorimo
o »intelligentnih obesah«, ki
se v nekaj stotinkah sekunde
lahko prilagodijo sleherni
razmere na cesti. Krmili jih
seveda kompjuter s pomočjo
petih tipal, ki razmeščena na
ključnih točkah avta ter po-
sredujejo osrednji elektron-
ski enoti vse podatke, ki jih
potrebuje. Kompjuter jih
nato primerja s podatki, ki
že obstajajo v njegovem
spominu in prilagodi vzmete-
nje trenutnim razmeram na
cesti. Elektropnevmatske
obese delujejo avtomatično,
vendar imamo vedno mož-
nost, da se odločimo za tr-
dejšo, bolj športno vzmete-
nje, ki ga vključimo s stika-
lom ob prestavni ročici.

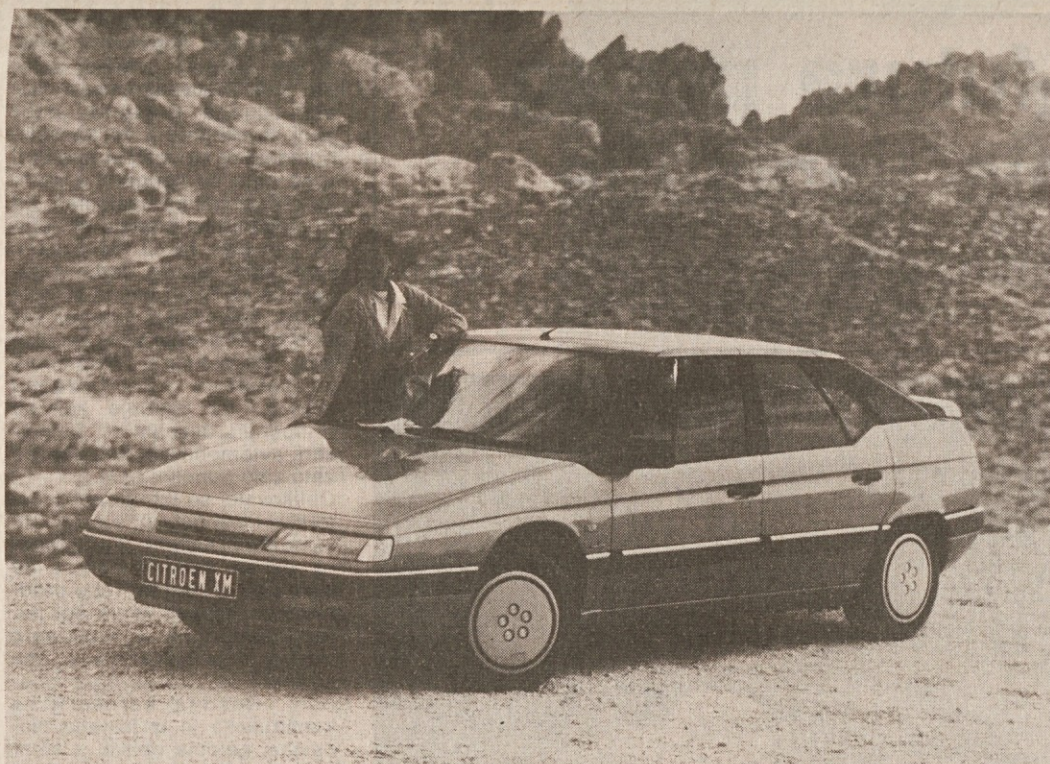
Pod naslovom:
izredna aerodi-
namika, levo:
usnje sicer do-
bite za doplači-
lo, sedeži pa
so sicer izjem-
no udobni

»Intelligentne obese« citroe-
na XM prispevajo ne samo
izredni legi na cesti, temveč
tudi udobju vožnje. K temu
je treba še dodati zelo dobro
oblikovane sedeže (izdeluje
jih neposredno tovarna
sama), na katere so priklju-
čeni tudi varnostni pasovi,
katerih notranji priključek se
tako premika s sedežem in
ne daje potnikom nobenega
vtisa vklenjenosti. Sploh je
voznikov prostor zelo skrbno
načrtovan in oblikovan. Vo-
lan je mogoče nastaviti verti-
kalno in horizontalno, sedež
tudi, tako da si lahko izbere-
jo najprimernejšo lego pritli-
kavci in dolgini. Vidljivost je
odlična v vse smeri, edini
problem morda lahko nasta-
ne pri parkiranju, ker voznik
nima točnega občutka, kje
konča zadek.

Armatura plošča je bogata
in vsebuje vse, kar voznik
potrebuje. Razdeljena je ne-
kako v dva dela, zgoraj so
inštrumenti, ki stalno posre-
dujejo vozniku informacije in
podatke o delovanju motorja,
spodaj pa so vse kontrolne
naprave, ki opozarjajo vozni-
ka, če nekaj ni v redu. Pod
volanom je tudi elektronski
display, ki opozarja voznika

na 3. strani ➔

XM 2.0 seveda plačuje dejstvo, da 12 stotov težko vozilo poganja motor, ki zmore "le" 130 KM, kljub temu dosega najvišjo hitrost 205 km/h (222 km/h pri različici s šestvaljnikom). Vožnja je mirna in tiha, potniki se lahko pogovarjajo ali poslušajo radio tudi pri hitrosti, ki se približuje konici. Lega na cesti je tipična za velike limuzine s prednjim pogonom, sepravi da je treba volan v ovinkih in pri višjih hitrostih nekoliko odvezati.

Poleg obeh bencinskih različic bo maja 1990 tudi v Italiji na voljo dizelska verzija. Cene so v povprečju nekoliko nižje od cen enakovrednih limuzine nemške in italijanske konkurence. XM 2.0 bo naprodaj za 37.310.000 lir, trilitrska verzija pa plača 38-odstotni davek in bo torej njena cena vključno z davkom IVA približno 51 milijonov lir.

➡ z 2. strani

na morebitne nepravilnosti: na primer če vrata niso dobro zaprta, če je pregorela kaka žarnica itd. Vse to pomeni seveda varnost.

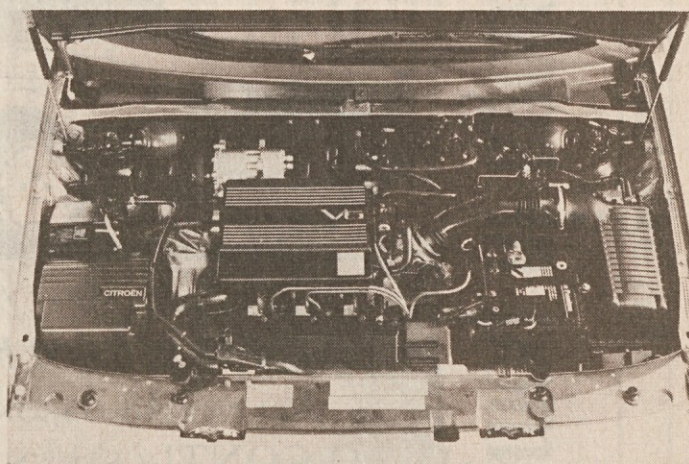
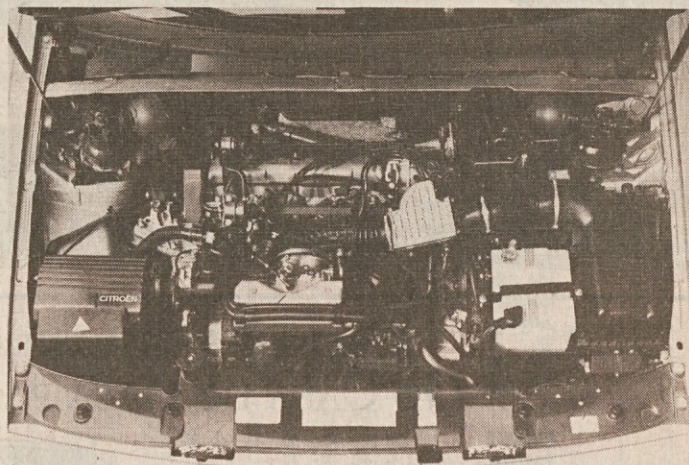
Notranjost citroena XM je zelo prijetna, sedeži so, kot smo že rekli skrbno oblikovani, prevlečeni z mehkim blagom (usnje dobite za doplačilo) in izredno udobni. Ker se vrata v zadku odpirajo do odbijača, so pri Citroenu za zadnjimi sedeži vgradili dodatno steklo, ki obvaruje potnike pred mrazom, ki prihaja v notranjost pri odpiranju vrat prtljažnika, ki je pravilno oblikovan in zajeten ter prevlečen z blagom.

Dvolitrška različica, ki jo uvažajo v Italijo je serijsko opremljena z napravo zoper blokiranje koles ABS, s kli-

matsko napravo in s platišči iz lahke litine. Oprema je povsem enaka tisti, s katero razpolaga tudi močnejša, trilitrska verzija. Razlika je v bistvu samo v nekaterih malenkostih kot so potovalni kompjuter ipd. ter v katalizatorju: šestvaljna različica je serijsko opremljena s tristeznim katalizatorjem, medtem ko ga dvolitrška nima.

Obe različici imata seveda servozavore in servovolani, kar je pri takih limuzinah obvezno, vožnja pa je kljub dimenzijam avta zelo prijetna.

Dvolitrski štiri-
valjnik, 130 KM
(zgoraj) in trili-
trski šestvalj-
nik, 170 KM
(spodaj)

CENTER ZA TERENSKA VOZILA

cierreauto

ZASTOPSTVO

DAIHATSU - LADA

Poverjeni prodajalec **FIAT**

SEJEM RABLJENIH AVTOMOBILOV

Nissan Patrol 2.8 autocarro	1986	srebrne barve	17.500.000
Lancia Prisma 1.300	1984	sinje barve	8.500.000
Renault 4 TL	1988	bele barve	7.800.000
Uaz marathon 2500 dizel	1989	rdeče barve	18.000.000
Toyota BY 40	1983	rjave barve	14.000.000
Suzuki SJ 410 JX-HT	1988	bele barve	14.500.000
Volvo 740 GLE 16V SW	1989	bele barve	32.000.000
Daihatsu Roky F80LV	1988	sinje metal.	22.500.000

OB PONEDELJKIH ZAPRTO

Trst - Križišče Prosek/drž. cesta 202 - Tel. 251028

POOBlašČENA MEHANIČNA
DELAVNICA

VODOPIVEC

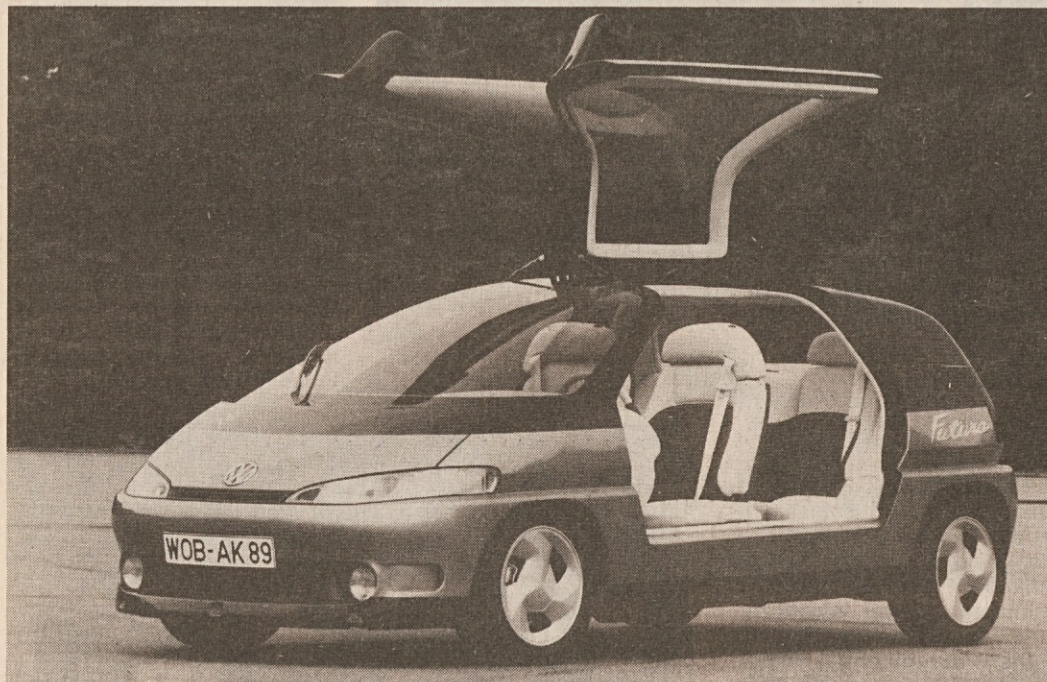
Zgonik 50/A
Tel. 229122

TRST - Trg Foraggi 8
Tel. 391203

IRVW-futura poseg v tretje tisočletje

*Volkswagnov prototip je bil na frankfurtskem salonu deležen
velike pozornosti občinstva - Za sedaj le študija*

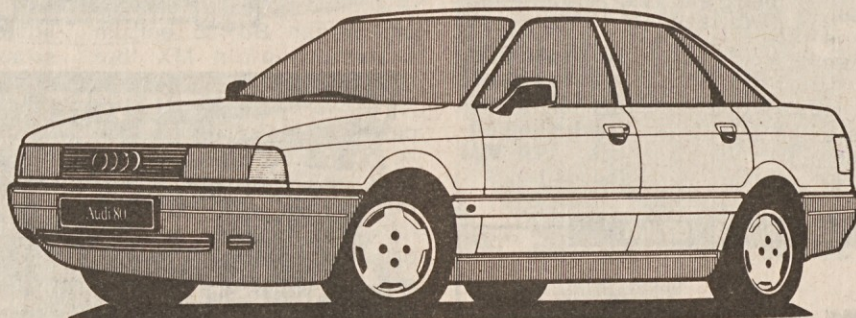

Na frankfurtskem avtomobilskem salonu septembra letos so mu odredili posebej zajeten kos Volkswagnovega razstaviščnega prostora: oder zanj so obrobili z velikanskim ogledalom, stopničast avditorij pred njim so obogatili z mehko oblažjenimi naslonjali, da bi gledanje ne postalo utrudljivo. In tako ni bil nikoli sam: pred njim gneča radovednežev, tik ob njem mična in zgovorna opisovalka tistega, kar šele bo. Pravzaprav je že: prototip IRVW-futura. Avtomobil, za katerega v Volkswagnu pravijo, da vsebuje zamisli prihodnjih desetih do petnajstih avtomobilskih let. Pa so zato zelo ponosni nanj. Oblikovalci so izbrali enoprostorsko možnost, ali v originalu »One-Box-Design«, kar pomeni, da se motorni pokrov ne konča ob spodnjem robu prednje šipe, ampak se »v eni potezi« nadaljuje v kupolasto streho, ki je tudi prednja, obe stranski in zadnja šipa obenem. Nosilna karoserijska konstrukcija je iz jeklene pločevine, celotna oblika, s stopničastimi robovi ob straneh, z vtisnjenima žarometoma nepravilno elipsne oblike ter z vsemi pritliklinami vred pa kar se le da aerodinamična. Avtomobil ima 2+2 sedeža in dvoje dviznih stranskih vrat, ki se odpirajo in zapirajo na električne ukaze z gumbov. Vrata in zadnji pokrov je mogoče sneti, pa postane IRVW-futura

na 5. strani ➔

CESTA AVTOMOBILA TEČE NARAVNOST.
OD ČASA DO ČASA PA SE NENADOMA OBRNE

Audi 80

Vodilna
tehnologija

OBRAT AUDI 80 JE »DINO CONTI«

Po ceniku 10.000.000 brez obresti v 12 mesecih

ALI PA V 48 OBROKIH PO 272.500 LIR.

Z »DINO CONTI« STIL IN AVANTGARDA HITITA PO CESTI.

DINO CONTI

TRST - CESTA DELLA ROSANDRA 2 (vogal z Ul. Flavia) - tel. 281444

EQUIPE
STRADA DELLA ROSANDRA
T R S T

CONCESSIONARI AUTO
TRIESTE

AVTOMOBILSKI ZASTOPNIKI IZ TRSTA
včlanjeni v Združenje industrijev

➔ s 4. strani

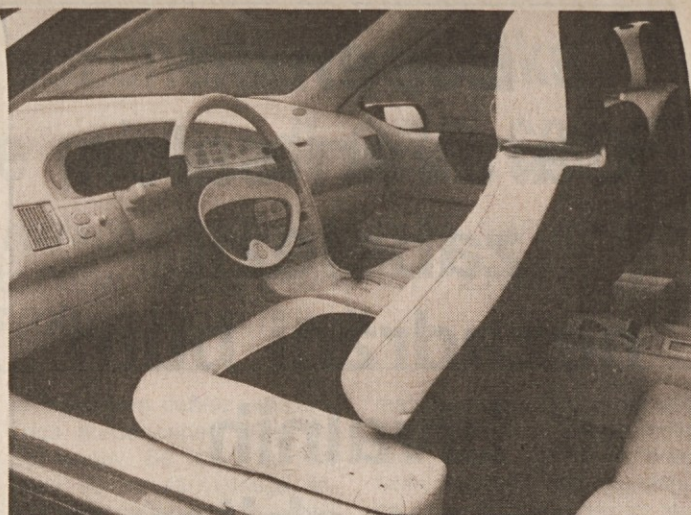
tako rekoč v dveh mahih prijetno odprto vozilo za prosti čas. Futura, tudi če je zaprta, noče biti resna limuzina, ampak pripraven in dokaj vsestranski avtomobil za vsakdanje družinske potrebe. In zdaj bo kdo rekel: s toliko stekla nad glavami mora biti v njem neznošno vroče. Dozdajšnje izkušnje z avtomobili in velikimi steklenimi površinami seveda močno namigujejo, da je tako. Toda, futurino steklo je najprej zelenkasto obarvano (zoper nevidni del sončnih žarkov, kar je že nekaj časa v navadi), pritaknili so mu pa še holografski filter zoper vidne sončne žarke. Filter zapira pot svetlobi od zunaj navznoter, v obratni smeri pa ne. In tako omogoča, da je vidljivost iz vozila nemotena, toplotnost sončnih žarkov pa zmanjšana za 60 odstotkov.

Enako napreden je motor v nosu: to je 1,7-litrski bencinski štirivaljnik z mehanskim polnilnikom G40 ter z nekaterimi dizelskimi navadami (vključno z varnostjo pri gorivu), na primer z direktnim vbrizgavanjem goriva in s sprotnim doziranje vbrizgavanega goriva namesto sesalne lopute. Povprečna poraba goriva zato ne preseže 6 litrov na 100 kilometrov, pa čeprav zmora ta motor (tudi glede trušča zelo uglasen in spodoben) 60 kW oziroma 82 KM največje moči. K ugodni porabi goriva prispevajo še skrbno dodelani obrobni agregati: sifonski sistem hlajenja deluje brez klasične, temveč z električno vodno črpalko in brez ventilatorja; namesto običajnega alternatorja so izdelali generator s prilagodljivim prestavnim razmerjem, da je motor na njegov račun čim manj obremenjen, ne da bi zaradi tega prišlo do »električne krize«. Hkrati pa so dognali tudi nadzor izpuha (s pomočjo pravnšnega hlajenja in oksidacijskega katalizatorja) tako da so ogljikovodiki v izpušnih plinih daleč pod predpisanimi normami.

Vsa štiri kolesa so posamično obešena in enako volansko vodljiva. To je konstruktorjem uspelo z zadnjo prmeo, ki so si jo sposodili v nosu golfa in jo namestili v prototip — seveda s 180-stopinjskim zasukom. Štirikolesni volan, oplemeniten z veliko elektronske avtomatike pa omogoča samodejnost, ko gre za bočni veter, za kolesnice v asfaltu, za težave s smerjo pri zaviranju, za obremenitev, za različnost gum in tako dalje. V zvezi z njim je tudi gumb za samodejno parkiranje, kar pomeni, da zna futura s pomočjo avtomatike v menjalniku, tipal za razdaljo od drugih predmetov in seveda samodejnega nadzora plina in zavor, sama parkirati med ostalimi vozili, ali kjerkoli že, ne glede na zahtevano smer.

Omeniti velja pa še: zavorni sistem EBS, ki je preprostejši

in robustnejši in nič manj učinkovit od že znanega ABS, ter številne domislice v notranjščini — od v sedeže vdelanih varnostnih pasov, do vgrajenega otroškega sedeža na desni strani zadnje klopi in povsem elektrificiranega premikanja sedežev, vključno s pasovi in zglavniki na njih. Časom, ki šele prihajajo, je namenjena tudi armaturna plošča, z digitalnimi in analognimi podatki ter menjavanja barv osvetlitve glede na nevarnost in prekratke varnostne razdalje. Eno z drugim: IRVW-futura vozi v prihodnost. Za zdaj le kot študija, ampak delo z njo ni bilo zaman. Vozila njene vrste in zasnove bomo nekoč vozili in srečevali.

SEDAJ PRI ZASTOPNIKU OPEL

Opel Corsa Swing Tisoč udobnosti za 250.000 lir na mesec

- Corsa swing je bogato založena z vsemi udobnostmi, ki si jih želiš: menjalnik s petimi prestavami, brisalec za zadnjo šipo, zunanje desno vzvratno ogledalo, vžigalnik za cigarete, središčna polica, električna ura.
- In ugodnosti se nadaljujejo z vablјivim finansiranjem v **znesku 6.000.000, odplačljivim v 24 mesecih brez obresti (*)**. Kako se je mogoče odreči tako vablјivim argumentom?

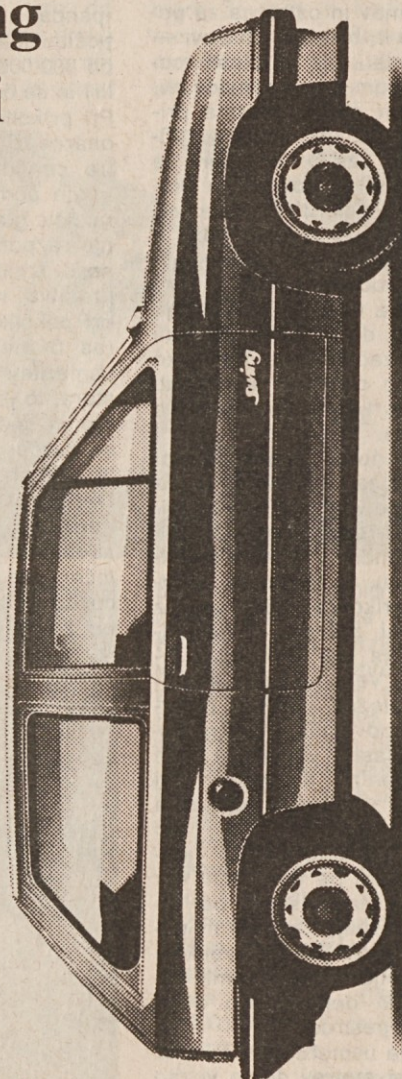
SEDAJ! PRI

Panauto

Cesta della Rosandra 2 - Trst
tel. 040/820256

Član Združenja avtomobilskih zastopnikov v Trstu

DO 31. OKTOBRA 1989

* Ponudba velja za razpoložljiva vozila z izjemo spot, joy, GSi in van, ni združljiva z drugimi tekočimi promocijskimi iniciativami in je namenjena samo tistim klientom, ki jih GMAC Italia SpA smatra za vredne zaupanja.

OPEL

BY GENERAL MOTORS
ŠTEVILKA 1 V SVETU

Essenski Caravan salon zabeležil nezadržni bum bivalnih avtomobilov

Strokovnjaki so na lanskem Caravan salonu v Essnu (ZRN) — največji sejamski prireditvi počitniških prikolic, avtodomov in ostalega za potovanje in bivanje v naravi — napovedali, da se zlasti motorhomeom ali po domače avtodomom obeta izjemna prihodnost, z zelo verjetno 20-odstotno rastjo. V smeri se niso zmotili, v količini pa skorajda za enkrat. Prodaja teh potovalno počitniških vozil z lastnim motorjem je dosegla celo 38-odstotno rast v primerjavi z letom poprej. To je tak bum, da so sicer umirjeni Nemci začeli to industrijsko prodajno področje imenovati »veliki dirkač« ali pa »sanjska prodaja«.

Evropa torej krepko sledi Ameriki, za katero pravijo, da »se samo vozi in gleda televizijo«. Evropejci smo sledili Američanom v prvem mobilnem valu, ko je šlo za počitniške prikolice, zdaj smo z avtodomi zabredli v naslednjega. Na vse to reagira industrija. Veliki in znani evropski (pretežno nemški) proizvajalci povečujejo svojo ponudbo zlasti z večjimi in bolj opremljenimi avtodomi. Cilj je jasen: vrniti se v naravo, a ljudem zagotoviti vsaj del udobja, na katerega so vajeni, obenem pa omogočiti kar največjo neodvisnost od urbanih naselij, kampov in posebnih parkirišč. Ob »velikih« se pojavlja vrsta majhnih delavnic, ki dopolnjujejo avtodomsko pestrost.

Osnovna usmeritev je takšna: pet, šest metrov dolgo vozilo s štirimi do šestimi ležišči in ceno okrog 50.000 DM (približno 36 milijonov lir). So pa seveda tudi odstopanja. Ne toliko navzdol, mnogo bolj navzgor — v prave avtobuse, ki imajo osem, devet pa tja do dvanajst metrov v dolžino. Največji imajo v zadnjem delu že prava majhna skal-dišča, kjer je dovolj prostora za vso kramo, pa še za mo-

torno kolo, ki je v kampu še kako potrebno. Najboljši imajo v zadku pod spalnico garažo za manjši osebni avto (panda, uno). Cena takšnih počitniških čudes se giblje tja do 300.000 DM (220 milijonov lir) in še čez.

Pri prikolicah ni nič revolucionarnega, razen nadvse pestre ponudbe. Vse velike tovarne ponujajo po 40 in več različic glede velikosti, notranje razporeditve in opremljenosti. Izmišljajo si zlasti nove ureditve notranjosti, kjer je pri nekoliko večjih prikolicah (od 5 metrov naprej) videti usmeritev v dva ločena prostora, to je dnevni del s kuhinjo in sedežnim salonom, ki se zvečer spremeni v dvojno ležišče, in spalnico. Slednja je bolj namenjena starejšim ljudem, ki potrebujejo večje udobje in imajo zatorej dve ločeni ali dokaj veliko francosko posteljo. Mlajše družine z več otroki pa kupujejo izvedbo z otroško spalnico,

kjer sta dve postelji ena nad drugo pa še manjši sedežni del z mizico za igranje.

Poskusi, da bi pritegnili kupce, nimajo meja: v Essnu smo videli tudi Knausovo prikolico z dvojnimi vrati pri dolžini dobrih pet metrov — pri velikih (čez sedem metrov), bolj stacionarnih, to že dolgo pozna, tako da se skozi prednja vrata pride v nekaj hodnik, oziroma odlagališče ter sanitarni del, skozi zadnja pa v bivalni del prikolice. In druga zanimivost: nemški proizvajalec Tabbert je predstavil prikolico za invalide na vozičku. Vrata so širša, do njih pa se invalid na vozičku pripelje po aluminijški plošči. Tudi notranjost je prirejena handikapiranemu človeku, vključno z ustreznim ležiščem ter kuhinjskim delom, h kateremu se invalid lahko pripelje in opravlja gospodinjske posle. Tudi na letošnjem sejmu je slovensko podjetje IMV Adria dokazalo, da gre s svojimi adriami (prikolice), ki jih je

okrog 80 različnih izvedb, ter adriatiki (avtodomi), prejšnjim štirim so letos dodali še tri nove modele, povsem v korak z evropskim razvojem. Še več: pri prikolicah, kjer je na stari celini zaznati zastoj (le 0,8 odstotna letna rast prodaje), so Novomeščani dosegli neverjetno 38-odstotno rast na zahodnonemškem, torej najbolj zahtevnem evropskem tržišču, izvrstna prodaja pa se nadaljuje tudi v drugih Adriinih tradicionalnih tržiščih, med katere sodi seveda tudi Italija.

Ob okrog tisoč razstavljenih avtodomih, prikolicah ter šotorskih prikolicah velja omeniti, da je essenski sejem privlačen tudi za ljudi, ki se držijo načela »naredi si sam«. Za predelavo in opremljanje starejših kombijev, tovornjakov ali avtobusov je toliko uporabne opreme in drobnarij, da se z malo dobre volje res da narediti marsikaj.

tekst in foto:
BORIS LENIČ

Novomeška Adria, ki ima proizvodnjo v belgijskem obratu, je v Essnu predstavila tri modele avtodomov, ki so nekoliko daljši od prejšnjih (spodaj), za poltovorne avtomobile pa so številna manjša podjetja na Caravan salonu predstavila vrsto stanovanjskih modulov

Tovarne motociklov so se relativno pozno posvetile načrtovanju in postopni prodaji 600-kubičnih cestnih motociklov. Pred letom 1984 so bili cestni motocikli srednje kategorije vseh japonskih hiš opremljeni s 500 kubičnimi navitimi motorji. Zato, da bi ugodili želji kupcev po vse močnejših motociklih te vrste, so leta 1984 vse japonske tovarne opremile iste okvirje s 550 kubičnimi motorji, ki so seveda izpolnili svojo nalogo. Toda igranja s prostornino med japonskimi hišami še ni bilo konec. Vse so se namreč trudile, da bi ohranile čim več dobrih lastnosti te kategorije cestnih motociklov, ne da bi pri tem bile prisiljene štediti z močjo. Zato so se leto kasneje pojavili 600 kubični cestni motocikli. Največji uspeh je med kupci tistega leta žel Kawasaki model GPZ, saj so jih v sezoni 1985-86 prodali kar 5.000. Tudi Suzuki model GSX-F se ni slabo odrezal, da ne govorimo o Yamahinem modelu FZR.

Kot odgovor na vse te uspehe so se leta 1986 pri Hondi odločili, da bodo tudi oni ubrali to pot in naperili vse svoje sile v načrtovanje novega 600 kubičnega cestnega motocikla. Kmalu za tem se je na tržišču pojavil model CBR. S tem so pri Hondi začeli tudi z novo politiko cestnih motociklov, ki si je zadala kot cilj: doseči čim boljše simbiozo med motociklom in pilotom. Ta cilj so skoraj, kot sami pravijo, dosegli. K temu je prispevalo predvsem to, da so se pri Hondi odločili za čisto novo aerodi-

Za novo sezono nova obleka Spremembe pri hondi CBR 600 F

Iz 16-ventilskega 600-kubičnega štirivaljnika so iztisnili dodatnih 5 KM - Izredna hitrost 240 km/h - Živahen po 8.000 obratih v minuti

namično obliko svojih cestnih motociklov. In sicer, odločili so se za povsem "zaprte" oklepe, kar je dalo tem motociklom povsem nov, uglajen in harmoničen videz. Pri kupcih pa so se ti oklepi uveljavili predvsem zato, ker so dobro izolirali pilotova stopala pred toploto segretega motorja.

Zato, da ne bi letos preveč zaostali v primerjavi z drugimi motociklističnimi hišami so pred kratkim pri Hondi predstavili novo različico cestnega motocikla CBR 600. Te izboljšave pa bi lahko zvišale ceno tega modela, kar bi šlo seveda v prid konkurenci. Tako so se pri Hondi osredotočili le na nekatere bistvene organe motocikla.

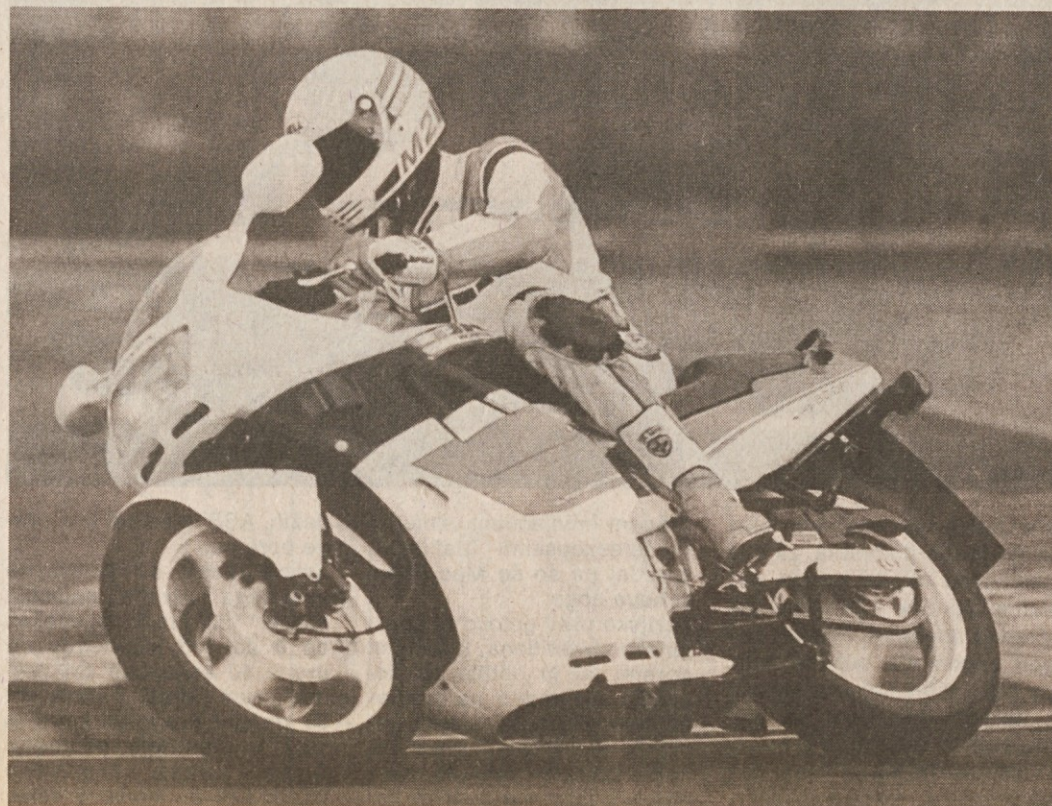
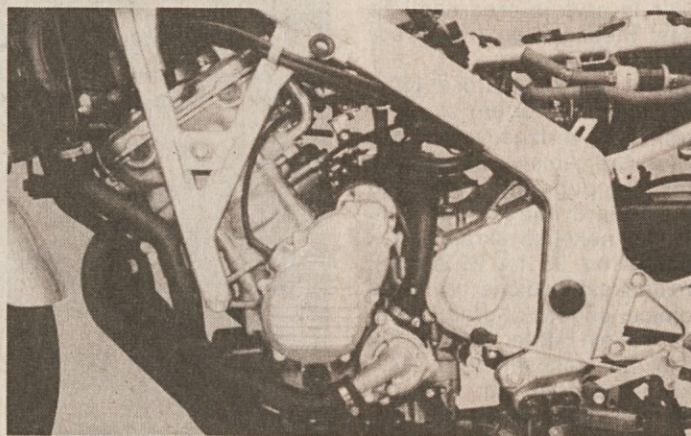
Nakaj svojega časa so načrtovalci posvetili tudi zunanjemu videzu. Novi CBR 600 je sedaj naprodaj v beli barvi z rdečo in modro črto, ki se vijeta vzdolž celega zaprtega oklepa. Treba je dodati, da široke črte niso le nalepke, tokrat so pri Hondi pobarvali oklep.

Iz že tako navitega motorja

je inženirjem dežele vzhajajočega sonca uspelo izžeti še pet konjev. Se pravi, da ima nova verzija štiritaktnega štirivaljnega motorja s 16 ventili in dvema odmičnima gredema v glavi pri 11.000 obratih kar 93 KM. Pri 6.000 obratih motor ni preveč briljanten in nekoliko zaspano pospešuje. Toda svoj zaspani karakter povsem spremeni pri 8.000 obratih, ko zagrizeno poskoči vse do 12.000 obratov, se pravi preko rdeče meje merilca motornih vrtljajev. Hondin 199-kilski

malček je tako postal najmočnejši 600-kubični cestni motocikel. Dobro izbrani in brezhibni šeststopenjski menjalnik pa omogoča, da v ravnini motocikel doseže zavidljivo hitrost 240 km na uro.

Nekaj malenkostnih sprememb je na vzmetenju in pri zavorah. Po novem je CBR opremljen: spredaj z zračno-hidravlično vilico s kraki premera 37 mm in hodom 130 mm; zadaj pa najdemo nihajno vilico tipa Pro-Link katere blažilnik lahko nastavi-

mo na sedem različnih trdot. Zadnje kolo niha za 110 mm. Ker ima nova verzija nekaj več konjev, so jo opremlili tudi z novimi zavorami. Na prednjem kolesu sta dva koluta s premerom 276 mm na katerega delujejo tokrat čeljusti s štirimi bati. Zdaj pa je opremljen s kolutom premera 220 mm na katerega pa deluje čeljust z dvema paralelnima batoma. Kljub temu, da so se pri Hondi posvetili le nekaterim važnejšim in pravzaprav malenkostnim izboljšavam, stane nova verzija CBR 600 10.490.000 lir, kar je 700.000 lir več od prejšnje.

ZVONKO PETJE

Tako zgleda nova honda v akciji (levo), štirivaljni vrstni motor pa je videti še kar kompakten, saj je širok samo 49,5 cm (zgoraj).

Obogatena paleta Lanciinih avtov srednjega razreda

S 1800 kubiki lancia dedra kot nalašč za evropski trg

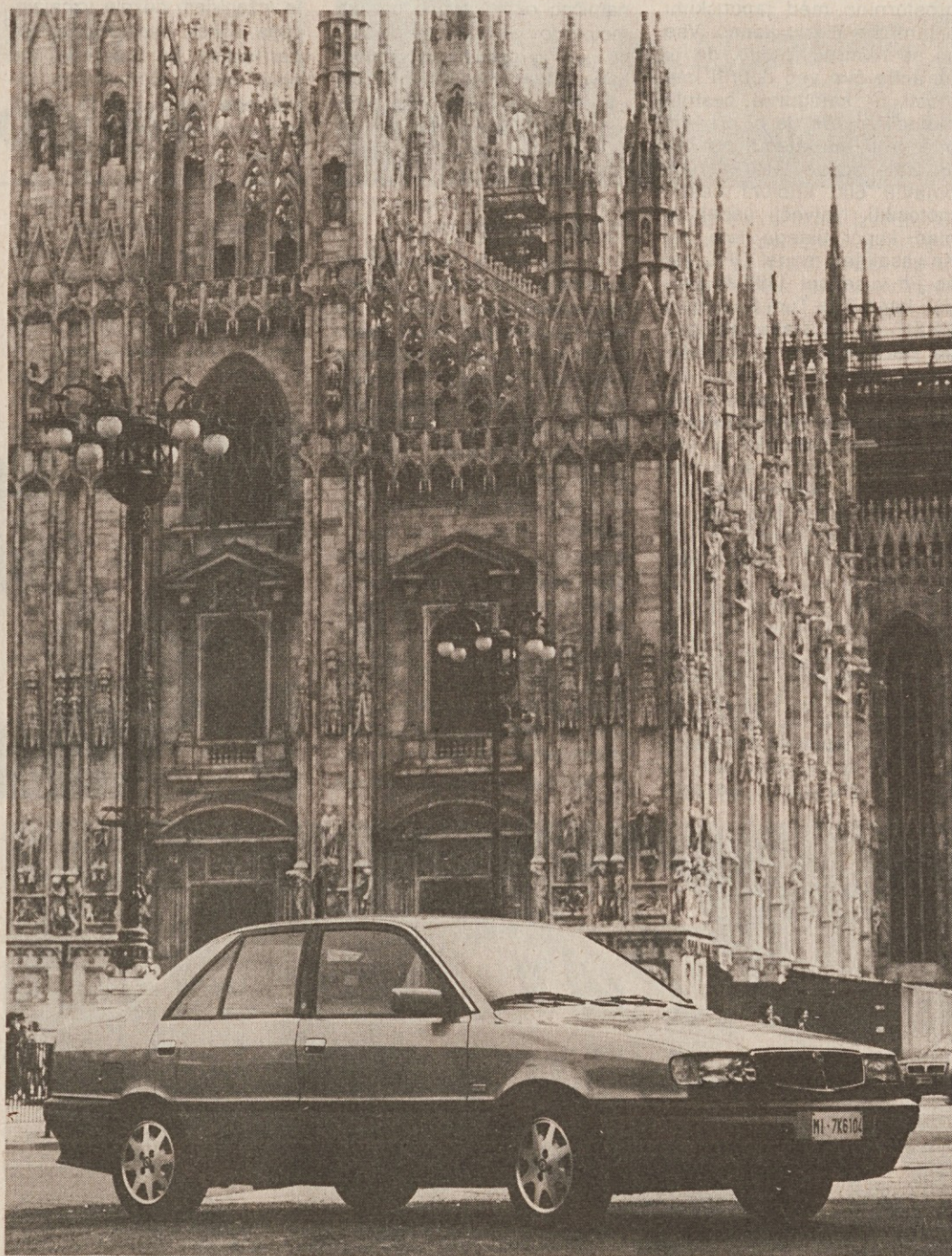
V prvih petih mesecih prodaje je dedra zabeležila dokajšen uspeh

Lanciino dedro so predstavili aprila v Španiji in od takrat je ta limuzina srednjega razreda doživela dokajšen uspeh. Pred šestimi meseci so jo predstavili v treh izvedbah in sicer s 1600 in 2000-kubičnim bencinskim motorjem ter ted z 2000-kubičnim dizlom s turbinskim polnilnikom in intercoolerjem. V prvih petih mesecih je dedra šla kar dobro v denar, saj so prodali 17.500 teh limuzin. Že takrat so napovedovali, da bo omenjenim trem izvedbam sledilo še nekaj različic in prva je pred nami že šest mesecev po prvi predstavitvi.

Tokrat gre za dedro s 1800-kubičnim motorjem z elektronskim vbrizgavanjem goriva. Gre v bistvu za isti motor, ki poganja dvelitrsko temo in dvelitrsko dedro, le da so nekoliko skrajšali tek batov (od 90 na 79,2 mm), malenkost različne pa so še ojnice, pogonska gred in glava valjev. Motor zmore 110 KM največje moči in 14,7 kpm največjega navora. Vbrizgavanje goriva multipoint in vžig krmili elektronski sistem IAW Marelli-Weber. Od theminega motorja je dedra podedovala tudi dve gredi zoper tresljaje, kar pravič zabeležimo pri nekem 1800-kubičnem motorju. Motor s primerno nastavitvijo lahko deluje tudi s 95-oktanskim neosvinčenim bencinom.

Dedra 1.8 i.e. naj bi postala osrednji model te serije. Mišljen je bil predvsem za izbirčno nemško tržišče, kjer naj bi bil najnevarnejši tekmeč beemveju z enako gibno prostornino. Ugotovili so namreč, da v Zvezni republiki Nemčiji prodajo 168 tisoč avtov v tem segmentu, v Italiji 63 tisoč, v Veliki Britaniji 62 tisoč, v Franciji 40 tisoč, v Španiji 30 tisoč, na Nizozemskem 27 tisoč, v Švici 14 tisoč in v Belgiji 12 tisoč. Skratka v Evropi gre za bogato torto, od katere bi si hotela Lancia odrezati krepko rezino.

In po našem mnenju ima Lancia velike šanse, da ji bo to res uspelo. Dedra je namreč zelo prijetna limuzina

srednjega razreda zelo lepo in dovršeno dodelana, za doplačilo pa dobite kopico dodatne opreme. Tehnično je izredno sodobna. Prednji pogon zagotavlja odlično lego na cesti, štiri kolutne zavore s servoojačevalcem pa pomenijo dodatno varnost. Obese so spredj in zadaj posamične s stabilizacijskim

drogom in vijačnimi vzmetmi in teleskopskimi blažilniki, spredaj pa so še Mac Phersonove noge.

Serijsko prav gotovo ni špartansko opremljena, k dodatni opreми, ki jo dobite za doplačilo pa sodijo na primer še servovolani, klimatska naprava, električno vodeni zunanji vzvratni ogledali, varnostni pasovi na zadnjih se-

dežih, ABS in še cel kup druge opreme.

Zmogljivosti so primerne avtu tega razreda: največja hitrost 192 km/h, pospešek od 0 do 100 kilometrov na uro v 10 sekundah pri normalizirani porabi 6 litrov pri 90 km/h, 7,8 pri 120 km/h in 10,1 v mestnem prometu. Cena znaša trenutno 23.803.570 lir ključa v roko.

Gostobesedni humor navitega Francesca

»Demencialni komik se ponuja za Fantastico.« Geslo si je seveda izmislil Francesco Salvi (na sliki), ki je še do septembra upal, da ga bodo izbrali in da bo lahko sodeloval pri oddaji na prvi državni mreži. Seveda sledi še komentar v istem gostobesednem in noro hitrem tempu, iz česar si je italijanski komik pravzaprav zgradil stil: »Direktor RAI 1 - rad bi ga pozdravil: "Zdravo Carlo" - je dva dni spal pred mojo hišo, da bi me prepričal. Moral sem odkloniti, da bi ne razžalostil Illa, ki je v resnici moj stric, torej Berlusconi. Nisem videl prvih dveh oddaj Fantastica, ker sem se ukvarjal s svojimi problemi, pravijo pa mi, da je oddaja v krizi in da ji je Sobota v cirkusu na petem kanalu odščipnila še nekaj gledalcev. Popolnoma jasno je, da Fantasticu manjka komik, in zato bi morda šel jaz na naslednje oddaje tega varieteja. Saj nisem podpisal ekskluzivne pogodbe z Berlusconiem, pravzaprav niti nisem podpisal nobene pogodbe.« In seveda tako nadaljuje, navit do skrajnosti. V resnici sodeluje pri sobotni oddaji na Canale 5. Sam pravi, da je vedno tako »vzhičen«, razen kadar spi ali se krega.

Pred kratkim je Francesco Salvi posnel tudi film, kot režiser in protagonist. Film nosi naslov *Vogliamoci troppo bene* in bo verjetno prišel v kinodvorane okrog božiča. Film je seveda komičen, stal pa je tri milijarde in pol. Snemali so ga v Rimu, Milanu in Luinu, ki je Salvijevo rojstno mesto. Ob njem nastopajo ameriška manekenka danskega porekla Holly Higgins, Enzo Beraschi, Marco Predolin in Barbara d'Urso. Sedaj razmišlja že o drugem filmu, tokrat glasbenem, dogajanje naj bi bilo postavljeno v srednji vek. Vseskozi pa se bo neutrudno pojavljal v vsemogočih TV oddajah s svojimi demencialnimi posegi in skeči. (Beseda je sicer »neokusna«, a tudi edina primerna njegovemu humorju!)

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Domača naloga in pomoč staršev

(foto Križmančič)

Začetek šolanja pomeni za otroka tudi začetek osamosvajanja. Zdi se, če sklepamo po njihovem vedenju, da se nekateri starši tega otrokovega osamosvajanja bojijo. Nenehno se otroku nadomeščajo v nalogah in obveznostih, ki bi jih moral sam opraviti, jemljejo mu vsako odgovornost, vse mu prinašajo k... mizi. V bojazni, da se mu ne bi kaj zgodilo, ga nenehno nadzorujejo. Prav takim otrokom pa se mnogokrat dogajajo neprijetnosti, saj ne znajo paziti sami nase, ker jih tega nihče ni naučil.

Kako naj starši pomagajo otroku, da bo v šoli krepil samostojnost?

Nekaj praktičnih napotkov nam dajejo strokovnjaki s področja otroške psihologije in pedagogike.

Svobodna izbira

Dovolite svojemu otroku, da bo sam izbral čas pisanja domačih nalog. Ne drži namreč vedno pravilo »Najprej učenje, potem igra«. Znano je, da ima vsak otrok svoj lastni ritem za spanje, storilnost itd. Zato nekateri otroci potrebujejo po napornem šolskem dopoldnevu najprej nekoliko od-diha. Mogoče bi ne bilo slabo, ko bi tudi starši za takrat rezervirali svoj prosti čas in se z njimi »razluftali«.

Ustrezni mir

Od nobenega učenca ne moremo zahtevati koncentracije, če v ozdaju zvočno pobliskuje televizija, ali če mlada sestra ali brat ropotata po delovnih prostorih. Preskrbeti je treba torej šolarju primeren delovni kotiček, kjer bo lahko nemoteno delal.

Vedno pripravljeni

Ni potrebno, da sedete tesno ob svojega šolarja, ko piše naloge. Pomembno pa je, da ve, da ste vedno na razpolago za morebiten odgovor na vprašanje, čeprav morda prebirate časopis ali likate goro perila. Pa tudi odgovor na vprašanje naj bo prej izhodišče kot pa dokončni rezultat.

Seveda se vsi otroci ne učijo enako. Tisti, ki imajo težave pri pisanju nalog, bodo morda bolje začeli, če bodo sledili določenemu delovnemu planu, najprej za začetek lahka naloga, ki se bo hitro rešila in bo dala zadosten elan za težje delo.

Razgibavanje

Tudi otroci imajo torej lastne delovne metode in temu primeren lastni delovni ritem. Predvsem morajo veliko izkusiti, preizkusiti, otipati in se prepričati. Včasih učiteljice na to pozabljajo ob začetku šolanja, vendar bi same sebi olajšale delo, ko bi manj operirale z abstrakcijami in bolj z vsemi otroškimi čutili. Ali enostavno: namesto da otrok le prebere besedo kostanj na tabli, morda kostanj še nariše in pobarva ter ga dojema le z vidom, lahko s pridom uporabimo vse njegove čute in bolje utrdimo pojem, če otrok kostanj hkrati otipa, ovoha, pokuša. Konec koncev je tudi po logiki to prva in najučinkovitejša metoda učenja, ki nudi istočasno najtrajnejše rezultate.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nan.: Santa Barbara
10.30 Jutranji dnevnik
10.40 Dok.: Laurel & Hardy
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Nanizanki: Cuori senza età, 12.30 La signora in giallo
13.30 Dnevnik - tri minute
14.00 Rubrika: Fantastico Bis
14.10 Dok.: Kvarkov svet
15.00 Aktualno: Primissima
15.30 Italijanske kronike
16.00 Risanka: L'ispettore Gadget
16.30 Dok.: Wildside
17.35 Odprti prostor
17.55 Iz parlamenta - vesti
18.05 Nanizanki: Santa Barbara, 19.10 È proibito ballare
19.40 Almanah, dnevnik
20.30 Film: Costretto ad uccidere (vestern, ZDA 1968, r. Tom Gries, i. Charlton Heston, Joan Hackett)
22.10 Dnevnik
22.20 Zelena linija: Prehrana in okolje
23.35 Aktualno: Effetto notte
24.00 Dnevnik in Rubrika opolnoči
0.35 SP v gimnastiki

RAI 2
7.00 Risanke
8.15 Film: Le due sorelle (dram., It. 1951, r. M. Volpe, i. Vera Carmi)
9.30 Dokumentarec o olivnem olju
10.00 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è
13.00 Dnevnik - gopodarstvo
14.15 Nanizanke: Capitol, 15.00 Tutti frutti, 15.45 Lasse
16.15 Iz parlamenta - vesti
16.25 Film: Kid il pirata (pust., r. C. Lamont)
17.30 Variete: Gli antennati
17.55 Športna oddaja
18.45 Nanizanka: Miami Vice - Ritorno di Calderone
19.30 Horoskop, dnevnik
20.30 TV film: Maigret e il caso Saint-Fiacre (krim., Fr. 1987, r. Jean Paul Bassy, i. Jean Richard)
22.20 Dnevnik - nocoj
22.30 Aktualno: Fino all'ultima idea
23.10 Nanizanka: Il brivido dell'imprevisto
23.40 Dnevnik in vreme
24.00 Film: La tigre verde (krim., ZDA 1937, r. N. Foster, i. Peter Lorre)

RAI 3
12.00 Dok. oddaja: Meridiana - Nastanek celine
13.00 Dokumentarec o živalih
14.00 Deželne vesti
14.30 Nogomet: Roma-Kostan-rika
16.20 Šport: Grand Prix v bili-jardu in hokej na travi
17.15 Nanizanki: I mostri - La casa affittata, 17.45 Vita da strega - Il filtro d'a-more
18.15 Dok. oddaja: Geo
18.45 Športna oddaja: Derby (vodi Aldo Biscardi)
19.00 Dnevnik in vreme
19.30 Deželne vesti
19.45 Risanka: Blob
20.00 Variete: Blob - Di tutto di più
20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da Andrea Bar-bato
20.30 Dokumentarna oddaja: Samarcanda
23.00 Izpovedi v postelji: Ars Amanda (vodi Amanda Lear)
23.30 Filmske novosti
23.35 Aktualno: Etika in znanost (intervjuji Enza Biagija)
0.05 Nočni dnevnik
0.20 Dok.: Pred 20 leti

RTV Ljubljana 1
10.00 Video strani
10.10 Mozaik. Šolska TV: Slo-var arhitekture, 10.40 Uporabne umetnosti, 11.10 Stiki, oblike člo-vekovke komunikacije - Telo
11.35 Video strani
16.30 Dnevnik in poslovne in-formacije
16.50 Mozaik. Šolska TV (pon.): Slovar arhitek-ture, 17.20 Uporabne umetnosti
17.55 Spored za otroke in mlade: Živzav v Kranju (pon.), 18.30 nanizanka Pravičičar
19.00 Risanka
19.15 TV Okno
19.20 Dobro je vedeti
19.30 Dnevnik
19.55 Vremenska napoved
20.05 Nadaljevanka: Sofija Kovalevska (D. Vasiliu, ZSSR, r. Arn Šahmalije-va, 2. del)
21.20 Tednik
22.10 Dnevnik in vreme
22.25 Komedijski na sloven-skem odru: Volpone (Ben Jonson, Drama SNG iz Ljubljane)
0.30 Video strani

TV Koper
13.30 TVD Novice
13.40 Golden Juke Box (pon.)
15.15 Rubrika: Pillole
15.30 Juke Box (pon.)
16.00 TVD Novice
16.10 Rubrika: Pillole
16.30 Bezbol - Major League
18.00 Rubrika: Pillole
18.15 Wrestling Spotlight
18.50 TVD Novice
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičišče
20.00 Športna oddaja: Juke Box
20.30 Rubrika: Mon-gol-fiera
21.45 TVD Novice
21.55 Rubrika: Veliki tenis
24.00 Sportime Magazine
0.15 Rubrika o ribolovu

RTV Ljubljana 2
18.00 Studio Ljubljana
19.00 Izobraževalna oddaja: Vloga in pomen čustev v našem življenju
19.30 Dnevnik, 20.00 Žarišče
20.30 Mali koncert: Tri Schu-mannove Romance za oboe in klavir
20.40 Oči kritike
21.10 Alpe Jadran
21.40 SP v gimnastiki - finale (posnetek iz Stuttgarta)

CANALE 5
7.00 Nanizanki: Fantasilan-dia, 8.00 Hotel - Il malin-teso
9.00 Aktualni oddaji: Agen-zia matrimoniale, 9.30 Cerco e offro
10.00 Zdravniški pregled
10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.45 Il pranzo è ser-vito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Il gioco delle cop-pie
15.00 Aktualni oddaji: Agen-zia matrimoniale, 15.30 Cerco e offro
16.00 Zdravniški pregled
16.30 Aktualno: Canale 5 per voi
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. Il prezzo è giusto (vodi Iva Zanicchi), 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito (vodi Marco Columbro), 20.30 Telemike
23.00 Variete: Maurizio Co-stanzo Show
0.50 Variete: Sogni d'oro
1.00 Nanizanki: Petrocelli - Lato negativo della mor-te, 2.00 Lou Grant - Il re-duce

RETE 4
8.30 Nanizanka: La grande vallata
9.30 Nadaljevanka: Una vita da vivere, 10.30 Aspet-tando domani, 11.20 Così gira il mondo
12.15 Nanizanka: La piccola grande Nell
12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke
13.40 Nad.: Sentieri
14.40 Nanizanka: California - Amore & veleno
15.40 Nadaljevanka: La valle dei pini
16.30 Nanizanka: General Hospital
17.30 Nad.: Febbre d'amore
18.30 Kviz: Telecomando (vodi Daniele Formica)
19.00 Aktualno: C'eravamo tanto amati
19.30 Nanizanka: Quincy - Ore di angoscia
20.30 Film: Sensi (dram., It. 1986, r. Gabriele Lavia, i. Monica Gueritore, Mimsy Farmer)
22.20 Film: Principe della città (krim., ZDA 1981, r. Sid-ney Lumet, i. Treat Wil-liams)
1.25 Nanizanki: Ironside, 2.25 Adam 12

ITALIA 1
7.00 Risanke
8.30 Nanizanke: Cannon - Il falso benefattore, 9.30 Operazione ladro - Il fur-to di una statuetta, 10.30 Agenzia Rockford, 11.30 Simon & Simon
12.30 Italijanske smešnice
12.35 Nanizanki: T.J. Hooker, 13.30 Magnum P.I.
14.30 Variete: Smile
14.35 DeeJay Television
15.25 Italijanske smešnice
15.30 Aktualno: So to Speak
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
18.00 Nanizanka: Arnold - Il candidato
18.30 Italijanske smešnice
18.35 Nanizanki: A-Team, 19.30 I Robinson
20.00 Risanka
20.30 Film: Indiana Jones e il tempio maledetto (pust., ZDA 1984, r. Steven Spi-elberg, i. Harrison Ford, Kate Capshaw)
22.40 Variete: Televiggiù
23.40 Športna rubrika: Grand Prix
0.50 Italijanske smešnice
1.00 Glasbeni oddaji: Be Bop a Lula, 2.00 DeeJay Tele-vision

ODEON
10.30 Nad.: Signore e padrone, 11.30 Marcia nuziale
13.00 Variete: Sugar cup
15.00 Nad.: Anche i ricchi pi-angono, 16.00 Pasiones, 17.00 Cuore di pietra, 18.00 Quattro donne in carriera
18.30 Dok.: Beyond 2000
19.30 Risanke
20.00 Nanizanki: Mister Ed, 20.30 Quinta dimensione
22.00 Na setu filma Indiana Jones e l'ultima crociata
23.00 Film: Angel killer (krim., ZDA 1983, r. Robert Vin-cent O'Neil)
24.00 Nanzanka: Night Heat

TMC
8.30 Dok. o naravi
9.00 Nanizanka: Get Smart
9.30 Nadaljevanka: Adamo contro Eva
10.15 Nanizanka: Il giudice
10.45 Nad.: Terre sconfinite
11.30 Rubrika: Ženska TV
12.30 TV film: Una famiglia americana (dram., i. Guy Boyd, 2. del)

TELEFRIULI
12.00 Rubrika
12.30 Medicinska rubrika
13.00 Dnevnik
13.30 Nan.: Strike Force
15.00 Music Box
17.15 Nad.: I ragazzi di cellu-loide, 18.00 Cristal
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Rubrika o zdravstvu
20.30 Nad.: La piovra (5. de)
22.00 Nanizanka: Gente di Hollywood
23.00 Rubrika o kolesarstvu
24.00 Dnevnik, 1.00 News

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Literarne podobe; 8.40 Revival; 9.00 Južnoameriška folklor; 9.25 Beležka; 9.30 Zvočne kulise; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Protestne pesmi; 12.00 Po sledovih Inkov; 12.25 Melodije; 12.40 Cecilijanka 88; 13.20 V žarišču 13.30 Glasba po željah, 14.00 Deželna kronika, 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Medigra; 15.10 Četrtekova srečanja: Jugoslavija 1918-1941; 15.40 Lahka glasba; 16.00 Mi in glasba; 17.10 Roman: Pod svobodnim soncem; 17.25 Mladi val - radio za vas, vi in radio; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Mladina poje; 9.05 Glasba; 11.05 Naš gost; 11.30 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.30 Radio danes, radio jutri, 13.38 Do štirinajstih; 14.02 Govorimo angleško; 14.25 Glasba jug. narodov in narodnosti; 14.40 Radijski Merkurček; 15.15 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu; 18.05 Big band RTV Ljubljana; 18.30 Zbo-ri; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z zabavnimi ansambli; 20.00 Domače pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nočnourno.

RADIO KOPER (slovenski program)
13.30, 14.30, 16.30 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in promet-ni servisi; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Vala 202; 13.00 Oddaja v živo: Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na belem; 17.30 Primorski dnevnik, Aktualna tema; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.35 Vodenii govorno-glasbeni program; 8.35 Mi in vi - glasba in telefon v živo; 9.32 Revival parade; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Super-pass; 10.35 Družinsko veselje; 11.00 Pismo iz; 11.30 Italijana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Ob treh popoldne, Za vse dopust v Jugoslaviji 18.35 Mi in vi; 20.00 Nočni spored.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 15.00 Oddaja o modi: C'est la vie; 18.00 Vedeževalka; 19.00 V svetu knjige; 20.00 Klasična glasba; 21.00 Radijski ba-zar, nato Nočna glasba.

Po ugotovilih Parlamentarne preiskovalne komisije V ladjedelnici slabi delovni pogoji

Stanje glede zaščite zdravja delavcev in nasploh varnosti pri delu je v tržiški ladjedelnici zaskrbljujoče: varnostni ukrepi so nezadostni, nevarnost nezgod prevelika, protesti delavcev in sindikatov upravičeni. To je srž ugotovitev delegacije senatorjev, članov Parlamentarne preiskovalne komisije o delovnih pogojih v podjetjih, ki so včeraj na povabilo sindikatov opravili poizvedovalni ogled v ladjedelnici Fincantieri. Delegacija je v odsotnosti predsednika komisije Luciana Lame vodil podpredsednik senator PSI Pietro Ferrara, ki sta ga spremljala senatorja Renzo Antoniazzi (KPI) in Giorgio Nebbia (neodv. lev.). Po ogledu v spremstvu vodstva podjetja in članov tovarniškega sveta so na tiskovni konferenci na županstvu poročali o name-nu in izsledkih tega ogleda.

Komisija, je dejal sen. Ferrara, preverja delovne pogoje in varnost pri delu po Italiji. Deluje približno eno leto, do decembra pa naj bi zaključila s poizvedovalnimi ogledi ter predstavila Parlamentu smernice ter vrsto zakonskih osnutkov za izboljšanje danes nesprejemljivih pogojev na tem področju. V Tržič so prišli na povabilo sindikalnih predstavništev v ladjedelnici, kjer so v zadnjem letu našli kar 700 nezgod na delu, povprečno po dve na dan. »Ugotovili smo«, je dejal Fer-

rara, »da sindikalne pritožbe niso demagoške ali neutemeljene. Kar zadeva specifične pogoje v ladjedelnici, smo opazili zaskrbljujoče razsežnosti pojava ti. podzakupov, ki jih opravlja kar 124 podjetij, v glavnem z manj kot 15 uslužbenci in torej brez vseh jamstev, ki jih določa Statut pravic delavcev«. Nadalje so ugotovili, da so mnogi delavci prisiljeni delati v preozkih hodnikih (široki so manj kot 1 meter), ki so slabo prezračeni in iz katerih je zelo težaven izhod v primeru požara. Največji nevarnosti naj bi bili v ladjedelnici izpostavljeni dihalni organi delavcev, saj mnogi delajo v zakajenih in premalo zračenih prostorih, kjer je v zraku prisotna prevelika koncentracija prahu ali celo škodljivih vlaken.

Se ostrejša sta v svojih ocenah bila senatorja Antoniazzi in Nebbia, ki sta menila, da so delovni pogoji v Italiji nespodobni za 5. svetovno industrijsko velesilo. Lani je bilo v Italiji milijon 100 tisoč nezgod na delu, več kot 3 tisoč mrtvih in 50 tisoč trajno poškodovanih, kar 26 milijonov delovnih ur je bilo izgubljenih zaradi nezgod in poklicnih bolezni. Po včerajšnjem ogledu sodeč tržiška ladjedelnica ni izjema v tem naravnost nečloveškem in nespodobnem stanju. Potrebna je prevencija, toda KZE je ne more izvajati,

saj je na področju medicine dela zaposlenih v FJK komaj 46 namesto predvidenih 140 ljudi.

Potrebni so nujni ukrepi, so dejali senatorji in zagotovili, da v komisiji - neglede na strankarsko pripadnost članov - obstaja politična volja, da se spremenijo današnji nesprejemljivi pogoji.

Vabilo županstva Do 28. oktobra urediti grobove

Goriško županstvo vabi občane, da v prihodnjih dneh pravočasno poskrbijo za vsa dela glede urejanja grobov na glavnem pokopališču in vaskih pokopališčih na območju občine. Urejanje in čiščenje nagrobnikov, nameščanje nagrobnikov in druge posege naj bi občani opravili do 28. oktobra. Po tem datumu bodo morali izvajanje del za nekaj dni prekiniti. V tem času bodo občinski uslužbenci poskrbeli za redno čiščenje pokopališč ob dnevu mrtvih.

Slovenščina strašno moti kadar je na prvem mestu

Po nedopustnem zapostavljanju slovenščine v brošuri ob 30-letnici goriškega Združenja prostovoljnih krvodajalcev, na katero smo opozorili te dni, moramo spet ugotavljati, da je slovenščina nekemu v napoto. Tokrat je stališča italijanskih nacionalističnih skrajnežev osvojil in jih posredoval v občinskem svetu svetovalec liberalne stranke inženir Sergio Fornasir.

Župana je vprašal, zakaj je bila na lepkih ob slikarski razstavi patra Rupnika, ki jo je priredila Zveza slovenske katoliške prosvete ob tridesetletnici delovanja, na prvem mestu slovenščina: »Vem, da se problem zdi bolj formalnega kot pa vsebinskega značaja. Toda razstava se je odvijala v javni dvorani, ki jo je dala na razpolago Občina [v galeriji avditorija v Ul. Roma, op. ur.] in bi zato morala biti na prvem in vidnejšem mestu italijanščina«. Fornasirju so tudi povedali, da naj bi v katalogu bila v italijanščino prevedena samo nekatera besedila in še ta ne v celoti, kar je po njegovem mnenju še slabši znak slovenskega nacionalističnega pritiska. No, vsaj glede tega se je moral takoj premisliti, saj je svoje trditve naslajal na nezanesljive vire informacij: katalog je v celoti dvojezičen. Kljub priznanju, da je bil napačno informiran, pa je Fornasir vztrajal pri svojem stališču, da je slovenščina na prvem

mestu na lepkih ranila občutljivost goriških občanov in da gre za nedopustno nacionalistično provokacijo.

Poseg je izzval glasne ter ironične proteste iz vrst KPI in zelenih, napad na slovenščino pa je - vsaj kar zadeva ta konkretni primer - zavrnili tudi župan. »Tudi mi smo občutljivi na ta vprašanja«, je dejal. »Gotovo bi bila napaka, ko bi v italijanskem mestu šli v ekstrem, da bi zapostavljali italijanski jezik. Toda v tem primeru ne gre za to«. Scarano je namreč pojasnil, da je razstavo priredilo zasebno združenje, ki je na lastno odgovornost tiskalo lepake in katalog. Občina je dala na razpolago galerijo, tako kot jo daje številnim drugim združenjem. Ker pa gre za zasebno organizacijo, je še dejal, bi lahko bili lepaki in katalog samo slovenski. To, da so bili dvojezični je znak odprtosti, ne pa provokacija.

S tem seveda ni prepričal Fornasirja, niti misovcev, ki so mu priskočili na pomoč z očitkom, da je razstava potekala pod pokroviteljstvom Občine in naj bi se zato slovenščina morala umakniti italijanščini.

Gre za argumente, ki jih ni niti vredno jemati resno v poštev. Resnejšega razmisleka pa je morda vredna ugotovitev, da se jih nekateri še vedno poslužujejo, ker mislijo, da jim bodo na prihodnjih občinskih volitvah prinesli peščico glasov več kot doslej.

Predstavitev knjige

Goriška knjižnica Franceta Bevka, Grafika Soča in Knjigarna Naša knjiga vabijo nocoj ob 19. uri v oddelek za mladino in odrasle v Ul. Gradnikove brigade 25 v Novi Gorici na predstavitev knjige Jožeta Vidica Angleški obveščevalci - vohuni ali junaki. Knjigo bosta predstavila avtor in mag. Damjan Guštin z Inštituta za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani. Knjigarna Naša knjiga bo na predstavitvi prodajala knjigo s pustom.

razna obvestila

Krožek Frontiera aperta priredi danes ob 17. uri v dvorani Trgovinske zbornice javno razpravo na temo "Avtoporto - sedanost in prihodnost". V razpravi bodo sodelovali Antonio Scarano, Nereo Battello, Cesare Devetag, Giovanni Bisesi, Peppino Zanotto. Razpravo bo vodil Mario Brancati.

kino

Gorica
CORSO 17.30-22.00 »Indiana Jones - l'ultima crociata«. M. Ford in S. Connery.
VERDI 18.00-22.00 »Storie di ragazzi e ragazze«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Eccitazioni collettive bagnate«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič
EXCELSIOR 17.30-22.00 »Calde femmine da letto«. Prep. ml. pod 18. letom.

TEATRO COMUNALE - OBČINSKO GLEDALIŠČE Zaprt.

Nova Gorica
SOČA - Nova Gorica 18.00 »Ostani z mano«. 20.00 »Opojnost«.
SVOBODA - Šempeter 20.00 »Vampirске ptice«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'Udine - Trg sv. Frančiška 4 - tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al Redentore - Ul. Fratelli Roselli 23 - tel. 410340.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9. uri Gabriela Certic iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče.

Predstavili koncertno in gledališko sezono

Včeraj so na goriškem županstvu uradno predstavili letošnjo glasbeno sezono društva Lipizer in italijansko gledališko abonmajske sezone. Uvodoma je župan Scarano dejal, da je letos Občina sklenila finančno podpreti ustanove, ki bodo prirejale kvalitetne kulturne večere.

Nato je glasbeno sezono predstavil predsednik društva Lipizer prof. Lorenzo Qualli. Ta se bo letos pričela v nedeljo, 22. oktobra, ko bo na vrsti koncert iz sporeda nedeljskih matinej. Teh bo skupno kar osem, poleg tega bo še deset večernih koncertov in

koncert, ki ga bo ponudila Občina Gorica. Največja novost letošnje glasbene sezone je nedvomno sodelovanje med društvom Lipizer in goriško občinsko upravo, ki sta še lani prirejali vsaka svojo koncertno sezono. Letošnja sezona bo tako pestrejša. Prvi večerni koncert bo 31. oktobra ob 20.30, ko se bo goriškemu občinstvu predstavil godalni kvartet Borodin. Vstopnica za nedeljske koncerte bo veljala 7 tisoč lir (znižana 6 tisoč), za večerni koncert 15 oz. 20 tisoč lir (znižana 12 tisoč).

Po enoletnem premoru zaradi nerazpoložljivosti goriškega gledališča Verdi bo letos ponovno v njem zaživila gledališko dejavnost. Deželno gledališko združenje in združenje EMAC pod pokroviteljstvom Občine Gorica bosta letos priredili abonmajske gledališko sezono, ki jo je predstavil Giuseppe Agati. Prireditelji so zbrali 10 predstav, poleg tega bodo uprizorili še tri izvenabonmajske prireditve. Uvodni večer bo v petek, 3. novembra, ko bosta na goriški oder ponesla Shakespearovo dramo Rihard III. znana italijanska gledališka poustvarjalca Monica Guerritore in Gabriele Lavia. Vstopnice veljajo 20 tisoč lir (znižane 15 tisoč), oštevilčeni abonma za deset predstav stane 120 tisoč lir (znižani 60 tisoč). Predprodaja vstopnic in abonmajev bo od jutri dalje v agenciji Apiani na Verdijevej korzu.

KD Oton Župančič ZSKD

vabita v nedeljo, 22. t. m., ob 17. uri v dom Andreja Budala v Štandrežu na

Večer makedonske pesmi

z nastopom mešanega pevskega zbora KOČO RACIN iz SKOPJA

Prireditve sodi v okvir proslav ob 100-letnici rojstva pisatelja in narodnega buditelja Andreja Budala.

Zaradi fiskalnih in morda drugih prekrškov V zapor mlada poslovneža

Včeraj so v Gorici aretirali 27-letnega Pierpaola Ceranija, z bivališčem v Ul. Margotti, ki pa od junija dalje živi v Krmini, in 29-letnega Fabia Traverso, Travnik 14. V zapor so ju pospremili po sodnem nalogu preiskovalnega sodnika dr. Leghisse. Zdi se, da sta osumljena vrste fiskalnih prekrškov in drugih nepravilnosti pri poslovanju nekaterih finančnih družb. Tako eden kot drugi sta bila lastnika oz. soudeležena v več družbah, v poslovanju katerih naj bi prišlo do nepravilnosti. Že pred nekaj leti naj bi pri davčnem pregledu v eni od teh družb ugotovili večjo utajo davka IVA za leto 1984. Skupaj z administrativnim postopkom se je tako začela kazenska preiskava. Zaradi preiskovalne tajnosti ni bilo zaenkrat mogoče zbrati zanesljivejših informacij o prekrških, ki naj bi jih zagrešila osumljena. Dejstvo, da so ju včeraj aretirali in pospremili v goriški zapor v Ul. Barzellini na razpolago sodnim organom, pa daje vsekakor misliti, da naj bi preiskovalci ugotovili marsikatero nepravilnost v poslovanju.

Na mejnem prehodu pri Štandrežu

Kraja v bančni agenciji

Policija išče dva zlikovca, ki sta v torek spretno izmaknila približno tri milijone lir iz blagajne agencije št. 3 Goriške hranilnice na mednarodnem mejnem prehodu pri Štandrežu. Tatova sta tujca, najbrž iz kake države Bližnjega vzhoda, navidezne starosti okrog 50 in 20 let. Govorila sta angleško in od uslužbenca pri blagajni zahtevala nekaj, česar on ni takoj razumel. Šele čez čas mu je postalo jasno, da sta hotela italijanski bankovec, čes da zbirata denar iz raznih držav. V resnici pa sta malopridneža neopazno

»zbrala« približno 3 milijone lir, mark in dolarjev iz blagajne ter z denarjem izginila urnih nog.

Tihotapljenje cigaret

Na goriškem sodišču se je včeraj nadaljeval proces proti 15 obtožencem tihotapljenja cigaret. Sodniki so zaslišali še nekatere obtožence in priče, branilci pa so z vrsto ugovorov skušali doseči ponovno odložitve obravnave. Sodniki so zavrnili ugovore, nakar so proces odložili. Ta se bo nadaljeval v soboto ob 9. uri z zahtevami tožila, vendar se najbrž še ne bo zaključil ta teden.

MOTOEXPO RACING

MOTORISTIČNA PRIREDITEV TREH BENEČIJ

SEJMIŠČE V GORICI
DO 22. OKTOBRA

URNIK: 10.00 - 22.00

PROGRAM

VSTOPNINA: redna 9.000, znižana 5.000

SOBOTA, 21. OKTOBRA

ob 11.00 Tehnično-športna kontrola za »RALLYSTAR TREH BENEČIJ« - nagrada CASINO NOVA GORICA

ob 14.00 Predtekmovanja »RALLYSTAR TREH BENEČIJ« in »RALLYSTAR MILLESIMÉ«

NEDELJA, 22. OKTOBRA

ob 14.00 »RALLYSTAR MILLESIMÉ« - »RALLYSTAR TREH BENEČIJ«

POLETJE '89 - diapozitivi

Rajko Petejan: Filipini
Tatjana in Mauro Guadagnino: Kanada
Rafko Butkovič in Marko Jarc: Čile in Peru
Herman Kosič: Korzika

KULTURNI DOM, danes, 19. oktobra, ob 20.30.

Prireja SMReKK

PRIZNANO POGREBNO PODJETJE

F. Preschern

Sedež: GRADIŠČE OB SOČI - Ul. Aquileia 13 - tel. 99155

AGENCIJE

GORICA - Ul. Vittorio Veneto 137 - tel. 532424

KRMIN - Drev. Venezia Giulia 57 - tel. 60303

RONKE - Ul. San Lorenzo 15 - tel. 778380

DEŽURNA SLUŽBA (24 ur na 24) - tel. 93515

Prevedel jih je Kajetan Kovič

Prešernove nemške pesmi v slovenščini

Z izdajo Prešernovih nemških pesmi v slovenskem prevodu Kajetana Koviča - **V tujem jeziku napisal sem knjigo, Prešernove nemške pesmi. Ob 140-letnici Prešernove smrti** - je Cankarjeva založba opravila pomembno kulturno dejanje. Pravajalec, ugledni slovenski pesnik Kajetan Kovič, in založba sta prispevala tehten doprinos ne

Blagorodni gospodični Alojziji Hrovatovi

Le kratko ima še sonce pot in šele zdaj sem zvedel, da dnēs obhajate svoj god; res krivo sem naredil, da sem prepozno pratko odprl in popolnoma prezrl, kdaj svetega Lojza praznujō; vendar morda glede na to, da slednji dan in prav vse leto srce želi vam srečo vneto, ne bom nevljuden kar spoznan, čeprav z vezilom sem kesan.

(Prevedel Oton Župančič)

Blagorodni gospodični Alojziji Chrobathovi

Že dan končal je svojo pot, ko prejmem sporočilo, da danes je vaš ljubi god; vem ni opravičilo, da v pratiki prav na ta dan prepozno sem obrnil stran, ko sveti Alojz god slavi; a naj se greh mi oprosti, saj z dobrimi željami vsak dan bedim nad vami, zato sodite milo s tem poznim me voščilom.

(Prevedel Kajetan Kovič)

samo k slovenitvi vsega Prešernovega nemškega opusa, temveč vsej slovenski kulturi. Prešernove pesmi, napisane v nemščini, so namreč že od nekdaj vznemirjale slovenske kulturnike in ob postavitvi Prešernovega spomenika v Ljubljani (leta 1905) je bil izrečen javen poziv slovenskih pesnikov, naj se lotijo tega dela. Res pa je, da so že prej prevajali Prešerna. Tako je že Stanko Vraz prevedel nekatere Prešernove nemške pesmi v slovenščino, vendar so bile odkrite šele po zadnji vojni. Prevajal jih je tudi jezikoslovec Luka Pintar, kasneje Anton Medved in tudi Simon Gregorčič je prevedel eno pesem. Prešernove nemške pesmi so prevajali Lili Novy, Dušan Ludvik, Janko Glazer, Tine Debeljak, Blaž Mavrel, Janko Moder. V celoti pa so vse pesmi, ki jih je Prešeren napisal v nemščini

prevedli Alojz Gradnik, Oton Župančič in Anton Sovre, vsi po zadnji vojni. Župančič je dolgo odlagal s tem delom, ker mu je bilo prevajanje iz nemščine malo pri srcu, deloma je spoštoval veličino Prešerna. In tako se je šele ob koncu svojega življenja lotil prevajanja Prešerna, mestoma manj uspešno kot bi pričakovali. Zdaj se je tega dela lotil Kajetan Kovič, ki je nekatere slovenske prevode Prešerna objavil že v Sodobnosti leta 1980, zdaj pa se je na pobudo Cankarjeve založbe lotil še drugih Prešernovih nemških pesnitev. Pri tem ni toliko pomembno, da se razporeditev gradiva razlikuje od drugih knjižnih objav Prešerna, deloma tudi od objave v zbranih delih slovenskih pesnikov in pisateljev. Pomembnejše je, da se je tega dela lotil sodobni slovenski pesnik srednje generacije in da so njegovi prevodi Prešerna izšli v okusno opremljeni knjigi (Bronislav Fajon), ki bo v veselje vsem ljubiteljem Prešerna in poezije sploh. Drobna knjiga sodobnega formata pomeni glede na vsebino in pojav sam majhen a posebne zabeležbe vreden dogodek na knjižnem trgu in v slovenski kulturi nasploh.

Če primerjamo originale in Kovičeve prevode ter ob tem listamo po ostalih prevodih (zlasti Župančičevih) lahko ugotovimo, da se Kovičevi prevodi precej razlikujejo od dosedanjih; od originala pa v tem, da so pesmi svobodnejše. Predvsem je Kovičev jezik sodobnejši, njegova dikcija je prilagojena bralcu današnjega časa. Deloma sicer odstopa od Prešernovega verza. Poglavitno pa je, kar je opazno takoj, da Kovič uporablja besede in slog drugih Prešernovih slovenskih pesmi in tako tudi nemške poezije približa slovenskemu ušesu. Zato se nam Kovičevi prevodi zde mnogo bližji, bolj Prešernovi, obenem pa sodobnejši. Sicer pa na to okoliščino, ki je takoj opazna vsakemu bralcu Kovičevih prevodov, opozarja prevajalec sam v spremni besedi. Ob tem pripominja, da svojih prevodov ni hotel ne arhaizirati ne modernizirati. Tudi slovar Prešernovega pesniškega jezika je uporabljal previdno, dajal pa je prednost nevtralniji sodobni jezikovni podobi. Pri tem so ga redki verzi pripeljali do identičnih formulacij drugih prevajalcev, čeprav njihovih prevodov ni konzultiral, da ga ne bi motili pri lastnem izrazu. Vsekakor gre za izvirno, tehtno, sodobno, gladko tekočo, moderno prevajanje Prešernovih nemških pesnitev, tako da prevode uživamo ne kot neke nasilne prevode temveč kot tehtne, samostojne Prešernove umetniške stvaritve. V tem pa je še poseben pomen tega prispevka Kajetana Koviča k prešerniani.

Sl. Ru.

Svoja dela razstavljajo Oman, Berger, Primig in Wörgötter

Avstrijski slikarji v TK Galeriji

Z zadnjo razstavo je Galerija Tržaške knjigarne storila nadaljnji korak v uredništvu svojega kulturnega projekta, v katerega sodi tudi seznanjanje z likovno ustvarjalnostjo dežel ob meji. Še do prihodnjega četrta bodo v galeriji namreč na ogled dela štirih avstrijskih slikarjev, ki so s svojo raznolikostjo in ne glede na umetniške dosežke precej reprezentančna za vso avstrijsko likovno sceno. Tej reprezentančnosti botrujeta po eni strani pripadnost različnim generacijam, po drugi pa različen pristop do umetnosti ter umetniških izraznih možnosti. Ni naključje, da ti štirje slikarji predstavljajo med drugimi Avstrijo v umetnostnem projektu »Umetnost brez meja«, ki ga prirejajo Avstrija, Italija in Slovenija. V TK Galeriji razstavljajo namreč 54-letni Valentin Oman, ki živi v Beljaku in je od vseh štirih najbolj znan, 46-letni Franz Berger in 38-letni Robert Primig iz Beljaka ter 34-letni Thomas Wörgötter, ki je prav tako iz Beljaka, a živi in dela v Berlinu.

Najbolj sorodna, pa čeprav tudi med njima obstajata velike razlike, sta si Oman in Berger, ki spadata v tisto generacijo umetnikov, ki je dedič »velike« sezone informalne umetnosti. Oba izhajata namreč iz sole abstraktne in gestualne umetnosti. Oman, bolj kot Berger, se predaja spontanosti umetniške geste, a vseeno ohranja neko figurativno podlago, ki se v zadnjih letih opredeljuje za človeški lik. Slike, razstavljene v TK Galeriji, so brez naslova, a kažejo velike sorodnosti z njegovim ciklusom »postmodernega človeka«, ki je preživel vse katastrofe (v prenesenem pomenu) sodobne tehnologije in sodobnih vrednot in obstaja zato samo iz fragmentov. Umetniški učinek pa dosega Oman z mojstrskim niansiranjem barv, ki postanejo (kot v primeru slik, ki jih je razstavil v galeriji TK), pravcati tematski sklopi.

Če Oman privilegira gesto in barvo, pa posveča Berger svojo pozornost predvsem slikarski materiji, iz katere dobesedno rastejo njegove slike. Materija, ki je lahko anorganska, sintetična, lahko pa celo organska, ga navdihuje s svojo snovnostjo, s svojimi fizičnimi značilnostmi. Zato so njegove slike v vsakem smislu oprijemljive, snov, ki se tvori v relief, pa beži v prostor. Zaradi tega postanejo slike res živa prisotnost v prostoru.

Veliko bolj konceptualna pa sta mlajša umetnika Primig in Wörgötter, ki se preizkušata v neklasičnih tehnikah in pristopih. Primig »razgrajuje« tradicionalni slikarski prostor, like in kretajo, s tem da z različnimi posegi polni prostor, ki nikakor ni več enakomerno polje. Liki so raztreseni po vidnem polju, Primig pa jih »proizvaja« na različne načine, tako da nalepi kopije že znanih mojstrov, da dorišuje svoje, v glavnem vsakdanje, predmete, in da jih delno prekrije z »zaveso« hitrih grafizmov. Na ta način čisto zavestno podira sakralno »auro« umetnosti, ki naj bi izražala večne vrednote, kakršne v današnjem svetu niso več možne.

Hvalevredna pobuda Izvršnega odbora ZKP

Knjige primorskih književnikov za občinsko knjižnico v Saležu

Pretekli teden je bil v Sežani 3. sešatek izvršnega odbora Združenja književnikov Primorske. Na dnevnem redu je bila sicer tekoča problematika, vendar so se odborniki domenili tudi za nekaj konkretnih akcij.

Združenje je sklenilo, da sproži med književniki Primorske akcijo, da bi prispevali v knjižni fond pred kratkim odprte občinske knjižnice v Saležu (Zgonik) vsak po eno svojo knjigo. Zato poziva IO Združenja književnikov Primorske vse pisatelje na Primorskem, da poklonijo kakšno svoje delo knjižnici v Saležu. Pisatelji s Tržaškega in Goriškega, ki to nameravajo, naj pustijo knjigo v Tržaški knjigarni, pisatelji Primorske na slovenski strani pa naj pošljejo svoje knjige na ZKO Sežana, Partizanska 15. Rok oddaje poteče 30. oktobra, predajo knjig pa bosta Združenje in Uprava knjižnice povezala z literarnim večerom.

Na seji je bil govor tudi o finansiranju ZKP, ki je trenutno brez sredstev, a skuša vseeno delovati v upanju, da bodo nekatere že podvzete akcije obrodile vsaj tolikšen sad, da bo omogočeno preživetje, dokler ne pride Združenje do rednih dotacij.

Odborniki so nadalje potrdili 3. december kot datum pesniškega srečanje z literarnim večerom v Mačkollah v sodelovanju s tamkašnjim kulturnim društvom Primorsko.

Predstavitve del primorskih avtorjev, ki so izšla, ali še bodo, v tekočem letu, pa bo najbrž zdrknila na februarjski termin in sicer v okvir Postojnskega kulturnega tedna. Organizacijo večera je prevzel Postojnčan Stojan Ržek. Na seji je bilo še poudarjeno, da se mora čimprej sestati komisija za pripravo četrth Premskih razgovorov in da je tik prej zdajci posvet o revijah in založbah. Na posvetu se bodo dotaknili žgoče problematike izdajanja knjig po objektivnejših kriterijih ter objavljanja in sodelovanja v revijah. Predvsem pa bi bila nujna globlja povezanost med revijami, avtorji in založbami. (ris)

Robert Primig: Fragment neke mačke

Wörgötter pa se opriema najnovejših tehnik in uporablja »laserski« čopič, ki učinkuje kot neke vrste grafika. Na drobni in majhnih lističih poustvarja nove znake tehnološkega človeka, ki se ne prepozna več v starih oblikah. Če stare oblike so, pa jih Wörgötter uporablja podobno kot Primig in jih vgrajuje v tuje okolje, ki prav tako priča o fragmentaciji današnjega človeka.

B. G.

V Ilirski Bistrici je zaživela galerija Hodnikovi malni

Po nekajmesečnem premoru, ki je bil posledica finančnih težav zasebnega galerista in slikarja Rostisava Pavlovskega, ki je več let uspešno vodil svojo Malo likovno galerijo, so pred dnevi v Ilirski Bistrici ponovno pripravili privlačno kulturno prireditev. Z otvoritvijo razstave del domačega slikarja Jožeta Šajna in literarnim večerom sežanskega pesnika Davida Terčona sta namreč občinska kulturna skupnost in knjižnica Maksa Samse promovirali galerijo Hodnikovi malni, ki bo nadaljevala tradicijo priljubljene Male likovne galerije. Poleg razstave Šajnovih del obljublja občinska kulturna skupnost ljubiteljem še več podobnih doživetij ter predstavitev bistriških kulturnih in etnografskih posebnosti, ob tem, da bo ostala odprta tudi zunanjam kulturnim tokovom. (J. O.)

Sreda, 4. oktobra

Babje leto še žari in zato grem v Karlovy Vary, stari Karlsbad, kamor so nekoč hodili vsi, ki so imeli poleg revmatizma, diabetisa in drugih bolezni, še rang in denar. Peljem se z avtomobusom polnim starejših Čehinj in Čehov, ki so tako olitani, da se med seboj pogovarjajo šepetaje. Peljemo se po dobro asfaltirani cesti (zakaj nisem prišel z avtom!) skozi očarljivo gričevnato pokrajino, ki se je je jesen s svojimi žoltimi barvami komaj dotaknila. Karlovy Vary leži v globeli, skozi katero teče rečica: hiše se vzpenjajo v strmo pobočje precej visoko in so zidane v vrstah ena nad drugo, kot v nekakšnem koničastem amfiteatru. Najprej zagledam ogromen hotel v čistem realsocialističnem slogu, ki bi ga, če bi lahko ukazal, dal takoj podreti. Zakaj se socializem, tudi takrat, ko je imel najboljše namene, ni znal izogniti megalomaniji in banalnosti? Morda, ker so bili ljudje, ki so v njegovem imenu vladali, sami moralne spake? Če človek pomisli na kakšnega Gottwalda in na njemu podobne, bi rekel, da to drži.

Ko imam za sabo realsocialistični mavzolej, stopim v naivno brezskrbni včerajšnji svet: palače, kolonade, mostovi neke daljne dobe, ki jo poznam iz pisanja Stefana Zweiga ali Thomasa Manna. Grem mimo hiše, kjer je živel Goethe, ki se je kar dvanajstkrat zaporedoma tu zdravil (Moja eksistenca bi bila povsem drugačna brez tega izvira), in potem še mimo hotela, kjer se je ustavil nesrečni Gogolj. Ali ni Belinskij umrl v Karlsbadu? Vsekakor je sem prihajal Nikola Pašić.

Za trenutek me ima, da bi prišel sem na počitnice. Toda mesto, razen redkih hotelov, skoraj razpada, in po pravici povedano, realsocializem med počitnicami lahko preneša samo v Sloveniji, in še tam ne brez pogoste nejevolje.

Ob pol sedmih sem spet v Pragi. Telefoniram Steigerwaldu, ki mi pravi, da je zame rezerviral karto v Narodnem Divadlu. Toda naj pohitim, ker se predstava začne že ob sedmih. V naglici dobim taksi, deset minut kasneje sem že v loži, ne brez notranjega vznemirjenja. Ta mogočni

dom so Čehi zgradili pred 100 leti kot dokaz, da je Praga njihova prestolnica, središče češke besede. Ves narod je zanj prispeval — predsednik odbora je bil častiljivi Palacky — in ko je zgradba komaj nekaj mesecev po otvoritvi (1881) zgorela, so v rekordnem času zgradili novo. V določenem smislu je Narodni Divadlo prednik

Pogled na Narodni Divadlo v Pragi

Pražki dnevnik

Jože Pirjevec

našega Kulturnega doma v Trstu. Češki zgled je bil namreč nalezljiv. Zunanost spominja na dunajsko opero, notranost je vsa v zlatu — pač po okusu nekega bohotnega meščanstva, ki ni štedilo, ko je bilo treba Nemcem pokazati, kaj so in koliko zmorejo Čehi. Vse odpušчам in se celo veselim pozlate z naivnostjo svojega očeta, ki je vedno gledal na Prago kot na slovenski Jeruzalem.

Igrajo Büchnerja — Dantonova smrt. Igrajo z dovršenostjo, kot se spodobi za osrednjo sceno dežele. Mogočne kulise, odlični igralci, dobra, deloma nekonvencionalna režija. Gre spet za problem revolucije in njene degeneracije, problem, ki očitno danes zelo zaposluje vsakega češkega mislečega človeka. Imenitna režiserjeva zamisel: na odru se v ključnih trenutkih pojavi stavec, obložen s kovčki, ki pred krvavimi revolucionarji, tako zagledanimi v svoj prav, da trpljenja bližnjika ne znajo zaznati več, beži, beži in beži.

Četrtek, 5. oktobra

Zjutraj sprehod po Pragi, obiščem nekaj galerij in antikvariatov. Kako lepo so uredili Prikope in Vaclavske nemesti. Človek bi v tej lepoti skoraj pozabil na Jana Palacha in na njegov kres. Praga — mesto, kjer naša strešica, ki tako moti v Trstu nacionaliste, sestavlja telefontonskih imenikov in časnikarje lokalnega italijanskega časopisa, slavi svoj triumf. Povsod jo najdeš, tudi nad črko r, kjer ponazarja glas, ki ga je (to vem od Igorja, ki zna Guinnessovo knjigo rekordov skoraj na pamet) od vseh človeških glasov tujcu najtež-

je posnemati. Ob 12.00 kosilo v moji drugi priljubljeni restavraciji, Valdštejska hospoda, ob 2.00 sešatek s Steigerwaldom in direktorjem gledališča Na Zabradi. Dr. Vodička je pri šestdesetih — človek prijetnega videza, zanimivega pogovora. Govorimo o težavah, skupnih vsem upraviteljem gledališč, nato o razmerah na Češkem. Problem beguncev iz DDR, ki so se zatekli v zahodnonemško ambasado, je spravil češko vladu v hudo zagato. Njeno srce bije v sozvočju z Vzhodnim Berlinom, uho pa mora prisluhniti ukazom iz Moskve. Na Češkem so razmere kristalizirane v pričakovanju nečesa, kar se bo neizbežno zgodilo, pa nihče ne ve, kaj, kdaj in kako.

Na mojo nekoliko netaktno opazko, da je takšna situacija zelo češka, Vodička odgovarja, da od ljudi, ki so kot on v nekaj desetletjih doživeli pet preobratov, ni kaj pričakovati. Kaj pa Charta 85? Nekaj izoliranih intelektualcev. Cerkev? Historično ni nikoli igrala politične vloge in je tudi danes ne bo, čeprav mladi odkrivajo vero. (Spomnim se na Liehma, ki je pred kratkim dejal, da so komunisti dosegli to, da so Čehi začeli hoditi v cerkev. Neki drugi znanec ugotavlja, da so ljudi tudi prisilili učiti se nemščine. Pet milijonov prebivalcev obmejnega področja spremlja vsak dan oddaje iz BRD).

Zvečer me vabijo spet v svoje gledališče, kjer bodo igrali Tri sestre A. P. Čehova. Zelo se tega veselim, ker se Čehova nikoli ne naveličam. Nisem razočaran: sovjetski režiser nocojšnje predstave je mojstrsko poudaril nezmožnost komunikacije med ljudmi, vsako osebo na odru je zaprl v njen mali pekel in jo kot ličinko na bučki predstavil naši radovednosti (in sočutju). Kajti, kako ne čutiti z junaki Čehova, če v tem ali onem neizbežno odkriješ del samega sebe?

Ker je oder majhen, je scenograf domiselno rešil problem tako, da je postavil del dogajanja v zakulisje, mi pa ga vidimo v ogledalu. Igralci so odlični, tudi stranske vloge so izdelane do potankosti. Presune me Irina: mlada, inteligentna, nevrotična, živa.

(Se nadaljuje)

Na prvih tekmah drugega kola v evropskih nogometnih pokalih

Dober izkupiček italijanskih in jugoslovanskih ekip

Van Basten si je izbral enajstmetrovko dokaj sumljivo...

POKAL PRVAKOV
MILAN - REAL MADRID 2:0 (2:0)
STRELCA: Rijkaard v 8' in Van Basten (enajstmetrovka) v 13'.

MILAN: G. Galli, Tassotti, Maldini, Colombo, Costacurta, Baresi, Simone (Borgonovo od 83'), Rijkaard (Donadoni od 46'), Van Basten, Ancelotti, Evani.

REAL: Buyo, Chendo (Losada od 78'), Gordillo, Schuster (J. Llorente od 14'), Hierro, Ruggeri, P. Llorente, Michel, Sanchez, Martin Vasquez, Sanchis.

MILAN — Začetek je obetal reprizo lanskega slavlja Milana na San Siru, a kmalu se je izkazalo, da okrnjena Sacchijsva vrsta (manjkala sta Gullit in F. Galli, Rijkaard se je huje poškodoval v prvem polčasu, Donadoni pa je odigral le zadnjih 45') letos zaenkrat ne more igrati v sijajnem lanskem slogu, a tudi Real je brez Butraguena bolj malo nevaren. Tako sta se obe enajsterici brž sprijaznili in (v bistvu) zadovoljili z nastalim izidom, ki Špancem v povratni tekmi še dopušča nekaj možnosti.

Nesrečni junak večera je bil zahodnonemški sodnik Schmidhuber, ki je z opomini dobro zatiral grobosti, a je zagrešil vrsto napak, najhuje ob priliki drugega zadetka, ko je v korist Milančanov piskal enajstmetrovko za prekršek vratarja Buya nad Van Bastnom zunaj kazenskega prostora.

Malo zatem pa je nesporno zaustavil protinapad Reala.

Daleč najboljši mož je bil Van Basten, čeprav je tudi pripravil odlično priložnost za tretji zadetek.

Tekmo si je ogledalo skoraj 70 tisoč gledalcev z rekordnim dobičkom 3 milijard in 239 milijonov lir.

POKAL POKALNIH ZMAGOVALCEV
GRONINGEN - PARTIZAN 4:3 (2:2)
STRELCI: Mayer v 16', Bajović v 32', Denkharp v 36', M. Djurovski v 45', Roosin v 49', Koeversmans v 76', M. Djurovski v 83'.

GRONINGEN: Lodewijks, Koeversmans, Bookweg, Wilson, Koorman, Van Dijk, Sinkgaaven, Roosin, Mayer, Denkarp, Eijkelkamp.

PARTIZAN: Omerović, Stanojković, Djurdjević, Spasić, Kljajević, Vujačić, Bajović, Milojević, Šćepović, Djurovski, Bogdanović.

GRONINGEN — Glede na to, kar so pokazali, so lahko nogometaši Partizana res zelo zadovoljni s končnim izidom. Dosegli so tri povsem posrečene gole, a trener Golac in vodstvo se morajo resno zamisliti nad katastrofalno igro Beograščanov. Še sreča, da Groningen ni pokazal ničesar, razen velike volje in odlične telesne pripravljenosti. Gostitelji so pripravili veliko priložnosti za zadetek in Beograščani se morajo zahvaliti svojemu vratarju Omeroviću, če niso doživeli hujšega poraza.

POKAL UEFA
C. ZVEZDA - ŽALGIRIS 4:1 (3:0)
STRELCI: Savičević v 29', Kanatlarovski v 31', Pančev v 33', Držić v 56' in Norbekovas v 70'.

POKAL PRVAKOV		
Osmina finala	1.tekma	2.tekma
Malmoe (Šve.) - Malines (Bel.)	0:0	1.11.
Marseille (Fr.) - Aek Atene (Gr.)	2:0	1.11.
Sparta Praga (ČSSR) - Sredets (Bol.)	2:2	1.11.
Milan (It.) - Real Madrid (Šp.)	2:0	1.11.
Dnjeper (SZ) - Tirol Innsbruck (Av.)	2:0	1.11.
Bayern (ZRN) - Nentori 17 (Alb.)	3:1	1.11.
Steaua Bukar. (Rom.) - Eindhoven (Niz.)	1:0	1.11.
Honved (Madž.) - Benfica (Port.)	0:2	1.11.

POKAL POKAL. ZMAGOVALCEV		
Osmina finala	1. tekma	2. tekma
Anderlecht (Bel.) - Barcellona (Šp.)	2:0	1.11.
Groningen (Niz.) - Partizan BG (Jug.)	4:3	1.11.
Admira (Av.) - Ferencvaros (Madž.)	1:0	1.11.
Borussia Dort. (ZRN) - Sampdoria (It.)	1:1	1.11.
Monaco (Fr.) - Dinamo Berlin (NDR)	0:0	1.11.
Valladolid (Šp.) - Djurgarden (Šve.)	2:0	1.11.
Panathinaikos (Gr.) - Dinamo (Rom.)	0:2	1.11.
Torpedo Mosk. (SZ) - Grasshoppers (Švi.)	1:1	1.11.

CRVENA ZVEZDA: Stojanović, Jurić, Marović, Kanatlarovski, Držić, Najdovski, Prosinečki, Savičević (Stoš), Pančev, Stojković, Mrkela (Lukić).

ŽALGIRIS: Martinkienas, Fridrikas, Sukristov, Majžekis, Kvirkuskas, Tautkus, Baranauskas (Žekas), Ivanauskas, Jakubauskas, Rasjukas, Narbekovas.

BEOGRAD — Crvena zvezda bi bila pred povratnim srečanjem v Vilnjusu praktično že na varnem, če ne bi v drugem polčasu povsem po nepotrebnem dovolila Sovjetom, da zmanjšajo zaostanek štirih golov. V prvem delu tekme so Beograščani naravnost blesteli in pokazali vse svoje znanje. Tako je bilo tudi v prvih desetih minutah nadaljevanja, ko so že vodili s 4:0, nato pa so precej popustili in gostje so prišli do izraza ter so dokazali, da niso slaba ekipa. Trener Crvene zvezde Šekularac je bil vsekakor z razpletom zadovoljen.

PARIS S. GERMAIN - JUVENTUS 0:1 (0:0)

STRELEC: Barros v 65'.

PARIS S.G.: Bats, Tanasi, Bosser (v 68' Llacer), Bibard (v 68' Bravo), Jeannol, Charbonnier, Perez, Sene, Vujović, Susić, Calderon.

JUVENTUS: Tacconi, Napoli, De Agostini, Galia, Bonetti, Fortunato, Alejnikov, Barros, Zavarov, Marocchi, Schilaci (v 82' Casiraghi).

SODNIK: Blankenstein (Nizozemska). KOTI: 6:1 za Paris S.G. OPOMIN: Bonetti (J). GLEDALCEV: 20 tisoč.

PARIZ — Juventus se je prerodil prav na najvažnejšem srečanju zadnjega obdobja. Trener Zoff je namreč premaknil mladega Fortunata na vlogo libera namesto Tricella, Napoli je po sili razmer postal branilec, Galia pa se je premaknil na sredino igrišča. Juventus je tako postal učinkovit, pomagala pa mu je tudi ne povsem racionalna taktika domačinov, saj so napadali ter se izpostavljali res učinkovitim napadom Zoffovih varovancev. Slednji so tudi dosegli odločilen zadetek z učinkovito akcijo, ki jo je z lahkoto zaključil Rui Barros.

Žal moramo tudi tu pisati o vandalskih dejanjih "navijačev", ki so s kamni napadli avtobus Juventusa ter nato besedno, v italijanski, žalili italijanske navijače, ki so bili mirni in nič kaj napadalno razpoloženi, ko pa je bil Juventus boljša ekipa na igrišču.

WETTINGEN - NAPOLI 0:0

WETTINGEN: Stiel, Germann, Schepull, Heldmann, Rueda, Kundert, Iacobacci, Bertelsen, Lobmann (v 81' Romano), Svensson, Corneliusson.

NAPOLI: Giuliani, Ferrara, Francini, VCripa, Alemão, Baroni, Fusi, De Napoli, Careca, Maradona, Carnevale (v 46' Mauro).

SODNIK: Cruciunescu (Romunija). KOTI: 9:2 za Wettingen. OPOMIN: Svensson. GLEDALCEV: 22 tisoč.

ZÜRICH — Napoli se v Zürichu ni izkazal, vendar pa se bo vseeno, če seveda ne bo prišlo do nepredvidenih čudežev,

POKAL UEFA		
Šestnajstina finala	1. tekma	2. tekma
Bruges (Bel.) - Rapid Dunaj (Av.)	1:2	1.11.
Florentina (It.) - Sochaux (Fr.)	0:0	1.11.
Sion (Švi.) - Karl Marx Stadt (NDR)	danesh	1.11.
Koln (ZRN) - Spartak Moskva (SZ)	3:1	1.11.
Zaragoza (Šp.) - Hamburg (ZRN)	1:0	31.10.
Paris SG (Fr.) - Juventus (It.)	0:1	1.11.
Crvena zvezda (Jug.) - Žalgiris (SZ)	4:1	1.11.
Hibernian (Škot.) - Liege (Bel.)	0:0	31.10.
Antwerpen (Bel.) - Dundee Un. (Škotska)	4:0	31.10.
Dinamo Kiev (SZ) - Banik Ostrava (ČSSR)	3:0	1.11.
Rovaniemi (Fin.) - Auxerre (Fr.)	0:5	31.10.
Werder Bremen (ZRN) - Austria (Av.)	5:0	31.10.
Zenit Leningrad (SZ) - Stuttgart (ZRN)	0:1	1.11.
Wettingen (Švi.) - Napoli (It.)	0:0	1.11.
Porto (Port.) - Valencia (Šp.)	3:1	1.11.
Wien (Av.) - Olympiakos (Gr.)	2:2	2.11.

● Četrtna finala bo 7. in 21. marca; polfinale 4. in 18. aprila.

uvrstil v osmino finala pokala UEFA. Maradona in tovariši so pravzaprav igrali še precej površno, saj bi kmalu prejeli zadetek, saj je nasprotnikov libero z gavo preusmeril žogo v drog, ko je bil Giuliani že premagan. Švicarji niso niti igrali slabo, vendar pa je bila tehnična razlika med obema ekipama le prevelika.

FIORENTINA - SOCHAUX 0:0

FIORENTINA: Landucci, Pioli, Volpentina, Faccenda, Pin, Battistini, Buso, Dunga, Datrycia, Baggio, Kubik.

SOCHAUX: Bousset, Croci, Tihy, Silvestre, Hadžibegić, Lucas, Carrasco (v 63' Morin), Laurey, Lada (v 71' Oudjani), Baždarević, Thomas.

SODNIK: Nemeth (Madžarska). OPOMIN: Silvestre in Morin. GLEDALCEV: 18 tisoč.

PERUGIA — Tekma je bila na zelo nizkem tehničnem in agonističnem nivoju, tako da je zelo čudno, da so bili sicer če precej redki gledalci zelo potrpežljivi, saj so prav do konca tekme čakali prepoved svojih ljubljencev. Sedaj je že očitno, da je ekipa v krizi, saj zavzema tudi v prvenstveno mesto prav pri dnu lestvice. Edino resnično priložnost je imel Dunga v 25', ki je streljal z bližave, vendar pa je nasprotni vratar za las ujel njegov strel. V drugem delu tekme je bila igra še grša, če je to sploh še mogoče, le na koncu so se domačini malo razigrali, vendar se tudi takoj umirili. Sedaj so seveda Francozi veliki favoriti za uvrstitev v osmino finala pokala UEFA.

Na gimnastičnem SP v Stuttgartu

Sovjetinje ekipne prvakinje

STUTTGARD — Na gimnastičnem SP je Sovjetska zveza (397,093 točke) 11. osvojila ekipni naslov prvaka. Druga je Romunija (394,391), tretja pa Kitajska (392,116), Italija pa se je uvrstila na 14. mestu (378,139). Od azzurr je bila najboljša Tržačanka Kirchmayerjeva, ki se je skupaj z rojakinjo Volpijevo uvrstila med 36 finalistk mnogobojna za posameznice.

Triestina brez obrambe

MILAN — Obrambi Triestine bo v nedeljo nemara trda predla. Športni sodnik je včeraj obravnaval sodniške zapisnike tekem 8. oktobra in je v B ligi med drugimi za eno kolo diskvalificiral libera Tržačanov Consagro (ki je bil v Pisi izključen) in branilca Polonio. Igralec Pescare Bruno pa bo moral preskočiti kar tri kola, ker je prisilil k lofotu nasprotniku.

V A ligi je bila za dve kolo diskvalificiran Costacurta (Milan), za eno pa Berthold (Roma), Bonetti (Bologna), Caniggia (Atalanta), Dell'Oglio (Fiorentina), Esposito (Cesena), Giordano (Bologna) in Manfredonia (Roma).

Bologna s tretjim tujcem

MILAN — Na jesenski kupoprodaji ni borzi je Bologna sporočil najetje za

hodnonemškega veznega igralca Herberta Waasa (26 let), ki je v zadnjih sedmih sezonah igral za ekipo Bundeslige Bayer Leverkusena.

Benjamin še ni podpisal

MILAN — Izvedelo se je, da as NBA lige Benoit Benjamin še ni podpisal pogodbe z milanskim Philipsom, temveč se s tem klubom njegovi odvetniki šele pogajajo. Baje so nastopile nekatere težave finančnega značaja.

Televizijski napor za turnir Mc Donald's

MILAN — Za košarkarski turnir Mc Donald's (z nastopom NBA ekipe Denver Nuggets, Philipsa, Jugoplastike in Barcelone) vlada v Rimu veliko pirčkanje, družba Fininvest, ki si je zagotovila televizijski prenos (oddajal ga bo TV Koper), pa zastavlja vse sile, da bi čimbolj uspešna, saj mora med drugim pripraviti posebne oddaje za ameriški televizijski družbi ABV in TNT. Tako bo v dvorani PalaEUR delovalo kar devet kamer, od teh tri ob robu igrišča. Počasne posnetke bo mogoče gledati s petih zornih kotov. Turnir Mc Donald's se bo začel jutri s tekmo Denver - Barcelona in Jugoplastika - Philips.

Ruzzier v Švici uspešen v štafeti

V nedeljo se je v švicarskem kantonu Ticino odvijala 28. izvedba štafete v hitri hoji od Airola do Lugana. Tekmovanje je dolgo 100 km in je razdeljeno na 5 delov dolgih od 16 do 21 km. Letošnja konkurenca je bila od vseh dosedanjih gotovo daleč najkakovostnejša, saj se je na startu predstavilo rekordno število 19 ekip iz 8 evropskih držav, med katerimi je bila cela vrsta državnih reprezentantov ter olimpijcev. Najkakovostnejšo ekipo so poslali Čehoslovaki, ki so imeli v vrstah Dukle iz Banske Bistrice atlete kot Blazek, Mrazek, Szikora, Zahonček ter Kollar, vsi državni reprezentanti. Prav ta ekipa je tudi premočno zma-

gala z 11' prednosti pred ekipo Fiamme Gialle iz Rima, kateri je sledila sovjetska ekipa iz Litve, v vrstah katere je nastopil reprezentant Kazlauskas ter ekipa iz Varšave z olimpijcem Bulakovskim.

Kot osma je na cilj prispela ekipa Centro Lazio iz Rima, v vrstah katere je nastopil tudi slovenski atlet Ruzzier, ki je v svojem delu, dolgem 21 km, največ pripomogel k visoki uvrstitvi svoje ekipe. To je bila zanj tudi zadnja letošnja tekma, saj bo sedaj končno nastopil trenutek oddiha po res naporih sezoni, ko je nastopil na vseh možnih razdaljah po polovici Evrope.

šport na primorskem

Prvi zmagi Postojne in Mlinotesta

Še druga dva primorska zvezna ligaša - košarkarji Postojne, člani 1. B zvezne lige in rokometarji Ajdovskega Mlinotesta, ki nastopajo v drugi zvezni ligi, sta dosegla prvi zmagi. Postojncani so na Reki presenetljivo, z 79:78 premagali Kvarner, Ajdovke pa doma Ugled z 22:21.

Z različnim uspehom so igrali nogometaši. Koper je v tekmi medrepubliške lige igral v Zagrebu z istoimensko ekipo sicer 0:0, toda po streljanju 11-metrovk izgubil točko. Od obeh slovenskih ligašev je zadovoljila Izola, ki je doma premagala Elkorj s 3:0, medtem ko so Vozila na domačem terenu samo remizirala z Medvodami (1:1). V območni ligi so obe točki iztržili le Ajdovci, v primorski pa vztrajata na vrhu Vodice in Rakek. Izvrstno se držijo odbojkarice in odbojkarji, ki nastopajo v drugih zveznih ligah. Salonit je premagal Ljubinje s 3:0, dekleta Nove Gorice pa LIK Kočevje s 3:2. In tudi obe drugoligaški namiznoteniški ekipi sta nezadržni. »Žrtvi« Primexa in Semelele sta bila tokrat Jajce in tuzlanska Jedinstvo Kreka.

Črno soboto pa je doživel izolski rokomet, saj sta tako moška kot ženska ekipa (obe v slovenski ligi) izgubili. Vnovič so zmagali Ajdovci in igralka iz Škofij, izgubil pa še Jadran. Po pričakovanju sta bili poraženi tudi košarkarski vrsti Kopra (moška republiška liga) in Cimos (ženska liga).

Najbolj množičen športni dogodek ob koncu prejšnjega tedna na Primorskem je bil kros Dela na koprski Bonifiki. Največ so »odnesli« Velenjčani, ena zмага pa je ostala na obali. V Portorožu pa se je končalo slovensko šahovsko prvenstvo, ki ga je dobil Plesec. (dk)

Turnir ob odprtju balinišč

V nedeljo, 22. oktobra, bodo v novogoriškem Športnem parku predali namenu preurejeno in pokrito balinišče, ki pomeni veliko pridobitev za nadaljnji razvoj te panoge v mestu. Ob tej priložnosti pripravljajo tudi močan turnir četverek, na katerem bodo nastopile ekipe iz zamejstva in Primorske. Program se bo v nedeljo pričel ob 8.30. (E. Čurlič)

Pohod in tek po Panovcu

Novogoriška ZTKO in tekaška sekcija Utrip pripravljata v nedeljo, 22. oktobra, četrto izvedbo pohoda in teka po Panovcu za pokal Casinò. Udeleženci bodo lahko izbirali med 7 ali 16 kilometrov dolgo progo, ki bo potekala večji del po gozdnih poteh, nekaj pa tudi po mestnih ulicah. Start in cilj, že lepo uveljavljene ekipe, bo pred hotelom Park v Novi Gorici. Tekalci, oziroma pohodniki se bodo na pot podali ob 10. uri, do cilja pa bodo morali priti vsaj v dveh urah in pol. Prijave posameznikov bo prireditelj sprejemal vse do 9.45 na dan tekmovanja, organizirane skupine pa se morajo prijaviti do petka, 20. oktobra na novogoriški ZTKO (tel. 003865/23020 ali 22673). Vpisnina znaša 50 tisoč din za odrasle ter 10 tisoč za otroke. Na cilju bodo prijavljene skupine z več kot 15 člani dobile posebno priznanja. Prireditev bo ob vsakem vremenu. (E. Čurlič)

Za Pionirski pokal Slovenije

Kopica pokalov v Solkan

Letošnja sezona ni bila uspešna le za že uveljavljena imena solkanskega in novogoriškega kajakaškega športa, ampak so se zelo izkazali tudi mladi divjevođaši. Po zadnjem tekmovanju v Solkanu, so kar trije mladi tekmovalci Soških elektrarn dobili kar po dva pokala za skupni zmagi v slalomu in spustu v seriji tekmovalcev za Pionirski pokal Slovenije. Pravi junak letošnje sezone pa je nedvomno bil Rok Kodelja, ki je zmagal na vseh petih slalomih in vseh petih spustih v kategoriji mlajših pionirjev. Skratka, lahko rečemo, da se za prihodnost solkanskega kajakaštva ni treba bati. Očitno za zdajšnjimi šampioni rastejo že novi. (Ervin Čurlič)

Na sliki (foto Čurlič): stoje z leve Jerneja Jug (Soške elektrarne), Urša Breznik (Rašica), Jure Pelegri (Soške elektrarne); čepe Rok Kodelja (Soške elektrarne) in Dejan Kralj (Ljubljana).

ob robu nogometnih igrišč - ob robu nogometnih igrišč

Primorec še naprej upa na prestop v višjo ligo

V nedeljo so se naše ekipe s Tržaškega v amaterskih nogometnih prvenstvih še kar dobro odrezale. V 2. AL je Zarja z golom E. Fonde tik ob zaključnem žvižgu odnesla dve točki s Porpetta. Vesna pa se je morala zadovoljiti z delitvijo točk, kar je vsekakor pozitivno, če upoštevamo, da so morali Križani na igrišče v okrnjeni postavi (manjkalo je kar pet standardnih nogometašev). Primorje je tudi proti vodilnemu Staranzanu iztržilo »običajni«, letos že četrti remi.

V 3. AL so Brežani ponovno preseletili. V gosteh so premagali Fincantieri in tako ostali na vrhu lestvice. Gaja je, kot prejšnjo nedeljo, pokazala, da razpolaga s prodornim napadom. Dala je spet tri gole, vendar je že tretjič zaporedoma dobila dva gola. Kras pa se je moral zadovoljiti s točko, čeprav je imel v zadnji minuti na razpolago 11-metrovko, katero je nasprotni vratar ubranil. Poraz je torej doživel le trebenski Primorec in to morda nekoliko preseneča, če upoštevamo, da letos računa na napredovanje. V treh tekmah pa so Trebenci že dvakrat poraženi zapustili igrišče. Lani, ko so končali prvenstvo na drugem mestu, so v 24 tekmah doživeli le tri poraze. Zato smo se obrnili do predsednika trebenskega kluba Alberta Čuka in mu zastavili nekaj vprašanj.

Kako si razlagate, da ste v treh tekmah dvakrat izgubili?

»V nogometu se dogaja tudi to. Že prejšnjo nedeljo smo v derbiju s Kra-

Letošnja postava trbenskega Primorca

som poraženi zapustili igrišče, kljub temu da smo ustvarili več priložnosti in igrali solidno. Prav tako smo v nedeljo dobro kljubovali Opicini, saj je odločilni zadetek padel le deset minut pred koncem in tako smo morali drugič zaporedoma praznih rok z igrišča. Krivdo za oba spodrsjaja morda nosi obramba, kjer primanjkuje čistilec. Lani je to vlogo odigral Florean, letos zaradi obveznosti s študijem pa bo

verjetno odsoten še dve tekmi. V pričakovanju, da se vrne, upam, da se bomo izognili nadaljnjim napakam.

Kakšna je morala v ekipi in kaj pravijo navijači?

»Kljub dveh zaporednim porazom igralci niso demoralizirani, doslej so imeli tudi nekaj smole in zato sem prepričan, da bodo odločno reagirali. To si seveda želijo tudi navijači, od katerih sem vsekakor upal, da jih bo

letos nekoliko več ob robu igrišča, ko igra Primorec. Doslej neizbežnih... strokovnih komentarjev in pripomb posameznih navijačev ni manjkalo, vendar polemik ni bilo. Trenutno stanje ne smemo jemati tragično, ker nič ni še izgubljenega.

Primorec torej še vedno upa na prestop v višjo ligo?

»Mislim, da imamo dobre možnosti. Proti obem neposrednim tekmečem za napredovanje (Kras, Opicina), smo pokazali, da nismo slabši, rekel bi celo nasprotno. Tudi v sezoni 82/83, ko smo skupaj z Aurisino zasedli prvo mesto v skupini L 3. AL in nato izgubili odločilni dvoboj v Repnu za prestop v višjo ligo, smo izgubili prvi dve tekmi (Roianese, Aurisina). V preostalih 26 tekmah pa smo nato klonili le še pred S. Luigijem (1:0) ter zbrali kar 47 točk. Kot je razvidno to ni prvič, da Primorcu ne gre najbolje v začetnem delu prvenstva.

Ob koncu je Čuk še enkrat opozoril, da sredstva javnega obveščanja (tisk, radio) premalo poročajo o amaterskem nogometu in tako zaključil: »Ta panoga privablja še vedno veliko navijačev okrog igrišč. Društva pa imajo vedno večje probleme, finančne, organizacijske in kadrovske, ker je mladine vedno manj. Zato je treba amaterski nogomet več popularizirati, oziroma ta panoga je potrebna in vredna večje pozornosti tiska.«

(B. Rupel)

obvestila

ZŠSDI

vabi vsa športna društva s Tržaškega na sestanek o športni rekreaciji, ki bo danes, 19. t. m. ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

SMUČARSKA SEKCIJA

SZ OLYMPIA

vabi otroke in vse, ki jih zanima smučarska dejavnost, na predsmučarsko telovadbo, ki se bo pričela v novembru. Sledilo bo učenje in treniranje na snegu. Prijave in podrobnejše informacije v športni trgovini Kosič K2 v Gorici, Raštel 21 (tel. 531884). SZ Olympia bo letos priredila tudi otroško telovadbo.

ODESEK ZA REKREACIJO ŠK KRAS

obvešča, da bo rekreacijska telovadba za odrasle v torkih in petkih od 21.00 do 22.30 v Športno-kulturnem centru v Zgoniku. Vpisovanje in ostale informacije v tajništvo Centra ob ponedeljkih od 19. do 20. ure, tel. 229477.

SPDT

prireja v petek, 27., in v nedeljo, 29. t. m., zanimiv naravoslovni izlet v Marano Lagunare. Nedeljski izlet je že zaseden, za petek pa je na razpolago je še nekaj prostih mest. Vpisovanje je v uradih ZŠSDI (Ul. sv. Frančiška 20/2. nad.) še jutri. Vpisati se je treba osebno, cena izleta pa je 40 tisoč lir, ki vključuje prevoz z avtobusom, vožnjo z ladjo po laguni in kosilo. Vabljeni!

PLAVALNI TEČAJ LIPICA

ZŠSDI

obvešča, da tudi 24. t. m., iz tehničnih razlogov, odpade plavalni tečaj v Hotelu Maestoso v Lipici.

ZŠSDI

obvešča, da bo danes, 19. t. m., ob 20.30 v koči Pod Rupo v Repnu seja balinarske komisije. Dnevni red: drugo zamejsko balinarsko prvenstvo za dvojice.

Državno mladinsko košarkarsko prvenstvo

Naši peterki slabo začeli

RICREATORI - JADRAN FARCO 89:81 (32:40)

JADRAN FARCO: Daneu 2 (2:2), Stanissa 22, Battini 24 (1:3), Sterni 6, Sosič 12 (0:2), Lesizza 2, Gherli.

Odsotnost zaradi poškodb ključnih igralcev kot sta Oberdan in Crisma, ne sme biti opravičilo za zelo blede predstavo, ki so jo na vodni tekmi državne mladinskega prvenstva pokazali Jadranci košarkarji. Tudi v taki sestavi bi lahko naši zanesljivo zmagali, toda usoden jim je bil drugi polčas in visoko številno osebnih napak (30). Gostitelji so uvideli možnost zmage in so z veliko požrvalnostjo in zagrizenostjo premagali favorizirane, toda tudi utrujene jadrance. (Jan)

BOR RADENSKA - FANTONI 72:91 (30:45)

BOR RADENSKA: Kocman, Škerk, Bajc 7 (1:1), Nardini 9, Gobbi 16 (6:9), Arena 23 (2:5), Pertot 2 (0:1), Smotlak 9 (5:5), Pavlica 2, Paulina 4 (2:4).

TRI TOČKE: Gobbi in Zampieri 2, Nardini, Arena, Prete 1.

Katastrofalen začetek borovcev je pogojal celoten potek tekme. Naši so z neurejeno in živčno igranjem grešili v napadu. Nasprotno, Videmčani so pokazali zelo urejeno igranje in so izkoriščali napake naših. Borovci so zadeli koš šele v 6. minuti, v 15. min. pa so gostje že vodili z rezultatom 36:18. Podobno je bilo tudi v drugem polčasu, ko so se Videmčani ponovno oddaljili z delnim izidom 10:0. Od 6. minute pa je razlika v rezultatu nihala okrog 25 in 30 točk. V tem polčasu je bil pri naših predvsem pomanjkljiv skok. Komaj v končnici so se borovci prebudili, a jim je uspelo le ublažiti poraz. Pri nasprotnikih je odlično igral play maker Zampieri, ki je tudi metal z

Boru Radenski je bil proti Fantoniju usoden slab začetek tekme

odličnim odstotkom. Pri naših je zaradi borbenosti izstopal Arena. Pravo novost v Borovem moštvu predstavlja Gobbi, ki ga je tržaški Stefanel odstopil na posodo. (U. A.)

NARAŠČAJNIKI

KONTOVEL - BOR 65:77

KONTOVEL: Černe 17, Budin 15, Emili 14, Spadoni 12, Cingerla 7, Colja, Križman, Gruden.

BOR: Samec 23, Bandi 12, Cupin 10, Grbec 10, Giacomini 10, Porporati 7, Caloppin 5, Bandi.

PON: Porporati (28), Budin (30), Černe (33), Bandi (37) in Emili (40).

Na začetku je bilo srečanje izenačeno, pred koncem prvega polčasa pa so si gostitelji priigrali prednost desetih točk. V začetku drugega polčasa so še vedno vodili, potem pa je moralo zaradi osebnih napak nekaj igralcev z igrišča in takrat je Bor zlahka povedel in zmagal. (Dean Černe)

Danes derbi v Repnu

Jutri bo v tej kategoriji že drugi slovenski derbi. Ob 18. uri se bosta namreč v repenski telovadnici pomerila Polet in Bor, ki imata doslej vsak po eno zmago.

naše gore in ljudje - naše gore in ljudje - naše gore in ljudje - naše gore in ljudje

Uspel začetek predavateljske sezone SPDT

Prejšnji četrtek se je v Gregorčičevi dvorani v Trstu začela predavateljska sezona SPDT, ki jo že vrsto let vodi prof. Marinka Pertot. Prvi gost našega planinskega društva je bil Franc Vogelšek iz Maribora, ki je prisotnim preko barvnih diapozitivov prikazal prelepi gorski svet avstrijske Koroške od Karavank do Tirola, oz. do Grossglocknerja. Takoj moramo poudariti razveseljivo dejstvo, da je bila dvorana popolnoma natrpana, kar je vsekakor spodbudno za prihodnost.

Izlet v Marano Lagunare

Izlet, ki ga prireja SPDT v Marano Lagunare, je izredna priložnost za ogled ptic selivk v laguni, kar je seveda veliko doživetje. Zaradi izrednega zanimanja bo izlet v petek, 27., in v nedeljo, 29. t. m. Slednji je že zaseden, medtem ko je za petkov izlet na razpolago še nekaj prostih mest. Vpisovanje za petek je še do jutri v uradih ZŠSDI (Ul. sv. Frančiška 20/2. nad.), teli. 767304) osebno in ne telefonsko, pri vpisu pa je treba poravnati ceno izleta (40 tisoč lir), v katero so vključeni: prevoz z avtobusom, vožnja z ladjo po laguni in kosilo. Interesenti naj torej pohitijo!

Izlet SPDT za otroke po dolini reke Osp

Mladinski odsek SPDT prireja to nedeljo, 22. t. m., izlet po dolini reke Osp v okviru delovanja Športne šole - Trst. Zbirališče je ob 9. uri pri gostilni v Orehu (Noghere), povratek pa ob 16. uri pri spomeniku NOB v Mačkoli. (Jan)

Marco Sterni

Izlet bo potekal po dolini reke Osp mimo zanimivih jezer pri Orehu in tja do Mačkoli. Tu bo na sporedu ogled znanega vinskega obrata Zorana Parovela, predvsem pa vinograda, kleti in orodja za proizvodnjo vina.

Sledil bo daljši počitek v mačkolijskem gozdiču, kjer je bilo lani na sporedu srečanje slovenskih planincev. Tu bodo mladi planinski vodniki pripravili igrice za udeležence, nato pa bodo vsi skupaj nadaljevali sprehod do Prebenega, nato pa se bo, kot rečeno, izlet zaključil v Mačkoli. (Jan)

Priporočila se primerna obutev in oblačila, hrano pa naj udeleženci prine-

Aljaž nam kaže pot...

sejo v nahrbtniku. V primeru slabega vremena izlet, ki je seveda namenjen osnovnošolskim otrokom brez spremstva staršev, odpade.

Interesenti lahko dobijo vse informacije pri odborniku SPDT Robertu Devetaku (tel. 55180) ob urah kosila oz. večerje.

Tečaj jadrnega padalstva na Vremščici

Žal je jadrno padalstvo zelo odvisno od vremena in vetrov, tako da je bil tečaj, na katerega se je prijavilo okoli 30 interesentov, že dvakrat preložen. To nedeljo je namreč naprej

deževalo, nato pa je pihala močna burja, zato so se morali tečajniki s svojimi učitelji vrniti domov, ne da bi sploh »povohali« jadrnega padala.

AO SPDT zato obvešča, da bo prva vaja (če bo vsaj tokrat seveda vreme naklonjeno) tečaja jadrnega padalstva to nedeljo, 22. t. m., seveda na Vremščici. Zbirališče udeležencev bo ob 8. uri pred cerkvijo v Bazovici.

Tretja obletnica smrti Zlatka Jelinčiča

Pred tremi leti se je na Reisskoftu nad Ziljsko dolino v Avstriji smrtno ponesrečil dolgoletni odbornik in načelnik mladinskega oddelka SPDT ter izredno priljubljeni mladinski vodnik in mentor prof. Zlatko Jelinčič. Vsi člani in mladinci se ga živo spominjajo, na Reisskoftu pa mu je ob prvi obletnici smrti SPDT postavilo spominsko obeležje.

Marco Sterni, ali kako opraviti čudež jeklene volje

Petindvajsetega avgusta so tržaškega alpinista Marca Sternija sprejeli v oddelke za oživljanje splošne bolnišnice v Trevisu. Bil je popolnoma paraliziran, imel je poškodovano šesto in sedmo vretenca in vrsto drugih zlomov in poškodb, ter nihče ni verjel, da bo preživel.

Sreda, 18. t. m. ob 19.30. Telefonsko smo poklicali Sternija na dom. Skoraj takoj nam je odgovoril prav on, ves zadihan. »Veš, pravkar sem opravljal vajo s sobnim kolesom, sedaj namreč »prevozim« več kilometrov na dan. To opravljam takoj potem ko se vrnem domov s sprehoda, na katerem jih

mladinski nogomet

CICIBANI

SKUPINA A

SONCINI - BREG 13:1 (5:1)

STRELEC ZA BREG: Čurman. BREG: Slama, Zedda, Martini, Santicin, De Marchi, Čurman, Šik, Mauri, Ota, Baldi.

Mladi Brežani so bili proti fizično in tehnično zelo močnemu nasprotniku brez moči. Nasprotnik je predvsem v drugem polčasu brez večjih težav polnil Bregovo mrežo. Med posamezniki sta nekoliko bolje igrala De Marchi in Šik. (E.B.)

OSTALI IZIDI 3. KOLA: Zaula - Altura 1:5, Azzurra - S. Sergio 0:10, Fortitudo B - Costalunga 1:3, Domio - Muggesana 5:0.

LESTVICA: Domio, Soncini B, Altura 5, Costalunga 4, S. Sergio, Fortitudo B 2, Zaula, Muggesana, BREG, Azzurra 0.

SKUPINA C

ESPERIA - PRIMORJE 3:5 (2:3)

STRELICI ZA PRIMORJE: Pertot (3), Šemec (2).

PRIMORJE: Budin (Piciulin), Bukavec (Sardoč), Ostrouška, Carli, Šemec, Pertot, Šušteršič (Bergagna).

Prisostvovali smo res lepi, borbeni in izenačeni tekmi. Ekipi sta že v prvih minutah dosegli tri zadetke, Esperia pa je tedaj vodila z 2:1, a pred koncem polčasa sta Pertot in Šemec postavila prednost.

V drugem polčasu so bili napadi domačinov neučinkoviti. Razigrani Pertot pa je dosegel še dva zadetka. Velja omeniti odlično igranje vseh, še posebej pa Ostrouške. (Š. M.)

MONTEBELLO - BOR

2:1

OSTALI IZIDI 3. KOLA: Chiarbola - Ponziana 0:3, Fortitudo A - CGS 10:1, S. Vito - Supercaffè 5:6.

LESTVICA: PRIMORJE 6, Fortitudo, Montebello 4, Chiarbola 3, Ponziana, Esperia, Supercaffè 2, CGS 1, BOR, S. Vito 0.

MLAJŠI CICIBANI

SKUPINA A

PONZIANA - ZARJA A 5:2 (1:2)

STRELEC: Kariš 2. ZARJA A: Babuder, Berce, Križmančič, Manzin, Kariš, Primosi, Longo, Kapun.

Proti odličnemu nasprotniku se je Zarja borbeno zoperstavila in klonila le v zaključnih minutah tekme. Prvi polčas so zarjani celo končali v vodstvu. (B. P.)

OSTALI IZIDI 2. KOLA: S. Giovanni - Fortitudo 1:13, Opicina - Campanelle 5:0, Roianese - S. Andrea 11:1. Počitek: Soncini in Costalunga.

LESTVICA: Roianese, Fortitudo, Ponziana A 4, Opicina, Concini, S. Andrea 2, Costalunga, ZARJA ADRIAMPEX, Campanelle, S. Giovanni 0.

SKUPINA B

ESPERIA S.G. - ZARJA B 1:1

STRELEC: J. Gregori

ZARJA B: Zottich, Vogričič, Sossi, Vatovani, J. Gregori, D. Gregori, Zornada.

Če bi zarjani izkoristili vse priložnosti, ki so si jih ustvarili, bi si pridobili obe točki in to povsem zaslužen, saj so bili skozi boljše. Pohvalo si tokrat zaslužijo vsi, predvsem za solidno igranje. (B. P.)

OSTALI IZIDI 2. KOLA: Fulgor - Don Bosco 6:2, Greta - S. Andrea 2:4, Ponziana - S. Luigi 1:8, Altura - fani 2:2. Počitek: Junior.

LESTVICA: S. Luigi 4, Esperia 3, Junior, Greta, Fulgor, S. Andrea A, Ponziana 2, ZARJA ADRIAMPEX B, Fani, Don Bosco 0.

prehodim štiri ali pet (!). Veš, za Everest se je treba dobro in sistematično pripravljati...

To novico objavljamo zato, ker nam je že marsikdo telefoniral v uredništvo in vprašal, kako to, da je Marco Sterni v seznamu alpinistov, ki se bodo prihodnjega leta udeležili odprave Alpe-Adria na Everest, ko pa se je vendar tako hudo poškodoval, pa tudi, da posredujemo čisto droben nauk o jekleni volji in o krčeviti želji po življenju, ki je močnejša od smrti same...

Planinski vestnik posvečen Aljažu in našim jamam

Oktobrska številka Planinskega vestnika je po svoji vsebini nekoliko neobičajna, saj je v večini posvečena »triglavskemu« župniku Aljažu in stoletnici jamarke organizacije na Slovenskem. Neobičajna, vendar zanimiva, predvsem pa aktualna. Kot znano, so pred kratkim med Dovjem in Mojstrano odrlili spomenik župniku Jakobu Aljažu ob stoletnici prihoda tega župnika prav na Dovje. Kaj pa pomeni Aljaž za naše planinstvo in slovenstvo sploh, ni potrebno posebej poudarjati.

Jamarska zveza Slovenije, v katero je vključenih 35 jamarških društev, klubov in sekcij, praznuje letos stoletnico svojega delovanja. To je seveda vrste človekopravičljiv razlog za objavo vrste člankov in razprav o tej dejavnosti, ki je vsekakor zanimiva, pa tudi očarljiva. Vestnik nadalje še objavlja članek Alda Rupla o problemu »Koča na Vremščici: da ali ne« z emblematičnim naslovom Oštarija na Vremščici, in še marsikaj zanimivega ter aktualnega. Sploh pa je prav aktualnost ena najprijetnejših značilnosti te revije.

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 12.000.- din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.- din, letno 320.000.- din, upokojencki mesečno 25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno 120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglasi 760 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

19. oktobra 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Potres v Kaliforniji prizadel predvsem ceste in mostove

NADALJEVANJE S 1. STRANI
cienti in celo policisti. Na stadionu Candlestick se je množica pognala proti izhodom...

Toda preplah je trajal le malo časa. Ljudje, kot da bi se zavedli, da so že od nekdaj zaznamovani kot »potresniki«, so si začeli pomagati med seboj, brskati po ruševinah, iskati svojce, prijatelje.

Po potresu še požari

Takoj po potresu so izbruhnili številni požari. Metropolitansko območje, ki je s kakimi šestimi milijoni prebivalcev (v trikotniku San Francisco - Oakland - San Jose) po velikosti na četrtem mestu v ZDA, je ostalo brez električnega toka. Tema, ki se je kmalu spustila na mesto, je tako še povečala grozljivost dogodka. Ljudje so tavalni po mračnih ulicah, ki so odmevale od kričanja in zavijanja siren. Edino, kar je razsvetljevalo okolico, so bili ognjeni zublji, ki so lizali pročelja zgradb in sikali proti nebu. Požar je zajel tudi marino v San Franciscu in nemudoma zahteval več smrtnih žrtev.

Potresni sunek, ki je imel sicer epicenter blizu mesta Hollister (kakih 130 kilometrov jugovzhodno od San Franciscu, v okrožju San Benito), je najhuje udaril po avtomobilski cesti številka 880, dvonadstropni večpasovnici, elegantni sodobni mojstrovini, ki se nad zemljo vije iz San Franciscu preko zaliva v Oakland. Sunek je na njej napravil ogromno razpoko, prepad, ki se je v večjimi in manjšimi udrtinami raztreščil po približno poldrugi kilometer dolgem odseku vrhnjega dela cestišča. V avtomobilski gneči, ki je bila tisti čas na tej cesti, je v prepad, ki je spominjal na betonski sendvič, zgrmelo najmanj sto avtomobilov. Avtocesta je v tem potresu nedvomno zahtevala največ žrtev. Postala je grob za kakih 250 ljudi. To je bilo na oaklandski strani avtoceste. Sredi zaliva, v bližini otoka Treasure Island, pa je potres udaril tudi v most, ki povezuje San Francisco z Oaklandom. Sploh so bili v potresnem sunku prizadeti praktično vsi mostovi. Izjema je bil edinole veličastni Golden Gate. (Kalifornijski guverner Deukmeijan, ki je bil v času potresa na obisku v tujini, je po telefonu izrazil zgraženost nad stanjem cest in mostov, ki očitno niso bili zgrajeni po vseh protipotresnih standardih, čeprav je znano, da območje leži ob usodni potresni prelomnici sv. Andreja, ki se vleče skozi vso Kalifornijo.)

»Kot v filmu«

Nekateri prebivalci so iz zgradb pobegnili le nekaj sekund preden so se te porušile in se spremenile v ruševine. Nakupovalni center v Santa Cruzu se je zrušil, kot da bi bil iz kart, in pokopal pod seboj več nakupovalcev in trgovcev. Eden izmed potrošnikov, ki se je slučajno znašel na cesti, tik preden se je center začel rušiti, je dejal, da je bilo »kot v grozljivem filmu. Dobesedno za našimi hrbti so se rušile hiše, ki jih je nato zajel še požar. Bilo je kot v Spielbergovem filmu Indiana Jones«.

Navičaj, ki se je med potresom znašel v gneči na stadionu Candlestick, pa je - kot je povedal kasneje - »z grozo opazoval, kako se zaradi sunka zvijajo stolpi z žarometi, kot da bi bili iz gume«.

Pogled na nočni San Francisco je bil resnično grozljiv. V nebo so se dvigali ognjeni zublji. Pločniki v finančnem distriktu mesta, v kitajski četrti in na Russian Hillu (Ruskem griču) so bili posuti z drobcami stekla, kamenja in ometa. Kitajska četrt - Chinatown - ki so jo strokovnjaki imeli za potencialno najnevarnejše območje v primeru potresa (zaradi goste naseljenosti in obilice stanovanjskih hiš, zgnetenih »po kitajsko« skupaj), je razmeroma srečno prestopala potres. Za sedaj o žrtvah iz tega območja še ne poročajo.

Mrhovinarji na delu

Iz bližnje vojašnice Fort Ord so s helikopterji priskočili na pomoč tudi

vojaki. Opravljati so morali dvojno delo: pomagati reševalcem, hkrati pa tudi pomagati pri vzdrževanju javnega reda. Kot je že običaj pri nesrečah, se na žalost pojavijo tudi mrhovinarji. Ugotovljeni so bili prvi primeri kraja, ropanja in plenjenja.

Kakor je treba vsekakor visoko ceniti požrtvovalnost reševalnih ekip, se opazovalci kljub temu niso mogli danes vzdržati nekaterih pikrih na račun njihove organiziranosti in prvi fazi reševanja. Čeprav se je avgusta letos v Sacramentu zbralo kakih 500 strokovnjakov za reševanje in se urilo v tem, kaj storiti, če severno Kalifornijo prizadene hujši potres, so budna očesa novinarjev sinoči ugotovila, da koordinacija med njimi ni potekala najbolje, in da je med reševalci slabo potekalo obveščanje (to je bilo še zlasti težko, ker telefoni niso delovali).

TV snemalci prvi začutili sunke

Kot je slišati, so prvi začutili potres televizijski snemalci, ki so kamere narahnavali na mostvi, ki sta se na stadionu Candlestick pripravljali na spopad. Vzporedno z njimi pa so potres zaznali tudi številni televizijski gledalci, kajti slika na malem zaslonu je nenadoma začela trepetati in begati sem in tja.

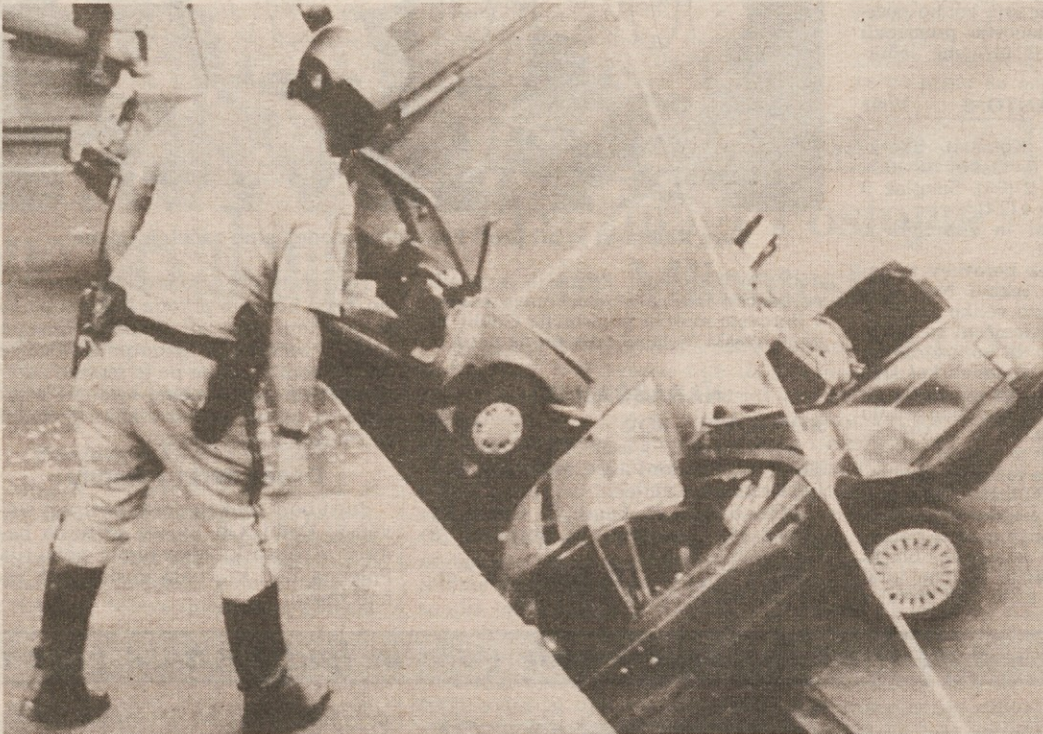
Seveda so se vrste TV snemalcev - potem ko je bilo jasno, da potres na stadionu ni povzročil drugega kot pa-

niko in nekaj manjših krušenj - nemudoma usmerile proti kraju, ki ga je potres najbolj prizadel - k odseku avtoceste številka 880 v Oaklandu, ki je v svoj betonski prepad požrla več kot 200 ljudi. Iz pogovora TV reporterjev s policisti in reševalci je bilo moč ugotoviti, da je v avtomobilih, ki so se znašli v betonskem »sendviču« med gornjim in spodnjim »nadstropjem« avtoceste, še vedno veliko živih potnikov in voznikov. TV kamere so se osredotočile najbolj na dva gasilca, ki sta iz avtomobila poskušala izvleči sedemletnega otroka, ki je bil ukleščen na zadnjem sedezu. Pretresljivega prizora ni bilo mogoče spremljati do konca, kajti kamere so se hip nato že preusmerile drugam.

Milijardna škoda

Kolikšna je materialna škoda, je za sedaj še težko reči, toda po prvih ocenah sega v milijardne (dolarske) zneske in strokovnjaki na newyorškem Wall Streetu so davi že napovedali, da bodo posledice potresa izredno hudo vplivale na gospodarstvo pacifiškega dela ZDA. Ugotovili so že tudi, da je cena nafte danes poskočila za 14 centov pri sodu, kajti bati se je, da je potres močno poškodoval tudi kalifornijske naftovode.

Mogoče je značilno ob vsem tem, da je pacifiška borza v San Franciscu danes pozvala trgovce s kapitalom, naj normalno delujejo na borzi. Življenje mora pač dalje.

San Francisco leži točno ob prelomnici sv. Andreja

NEW YORK — San Francisco, ki ga je leta 1906 skoraj v celoti uničil katastrofalen potres, se nahaja ob prelomu svetega Andreja (San Andreas), ene največjih razpok v Zemljini skorji, ki poteka 435 kilometrov daleč od Kalifornijskega zaliva do Rta Arena 180 kilometrov severozahodno od San Franciscu. Ob tem prelomu se Pacifiška plošča podirva pod Ameriško, tako da je območje med najbolj potresnimi na svetu, saj skoraj vsak dan zabeležijo mikrosunke, pred koncem stoletja pa bi moral po napovedi seizmologov Kalifornijo prizadeti katastrofalen potres nad 8 stopnjo po Richterjevi lestvici.

San Francisco, v katerem živi približno 5 milijonov ljudi, se nahaja na polotoku med Tihim oceanom in razvejenim Zalivom San Franciscu. Mestno središče povezuje proti vzhodu z mestom Oaklandom ogromen most, ki preko otoka Treasure veže oba bregova Zaliva San Franciscu. Proti severu pa ga s Sausalitom povezuje znameniti most Golden Gate preko istoimenske morske ožine med Tihim oceanom in Zalivom San Franciscu.

Kot rečeno se mesto nahaja ob prelomnici sv. Andreja, in sicer ob vzhodnem robu, medtem ko so zahodna predmestja in območja ob Golden Gateu točno nad prelomnico. Nič čudnega torej, da lahko na takem območju pričakujemo katastrofalne potrese. Najhujši je bil 18. aprila 1906,

ko je izgubilo življenje tisoč oseb, brez strehe nad glavo pa je ostalo 250 tisoč oseb. Potresni sunek je namreč povzročil požare, ki so trajali tri dni in upepelili 28 tisoč zgradb. V San Franciscu so bile tedaj v glavnem lesene zgradbe. Po sedanjih ocenah je leta 1906 prizadel mesto potresni sunek, ki je dosegel jakost 8,3 stopinje po Richterjevi lestvici.

Po katastrofalnem potresu in požaru so San Francisco obnovili z zidanimi stavbami. Kamen, opeka in železobetone je zamenjal nekekdaj les. Danes ima San Francisco tudi visoke sodobne stolpnice, ki so jih zgradili s protipotresno tehnologijo. Po zadnjih vesteh so te protipotresne zgradbe vzdržale torkov sunek. Prav tako je odlično prestopal potresni izpit sloviti Golden Gate, kar pa ne moremo trditi za most, ki povezuje San Francisco z Oaklandom. Izvedenci pa so prepričani, da protipotresne zgradbe v San Franciscu ne bi vzdržale sunka nad 8 stopnjo po Richterjevi lestvici. Kot rečeno, strokovnjaki pričakujejo tak potres pred koncem stoletja. Le redki namreč verjamejo, da manjši potresni sunki preprečujejo prekomerno kopičenje energije ob prelomnicah in s tem pojav katastrofalnih potresov. Ob prelomu svetega Andreja, ki je postal neke vrste laboratorij za seizmologe vsega sveta, so namreč v zadnjih letih zabeležili številne potrese do 5 stopnje po Richterjevi lestvici.

Najhujši potresi v našem stoletju

RIM — Svet so v dvajsetem stoletju občasno stresli bolj ali manj močni potresi. Objavljamo seznam najhujših in navajamo jakost po Richterjevi lestvici ter število žrtev.

18.	4. 1906	— San Francisco	8,3	1.000 mrtvih
16.	8. 1906	— Čile	8,6	20.000 mrtvih
28.	12. 1908	— Messina	7,5	83.000 mrtvih
13.	1. 1915	— Marsica	7,5	29.980 mrtvih
16.	12. 1920	— Kitajska	8,6	100.000 mrtvih
1.	9. 1923	— Tokio	8,3	100.000 mrtvih
22.	5. 1927	— Kitajska	8,3	200.000 mrtvih
26.	12. 1932	— Kitajska	7,6	70.000 mrtvih
2.	3. 1933	— Japonska	8,9	2.990 mrtvih
15.	1. 1934	— Indija	8,4	10.700 mrtvih
31.	5. 1935	— Indija	7,5	30.000 mrtvih
24.	1. 1939	— Čile	8,3	28.000 mrtvih
26.	12. 1939	— Turčija	7,9	30.000 mrtvih
21.	12. 1946	— Japonska	8,4	2.000 mrtvih
28.	6. 1948	— Japonska	7,3	5.131 mrtvih
5.	8. 1949	— Ekvador	6,8	6.000 mrtvih
15.	8. 1950	— Indija	8,7	1.530 mrtvih
18.	3. 1953	— Turčija	7,2	1.200 mrtvih
10-17.	6. 1956	— Afganistan	7,7	2.000 mrtvih
2.	7. 1957	— Iran	7,4	2.500 mrtvih
13.	12. 1957	— Iran	7,1	200 mrtvih
29.	2. 1960	— Maroko	5,8	12.000 mrtvih
21-30.	5. 1960	— Čile	8,3	5.000 mrtvih
1.	9. 1962	— Iran	7,1	12.330 mrtvih
26.	7. 1963	— Jugoslavija	6,0	1.100 mrtvih
19.	8. 1966	— Turčija	6,9	2.520 mrtvih
31.	8. 1968	— Iran	7,4	12.000 mrtvih
28.	3. 1970	— Turčija	7,4	1.086 mrtvih
31.	5. 1970	— Peru	7,7	6.679 mrtvih
10.	4. 1972	— Iran	6,9	5.057 mrtvih
23.	12. 1972	— Nikaragva	6,2	5.000 mrtvih
28.	12. 1974	— Pakistan	6,3	5.200 mrtvih
6.	9. 1975	— Turčija	6,8	2.312 mrtvih
4.	2. 1976	— Gvatemala	7,5	22.778 mrtvih
6.	5. 1976	— Furlanija	6,5	946 mrtvih
28.	7. 1976	— Kitajska	7,8	800.000 mrtvih
17.	8. 1976	— Filipini	8,2	8.000 mrtvih
24.	11. 1976	— Turčija	7,8	4.000 mrtvih
4.	3. 1977	— Romunija	7,5	1.541 mrtvih
16.	9. 1978	— Iran	7,7	25.000 mrtvih
12.	12. 1979	— Kolumbija, Ekvador	7,9	800 mrtvih
10.	10. 1980	— Alžirija	7,3	4.500 mrtvih
23.	11. 1980	— Irpinia	7,2	4.800 mrtvih
13.	12. 1982	— Severni Jemen	6,0	2.800 mrtvih
30.	10. 1983	— Turčija	7,1	1.300 mrtvih
19.	9. 1985	— Mehika	8,1	9.500 mrtvih
18.	10. 1986	— Salvador	7,5	1.500 mrtvih
21.	8. 1988	— Nepal, Indija	6,7	1.000 mrtvih
6.	12. 1988	— Armenija	6,9	24.985 mrtvih